

ISSN 1234-7752

Bibliotekarz Zamojski

Książnica Zamojska im. Stanisława Kostki Zamoyskiego w Zamościu

2013/2 (38)

Narodowe Czytanie
w Zamościu,
7 IX 2013 r.

Uroczystości jubileuszowe w BPG Łąbnie, 6 VI 2013 r.

Uroczystości jubileuszowe w GBP w Skierbieszowie, 17 X 2013 r.

Z ŻYCIA BIBLIOTEK

III Zamojski Festiwal Książki	3
Narodowe Czytanie w Książnicy Zamojskiej	5
Edukacja ekologiczna w bibliotece	7
Biblioteczne działania edukacyjno-kulturalne o charakterze regionalnym	8
Twórcze uczestnictwo w kulturze osób z niepełnosprawnością	10
Obrazek religijny w misji ewangelizacyjnej kościoła	11
Systemy zabezpieczeń w Książnicy Zamojskiej	14
Dzień Animatora Kultury w powiecie zamojskim	15
Biblioteka na plaży	18
65 lat Biblioteki w Łabuniach	19
Jubileusz Biblioteki w Skierbieszowie	20

RELACJE

Lubelska Biblioteka Wirtualna bramą do społeczeństwa informacyjnego	23
Otwórzmy przed nimi życie	25
Konferencja inna niż wszystkie	27
„IT Security Event”	33

POMOCE METODYCZNE

<i>Norwidowskie „złote myśli”. Regulamin konkursu</i>	35
<i>Zamojszczyzna przez wieki. Scenariusz wystawy</i>	37
<i>Kulturalna alternatywa. Regulamin konkursu</i>	40

ZESTAWIENIA BIBLIOGRAFICZNE

Józef Czechowicz (1903-1939)	42
Marian Karczmarczyk (1938-)	53
Nabytki regionalne Książnicy Zamojskiej	65

NASZE RECENZJE

Szczepan Twardoch <i>Morfina</i>	76
Brygida Helbig <i>Enerdownce i inne ludzie</i>	77
Kamil Janicki <i>Pijana wojna</i>	80

KRONIKA	81
----------------------	----

WYDAWCA

Książnica Zamojska im. Stanisława Kostki Zamoyskiego w Zamościu

ZESPÓŁ REDAKCYJNY

Anna Kalniuk
Danuta R. Kawałko
Joanna Koftun
Danuta Wójcik
Halina Zielińska – red. nacz.

REDAKCJA TECHNICZNA

Halina Zielińska

PROJEKT OKŁADKI

Leszek Wygachiewicz

ADRES REDAKCJI

Książnica Zamojska im. Stanisława Kostki Zamoyskiego w Zamościu
Dział Promocji i Upowszechniania Czytelnictwa
ul. Kamienna 20
22-400 Zamość
tel. 84 6271154 w. 27
e-mail: promocja@biblioteka.zamosc.pl

DRUK OKŁADKI

Drukarnia ZAMDRUK, 22-400 Zamość, ul. Kościuszki 2A,
tel./fax 84 639 27 97

Na okładce wykorzystano fotografie ze zbiorów Książnicy Zamojskiej,
MGBP w Krasnobrodzie, BPG Łabunie i GBP w Skierbieszowie

POWIELANIE I OPRAWA

Dział OAiK Książnicy Zamojskiej

NAKŁAD: 50 egz.

III Zamojski Festiwal Książki

Książnica Zamojska w majowe dni (9-11 maja 2013) organizowała *Zamojski Festiwal Książki*. To święto książki odbywało się w Tygodniu Bibliotek, który w dniach 8-15 maja ogłasza Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich. Jego celem jest podkreślanie roli bibliotek w życiu społecznym, zainteresowanie książką szerokiego grona odbiorców oraz zwiększanie prestiżu zawodu bibliotekarza. W tym roku Tydzień Bibliotek odbywał się pod hasłem „Biblioteka przestrzenią dla kreatywnych”. Kryje się za nim zarówno kreatywność bibliotekarzy, jak i tych, którzy korzystają z usług bibliotek. Biblioteka, jako przestrzeń dla kreatywnych to miejsce inspiracji i realizacji wielu niezwykłych pomysłów na promowanie literatury i zachęcanie do sięgania po książki każdego odbiorcę. Tydzień Bibliotek pozwala pokazać pozytywne zmiany, jakie zachodzą w bibliotekach. Książnica Zamojska uczestniczy w tej formie promocji czytelnictwa, od trzech lat, organizując *Zamojski Festiwal Książki*. Dwie poprzednie jego edycje odbywały się w przestrzeni Starego Miasta. W tym roku miejscem festiwalu była Biblioteka Główna przy ul. Kamiennej.

Tematem przewodnim *III Zamojskiego Festiwalu Książki* była twórczość Juliana Tuwima. W 2013 roku przypadała bowiem 60 rocznica śmierci poety (27 grudnia), zaś 6 stycznia minęła 100 rocznica jego debiutu poetyckiego – na łamach „Kuriera Warszawskiego” ukazał się wiersz *Prośba*. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ustanowił 2013 rok – Rokiem Juliana Tuwima.

W programie *Zamojskiego Festiwalu Książki* znalazły się quizy i konkursy *Tuwim znany*. Przez dwa przedpołudnia, w zmaganiach tych brali udział czytelnicy odwiedzający Bibliotekę Główną. Cieszyły się one dużym zainteresowaniem. Dobrą znajomością twórczości Tuwima wykazywali się czytelnicy – szczególnie ci ze średniego pokolenia. Przez trzy dni, przy różnych okazjach czytane były utwory Juliana Tuwima. Czytali je czytelnicy, bibliotekarze, a w sobotnie przedpołudnie *Tuwim łączył pokolenia*.

Prezentacja młodych talentów twórczych miała miejsce podczas Zamojskiej Biesiady literackiej – *Nbliści przyszłości*. Swoje utwory czytała młodzież z zamojskich szkół: Patrycja Gradziuk, Agnieszka Kamińska, Justyna Orjanik, Justyna Pataj, Piotr Figurski, Wojciech Bikowski i Alan Momot. Okazję do słuchania poezji mieli uczestnicy spotkania *Piosenka literacka w interpretacji Dariusza Tokarzewskiego*, kompozytora i wokalisty zespołu VOX. Jego występ poprzedziło *czytanie Tuwima* w wykonaniu Wojciecha Bikowskiego i Agnieszki Kamińskiej.

Trzeci dzień Festiwalu upłynął pł. *Tuwim łączy pokolenia*. Gośćmi były słuchaczki Zamojskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku, które, przybyłym na imprezę

dzieciom, czytały wiersze Juliana Tuwima. Ich obecność to wynik ścisłej współpracy sekcji literackiej (jej liderem jest Cecylia Witek) z Książnicą Zamojską.

Impreza miała charakter plenerowy i realizowana była przed siedzibą biblioteki. Pogoda sprzyjała organizacji tego przedsięwzięcia. Na zewnątrz lokalu wyniesione zostały stoliki, krzesła, kanapy i sprzęt nagłaśniający. Piknikowy charakter imprezy podkreślał rozłożony na stole obrus w słonecznikowe wzory oraz wiklinowe kosze wypełnione nagrodami, materiałami plastycznymi, cukierkami i napojami. Uliczna latarnia pełniła rolę balonowego drzewka. Czytanie przeplatane było zabawami, konkursami, quizami, które prowadziły Joanna Kołtun z Oddziału dla Dzieci i Młodzieży, Elżbieta Szczurek z Filii Bibliotecznej nr 2 i Bernardyna Kowalczyk z Filii Bibliotecznej nr 5.

Festiwalowe atrakcje rozpoczęły się punktualnie o godzinie jedenastej. Czytanie utworów Tuwima zainauguował wiersz pt. *Lokomotywa*, który młodej publiczności przybliżyła Jadwiga Czerwieniec. Wiersz ten stał się inspiracją do zainicjowania zabaw plastycznych. Na bibliotecznym parkingu pojawiła się ciuchcia, a za nią ciąg wagoników, z których wyłaniały się, tak jak u Tuwima, banany, fortepiany, a nawet żyrafa. Wszystko to namalowane zostało przez dzieci kolorową kredą. Z kolei utwór pt. *Rzepka*, który przybliżyła dzieciom Stefania Twardowska był okazją do zorganizowania zabawy ruchowej, podczas której dzieci, wcielające się w rolę dziadka, babki, Mruczka czy Kruczka usiłowały rzepkę, czyli Magdę poderwać z krzesła. Słuchaczki Uniwersytetu, w wśród nich Maria Kot, Grażyna Okarska, Alicja Małek, Henryka Pastusiak, Jadwiga Gnyś przeczytały w sumie kilkanaście wybranych wcześniej utworów. Każdy z nich został wykorzystany przez bibliotekarzy opracowujących zadania konkursowe czy zabawy ruchowe i plastyczne. Ich znajomość przydała się dzieciom przy malowaniu bohaterów wykreowanych przez Juliana Tuwima. W holu biblioteki powstała barwna wystawa, będąca efektem tego konkursu.

Sobotnie wydarzenia trwały ponad trzy godziny. Publiczność wymieniała się, niektórzy zdążyli do domu na obiad, inni dołączali dopiero pod koniec imprezy. Przed godziną czternastą młoda publiczność zaktywizowała się do tego stopnia, że każde z dzieci chciało wystąpić przed mikrofonem i przeczytać swój ulubiony wiersz, i to niekoniecznie utwór Juliana Tuwima. Mało brakowało, by Tuwimowi przypisane zostało autorstwo *Chorego kotka*. W ten sposób wspólnymi siłami „wyczytany” został cały repertuar. Mało znany obecnie wierszyk pt. *Bambo* został przez słuchaczki Uniwersytetu wyrecytowany chóralnie. Tym samym Panie udowodniły, że nauka nie poszła w las, a poczucie humoru właściwe dla beztroskich maluchów nie opuściło je do dziś. Podczas imprezy wszyscy bawili się znakomicie. W trakcie konkursów dzieci zdobyły mnóstwo nagród, co cieszyło je tak samo jak dobre towarzystwo i udana zabawa. Rodzice, których co prawda nie było dużo, byli bardzo dumni ze swoich dzieci, których zapewne nie podejrzewali o zdolności aktorskie, a szczególnie o łatwość, z jaką

prezentowały się przed publicznością. Dziewięć czytających pań w ramach podziękowań otrzymało od dzieci własnoręcznie robione podczas *Sobotnich zajęć z książką* upominki. Festiwalowa impreza, mimo, iż była szczegółowo zaplanowana, charakteryzowała się dynamizmem i spontanicznością, co podnosiło jej atrakcyjność. Po „przejęciu” mikrofonu przez dzieci, to one poczuły się gospodarzami tej imprezy, zresztą jak każdy z obecnych. W tej swobodnej i rodzinnej atmosferze bardzo dobrze poczuli się wychowankowie Domu Dziecka w Zamościu, którzy do udziału w Festiwalu otrzymali specjalne zaproszenie.

Biblioteczna propozycja odbywająca się podczas X Ogólnopolskiego Tygodnia Bibliotek spodobała się organizatorom jak też gościom. Jeszcze przed zakończeniem *Festiwalu* pojawiły się plany na organizację przyszłorocznej jego edycji. Impreza pokazała, że przy dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości, przy odmienności zainteresowań i poglądów kolejnych generacji Polaków literatura może być pomostem łączącym pokolenia. Tuwim trzy obecne na Festiwalu pokolenia rzeczywiście połączył, a hasło Tygodnia Bibliotek 2013 *Biblioteka przestrzeni dla kreatywnych* stało się w naszej placówce faktem, a nie tylko życzeniem.

Festiwalowi towarzyszyły dwie wystawy eksponowane w Oddziale dla Dzieci i Młodzieży: *Zakładka – mała przyjaciółka książki* i *Nowe życie książki*. W Tygodniu Bibliotek odbywał się także kiermasz książek używanych. We wszystkich bibliotekach Książnicy Zamojskiej sprzedawane były książki, wyselekcjonowane ze zbiorów.

Majowe święto miało na celu zainteresowanie książką jak najszerszego grona odbiorców oraz podkreślenie społecznej roli bibliotek i zawodu bibliotekarza.

Danuta R. Kawałko, Joanna Kołtun, Książnica Zamojska

Narodowe Czytanie w Książnicy Zamojskiej

Książnica Zamojska im. Stanisława Kostki Zamoyskiego w Zamościu, zachęcona po raz drugi przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Pana Bronisława Komorowskiego, przyjęła zaproszenie włączenia się do ogólnopolskiej kampanii *Narodowego Czytania*. Ubiegłoroczna edycja uświadomiła Polakom potrzebę czytania największych dzieł literackich. W doborze repertuaru, istotnym argumentem stały się okrągłe rocznice w literaturze polskiej, dzięki którym walory poznawcze połączyły się z historycznymi. W 2012 roku minęło 200 lat od okresu, w którym toczyła się akcja poematu Adama Mickiewicza *Pan Tadeusz*. W Książnicy Zamojskiej fragmenty narodowej epepei rozbrzmiewały z głośników, a film nakręcony na podstawie utworu był udostępniony czytelnikom

odwiedzającym bibliotekę. Wszyscy poczuliśmy potrzebę włączenia się do wspólnego przeżywania rodzimej literatury.

W 2013 roku Książnica Zamojska z jeszcze większym zaangażowaniem przygotowała się do drugiej edycji *Narodowego Czytania*. Tym razem 220 rocznica urodzin Aleksandra Fredry stała się okazją do przybliżenia szerszemu gronu czytelników, twórczości wybitnego polskiego poety. Podczas akcji osiągnęliśmy podwójny efekt: przypomnieliśmy sobie twórczość Fredry i połączyliśmy pokolenia mostem radości i uśmiechu. Aleksander Fredro, poeta, komediopisarz, autor pamiętników, świetnie znający swój kraj, potrafił z dystansem i w zabawnym, dowcipnym języku opisywać rzeczywistość oraz najważniejsze cechy Polaków.

Słoneczna, wrześniowa sobota, zamojski Nadszaniec, goście w galowych strojach, również historycznych i Fredro, dowcipny, kpiący, czasami zadumany. Zaproszenie do wspólnego czytania, w dniu 7 września 2013 roku, przyjęli przedstawiciele Rady Miasta, Urzędu Miasta, Straży Miejskiej, Straży Pożarnej, Komendy Policji, organizacji pozarządowych oraz środowisk twórczych. Obecność dzieci i młodzieży z różnych zamojskich placówek oraz ich opiekunów wzmocniła niezwykle ciepłą i rodzinną atmosferę. Turyści odwiedzający Zamość również obserwowali to niecodzienne wydarzenie. Wszystkich uczestników czytających fragmenty utworów Aleksandra Fredry, bez względu na zajmowane stanowisko czy wiek, połączyła oprócz tremy, dobra zabawa. Piotr Johaniuk, prowadzący spotkanie, przywołał ducha Aleksandra Fredry, który przemawiał do nas głosem z zaświatów, upominał, nakazywał, przywoływał dawne czasy, unosząc się nad plateau bastionu VII. Recytowane przez Piotra wiersze dla dzieci i nie tylko, doskonale oddawały atmosferę i emocje towarzyszące Fredrze przy ich tworzeniu. Obecność uczestników Obozu Wojskowego *Zbyrczyk* – współorganizatora akcji, dopełniła spotkanie historycznym akcentem.

Narodowe Czytanie utworów Aleksandra Fredry, poprzedzone kampanią reklamową, zostało z radością przyjęte przez mieszkańców Zamościa. Ci, którzy byli, czytając *Małpę w kąpielu* i najsłynniejsze fragmenty utworów Fredry, potwierdzili ważną rolę akcji zainicjowanej przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej. Włączenie się przedstawicieli naszych zamojskich środowisk do wspólnego czytania, to przykład jak pielęgnować wartości historyczne, jak łączyć pokolenia i uczyć dobrze spędzania czasu. Z niecierpliwością więc oczekujemy przyszłego roku.

Z okazji tegorocznej odsłony *Narodowego Czytania*, Książnica Zamojska otrzymała z Kancelarii Prezydenta RP okolicznościową pieczęć, która służy do składania pamiątkowego stempla na przyniesionych przez czytelników egzemplarzach książek z utworami Aleksandra Fredry. Pieczęć dostępna jest w Wypożyczalni Głównej naszej biblioteki.

Iwona Proczka, Książnica Zamojska

Edukacja ekologiczna w bibliotece

Edukacja ekologiczna jest czymś więcej niż nauka o przyrodzie, czy też nauka o ochronie przyrody. Kształtuje ona nie tylko myślenie, ale pozwala rozwijać wartości, motywacje, postawy, a także codzienne nawyki i umiejętności.

Wszelkie rodzaje działalności na rzecz edukacji ekologicznej, czy to w mniejszym, czy większym stopniu, mają na celu wychowanie społeczeństwa do ekorozwoju. Trzeba bowiem najpierw zrozumieć przyrodę, wśród której się przebywa aby nauczyć się podejmowania właściwych decyzji ekologicznych na co dzień. Pierwszym krokiem do tego jest edukacja najmłodszych. Wychowanie ekologiczne dzieci i młodzieży należy rozpocząć odpowiednio wcześnie, aby już w małym dziecku skutecznie rozbudować potrzebę ochrony przyrody ojczyzny. Dzieci i młodzież są bystrymi obserwatorami, potrafią zaskakiwać trafnością wniosków wyciąganych ze swoich spostrzeżeń. Poznawanie piękna i osobliwości przyrody jest pierwszym krokiem do jej ochrony oraz przeciwdziałania jej degradacji.

Centrum Informacji Ekologicznej Książnicy Zamojskiej prowadzi różnorodne formy działalności edukacji ekologicznej: przeglądy literatury z dziedziny ekologii, wystawy tematyczne, pogadanki, warsztaty, konkursy, spotkania z ciekawymi ludźmi, wycieczki, pokazy multimedialne i in. W 2013 r. zorganizowanych zostało ogółem 25 form działalności edukacyjno-kulturalnej. Były to m.in. wystawy: *Geopark – Kamienny las na Roztoczu*, *Światowy Dzień Wody*, *Dzień Ziemi*, *Dzień niezapominajki*, *Pomniki przyrody Roztocza*, *Wakacje z przewodnikiem*, *Parki krajobrazowe*; pokazy multimedialne: *Chronione rośliny i zwierzęta*, *Leśny detektyw*, *Dobre rady na odpady*, *Ochrona krajobrazu*, *Stan środowiska i sposoby jego poprawy*, *Gdzie mieszkają ptaki*; spotkanie i prelekcja z kynologiem *Nasi bracia mniejsi* oraz rozmowa na temat różnych zachowań psa; spotkanie z myśliwymi z Koła Łowieckiego nr 121 *Świt* w Zamościu i prelekcja *Ochrona zwierzyny drobnej*. Podczas ostatniego wykładu dzieci dowiedziały się, że myśliwi dokonują odstrzałów kontrolowanych bowiem liczba zwierząt do pozyskania jest ściśle określona, że są miesiące ochronne dla zwierząt, że dokonuje się selekcji zwierząt słabych, chorych i kalekich, które mogłyby zagrozić danemu gatunkowi. Usłyszeli także, że myśliwi prowadzą hodowlę bażantów i zajęcy, które co roku wypuszczają do łowiska. W okresie zimowym dokarmiają zwierzynę, wywożąc do lasu zboże, buraki, ziemniaki, kukurydzę, siano do paśników. Podczas spotkania redaktor naczelny kwartalnika *Myśliwiec Kresowy* zaprezentował i omówił czasopismo. Każdy uczestnik spotkania otrzymał egzemplarz tej gazety.

Edukacji ekologicznej służyły też warsztaty, np. *Dobre rady na odpady*, podczas których uczestnicy uczyli się poprzez zabawę i twórcze działania oraz wycieczki po bibliotece.

Formą popularyzacji tematyki ekologicznej był cykliczny konkurs plastyczno-fotograficzny (XIII edycja) *Pomniki przyrody Roztocza*. Jego celem było uwrażliwienie dzieci i młodzieży na piękno ojczystej przyrody oraz rozbudzenie zainteresowań przyrodniczych. Ogółem w konkursie wzięły udział 62 osoby, powstało 109 prac. Nagrody otrzymało 14 osób. Podczas podsumowania konkursu oprócz wręczenia dyplomów, podziękowań oraz upominków rzeczowych otwarto wystawę pokonkursową, a także zaprezentowane zostało wydawnictwo *Pomniki przyrody Roztocza* dokumentujące to zadanie.

Z wyżej wymienionych form edukacji ekologicznej skorzystało ogółem 434 osoby. W realizacji niektórych zajęć korzystaliśmy z pomocy pracowników Zespołu Zamojskich Parków Krajobrazowych i Nadleśnictwa Zwierzyniec.

Biblioteczna działalność w tej dziedzinie spotyka się z dużym zainteresowaniem wśród dzieci i młodzieży. Organizowane działania i atrakcyjne formy pracy propagują piękno ojczystej przyrody, a także wpływają na utrwalanie proekologicznych nawyków i zachowań najmłodszych. Uważam, że samo rozbudzenie zainteresowania ekologią jest dostatecznie dużym sukcesem, ponieważ daje ono podstawy do innego spojrzenia na otaczające nas środowisko.

Bogumiła Kasprzak, Książnica Zamojska

Biblioteczne działania edukacyjno-kulturalne o charakterze regionalnym

Popularyzacji wiedzy o regionie – regionalnych wydarzeń, osób z nim związanych i ich działalności w różnych dyscyplinach życia społeczno-kulturalnego i gospodarczego służyły m.in. przedsięwzięcia organizowane przez Dział Informacji, Bibliografii i Wiedzy o Regionie Książnicy Zamojskiej. Zgodnie z kalendarzem rocznic regionalnych i planem pracy w okresie od stycznia do października 2013 r. przygotowano w tym zakresie następujące przedsięwzięcia:

- zestawienia bibliograficzne:

- Maria Duławska - życie i twórczość,
- 150 rocznica wybuchu Powstania styczniowego 1863 r. na Zamojszczyźnie,
- Józef Czechowicz (1903-1939) – polski poeta, tłumacz, autor utworów dla dzieci – 110 rocznica urodzin,
- Marian Karczmarczyk(1938) – fraszkopisarz i aforysta – 75 rocznica urodzin.

- wystawy o tematyce regionalnej:

- 200. rocznica oblężenia Zamościa przez Rosjan w 1813 r.,

- Henryk Zwolakiewicz (1903-1984) – grafik, etnograf, bibliofil, autor ekslibrisów – 110. rocznica urodzin,
- Franciszek Maśluszczak (1948) – czołowy współczesny malarz i rysownik - 65. rocznica urodzin,
- Powstanie styczniowe na Zamojszczyźnie – 150. rocznica wybuchu,
- Nie od razu Polskę zbudowano – wystawa w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa 2013,
- Szymon Szymonowicz 1558-1629 – poeta, humanista, współtwórca i organizator Akademii Zamojskiej – 455. rocznica urodzin,
- Mariusz Kargul (1976-2013) – wystawka poświęcona zmarłemu nagle regionaliście, animatorowi kultury, poecie, autorowi artykułów i recenzji poświęconych literaturze,
- cykliczne wystawki nowości regionalnych, eksponujące na bieżąco nabytki regionalne Książnicy Zamojskiej.

Do najciekawszych realizacji należało niewątpliwie *Powstanie styczniowe na Zamojszczyźnie – 150. rocznica wybuchu*. Wystawa, trwająca od 20 maja do 20 czerwca 2013 r. została połączona z wykładem i wydawnictwem własnym, poświęconym tym wydarzeniom. 150 rocznica wybuchu *powstania styczniowego* była doskonałą okazją do zaprezentowania zbiorów własnych Książnicy Zamojskiej. Na ekspozycję złożyły się książki, czasopisma, fotografie, ikonografia, obrazujące genezę i przebieg akcji powstańczych z lat 1863 - 1864 na Zamojszczyźnie, dotyczące najważniejszych osób, miejsc i wydarzeń, związanych z tym patriotycznym zrywem, który odbił się szerokim echem na ziemi zamojskiej. Otwarcie wystawy towarzyszył wykład dra Jacka Feduszki oraz zestawienie bibliograficzne autorstwa Renaty Ożgo, wydane we wspólnej publikacji, pod tym samym tytułem, przez Książnicę Zamojską.

Drugim, nie mniej interesującym przedsięwzięciem była wrześnieowa ekspozycja *Zamojszczyzna przez wieki - przełomowe wydarzenia* - wystawa ze zbiorów Książnicy Zamojskiej. Celem wystawy było włączenie się w obchody EDD 2013, zaprezentowanie zbiorów regionalnych Książnicy Zamojskiej oraz przybliżenie wydarzeń historycznych, mających przełomowe znaczenie dla Zamościa i regionu zamojskiego. Materiały zaprezentowane na wystawie to książki, czasopisma, artykuły z czasopism, dokumenty życia społecznego, mapy, plany, fotografie. Zostały one podzielone tematycznie i obrazowały kluczowe dla naszego regionu i miasta wydarzenia, które miały miejsce na przestrzeni wieków: Grody Czerwieńskie (X-XI wiek), Unia Horodelska (1413 r.), Powstanie Zamościa (1580 r.), Ordynacja Zamojska (XVI w.), Akademia Zamojska (1594 r.), Synod Zamojski (1720 r.), Oblężenie Zamościa (1813 r.), Powstania narodowe 1830 i 1863 r., Bitwa pod Komarowem (1920 r.), Wojna 1939-1945 r. - wysiedlenia, Dzieci Zamojszczyzny, Województwo Zamojskie (1975-1999),

Diecezja Zamojsko-Lubaczowska (1992), Zamość na Liście Światowego Dziedzictwa Kultury UNESCO (1992).

Przedstawione na wystawie zbiory udokumentowały udział Zamojszczyzny w kształtowaniu się polskiej państwowości, genezę struktur władzy, zmiany polityczne, ekonomiczne, gospodarcze, religijne i kulturowe, będące potwierdzeniem założenia, że „Nie od razu Polskę zbudowano...”

Anna Rychter, Książnica Zamojska

X

Twórcze uczestnictwo w kulturze osób z niepełnosprawnością

Kapliczki przydrożne powstawały jako wota dziękczynne za otrzymane łaski i dla uczczenia ważnych wydarzeń. Z fascynacji tym symbolem modlitwy narodu polskiego, zrodził się pomysł na konkurs *Kapliczki przydrożne w obiektywie i pracach plastycznych*, zorganizowany przez Ośrodek Czytelnictwa Niepełnosprawnych Książnicy Zamojskiej.

Adresowany był do osób niepełnosprawnych i społecznie wykluczonych Zamościa i regionu. Ogłoszony został 22 stycznia i trwał do 15 marca 2013 r. Napłynęły 82 prace plastyczne i fotograficzne od 72 autorów z 15 ośrodków i instytucji. Komisja oceniająca, podkreślając wysoki poziom nadesłanych prac, nagrodziła i wyróżniła aż 43 z nich. Uczestnicy konkursu poprzez różne formy i techniki plastyczne (rzeźba, ceramika, mozaika z drewna, rysunek ołówkiem, kompozycje przestrzenne) oraz fotografię wyrażali bogactwo różnorodnej architektury kapliczek.

Uroczyste podsumowanie konkursu odbyło się w zamojskiej bibliotece 24 kwietnia. Było to spotkanie integracyjne, w którym uczestniczyło ponad 100 osób. Laureaci otrzymali upominki i dyplomy, a wszystkie ośrodki i instytucje, których podopieczni brali udział w konkursie dostały podziękowania. Ważnym punktem programu był referat *Kapliczki przydrożne – symbole pamięci i pomniki wiary* opracowany i przedstawiony przez Irenę Słotę, regionalistkę z Krasnobrodu. Imprezę uświetnił występ zespołu, członków chóru *Sitanianie*, prowadzonego przez Irenę Dużyńską. Wykonawcy, ubrani w piękne stroje, przedstawili montaż wokalnno-muzyczny *Kapliczki – perły polskiego krajobrazu*, wzbogacony recytacją poezji. Wszystkie prace laureatów zaprezentowane zostały na wystawie pokonkursowej w Książnicy Zamojskiej (8.04.–31.05.2013 r.), do której wykonany został folder.

W maju 2013 r. Książnica Zamojska (OCN) zaprosiła dzieci specjalnej troski oraz przebywające w placówkach opiekuńczych miasta Zamość i regionu lubelskiego do udziału w konkursie *Kochany Ojciec Święty... Listy dzieci do bł. Jana Pawła II*. Zadanie konkursowe obejmowało przygotowanie korespondencji do papieża w formie literackiej lub plastycznej. Celem konkursu było pogłębienie wiedzy zainteresowanych o nauczaniu bł. Jana Pawła II, rozwijanie dziecięcej wyobraźni i wrażliwości oraz stworzenie możliwości dzieciom niepełnosprawnym i przebywającym poza swoim środowiskiem rodzinnym do rozwijania i zaprezentowania swoich twórczych zdolności i umiejętności artystycznych.

Listy były odpowiedzią na słowa Ojca Świętego skierowane do dzieci przy okazji jego różnych z nimi spotkań. Na ręce organizatorów złożono 29 prac od 39 uczestników. Komisja oceniająca przyznała nagrody w dwóch kategoriach: literackiej i plastycznej. Podczas oceny uwagę zwrócono na poziom aktywności twórczej i umiejętność łączenia ze sobą różnych technik, oryginalne ujęcie tematu, formę oraz samodzielność wykonania i ilość włożonej pracy.

Uroczyste podsumowanie konkursu odbyło się 19 czerwca 2013 r. w Książnicy Zamojskiej. Poza gratulacjami i nagrodami składanymi na ręce laureatów, wszyscy zebrani mogli podziwiać uroczy występ artystyczny dzieci z Niepublicznego Przedszkola Specjalnego w Krasnymstawie. Ostatnim akcentem spotkania był wernisaż wystawy pokonkursowej.

Danuta Wójcik, Barbara Grabowska, Książnica Zamojska

Obrazek religijny w misji ewangelizacyjnej kościoła*

Wprowadzenie

Papież Jan Paweł II w *Liście do Artystów* z 4 kwietnia 1999 r. napisał, że dzieła sztuki inspirowane przez Pismo Święte *pozostają dla wierzących i niewierzących jakby odblaskiem niezgłębionej tajemnicy, która ogarnia świat i jest w nim obecna (...). Każda autentyczna forma sztuki jest swoistą drogą dostępu do głębszej rzeczywistości człowieka i świata. Tym samym stanowi też bardzo trafne wprowadzenie w perspektywę wiary, w której ludzkie doświadczenie*

* Prelekcja wygłoszona w Książnicy Zamojskiej, 16.09.2013 r., w ramach XIX Dni Kultury Chrześcijańskiej. Przedruk z „Zamojskiego Informatora Diecezjalnego”, 2013, nr 3.

znajduje najpełniejszą interpretację. Dzieła sztuki sakralnej pozwalają ukazać w jakiejś mierze nieskończone piękno Boga i skierować ku niemu ludzkie umysły (n. 5, 6, 11). Taką też wymowę teologiczną mają obrazki religijne – specyficzne dzieła sztuki sakralnej.

Dzieje

Początki obrazków religijnych (wł. *immaginetta sacra, santino*) sięgają czasów średniowiecza, a ich pierwowzorem mogły być luźne karty z miniaturami z ówczesnych modlitewników. Według legendy, św. Bernardyn ze Sieny miał przekonać pewnego rzemieślnika trudniącego się wyrobem kart do gry, aby zamiast nich produkował kartoniki z wypisanym imieniem Jezusa Chrystusa. W XIII w. produkcją obrazków zajmowały się głównie klasztory i miejsca pielgrzymkowe. Do ich rozpowszechnienia przyczynił się ruch pielgrzymkowy oraz rozwój drzeworytnictwa pod k. XIV w. i miedziorytnictwa w XV w., zwłaszcza w Niemczech, Flandrii, Francji i Szwecji. Na obrazkach, zwykle w formie prostokąta, umieszczano podpis, modlitwę, dedykację i datę. Najstarszym udokumentowanym tego przykładem jest obrazek z wyobrażeniem św. Krzysztofa z 1423 r., pochodzący z Bruxheim (Bawaria). W XVII w. popularne były obrazki ze scenami symbolicznymi, religijnymi i dydaktycznymi; najczęściej ilustrowały postaci świętych, patronów i orędowników i bywały kopiami znanych dzieł sztuki malarskiej. Wiele ośrodków produkujących obrazki religijne powstało w Europie w XVIII w. (m.in. w 1737 r. w Niemczech, w 1762 r. w Szwajcarii i w 1796 r. we Francji).

W Polsce w XV i XVII w. większość rozprowadzanych obrazków posiadała teksty w języku włoskim i niemieckim, co stało się tak masowe, że na synodzie krakowskim w 1621 r. zakazano ich sprowadzania do Polski z Niemiec. W XVIII w. trafiały na Śląsk obrazki drukowane w Pradze, w Ołomuńcu i Kralikach. W XIX w. obrazki religijne dla Polski produkowano m.in. w Norymberdze, umieszczając na nich napisy w języku polskim. Także na ziemiach polskich istniały lokalne wytwórnie obrazków, związane głównie z ośrodkami parafialnymi, np. w Częstochowie, Krakowie, Kalwarii Zebrzydowskiej, Lwowie, Berdyczowie i Poczajowie. Kościół podawał pewne przepisy dotyczące stylistyki, produkcji i kolportażu obrazków. Obecnie w Europie i w Polsce najwięcej obrazków religijnych produkują wydawnictwa kościelne.

Ikonografia

Ikonografia obrazków religijnych jest niezwykle bogata. Ilustrują one sceny o tematyce: trynitarniej (wizerunki Boga Ojca, postaci i symbole oznaczające Jezusa Chrystusa, sceny z Jego życia, działalności, cuda, mękę i zmartwychwstanie, wyobrażenia Ducha Świętego i Trójcy Świętej), mariologicznej (wizerunki Matki Boskiej, sceny podkreślające Jej udział w życiu Jezusa, wyrażane

często przez bogatą symbolikę itd.), hagiograficznej (przedstawienia świętych i błogosławionych, męczenników, wyznawców, dziewic, sceny z ich życia i cudów), liturgicznej (obejmującej rok kościelny, święta, przedstawienia Mszy św. i sakramentów) i katechetycznej (przedstawiające tematy z historii biblijnej).

Technika i materiał

Najstarsze obrazy religijne malowano ręcznie na pergaminie i papierze oraz wyszywano na tkaninach (płótnie, jedwabiu). Pierwsze grafiki na papierze wykonywano za pomocą matrycy (rysunku wyciętego w drewnianym kločku). W XV w. w Niemczech użyto po raz pierwszy drzeworytu barwnego. Wówczas też zaczęto wykorzystywać technikę miedziorytniczą, co przyczyniło się do precyzji rysunku. Dzięki podróżom jezuitów w XV i XVI w. na Daleki Wschód, a zwłaszcza do Chin, zaczęto używać do produkcji obrazków bibułki i jedwabiu oraz wprowadzono orientalne sposoby ich kompozycji i ornamentyki. Do masowej produkcji obrazków przyczyniła się w XVI w. technika akwaforty. W okresie baroku i rokoka obrazy zaczęto tłoczyć na złotych i srebrnych płatkach folii, naklejanych na papier, o różnych kształtach (serca lub winnego grona). Zdarzały się też obrazy otwierane z ruchomymi papierowymi figurkami świętych. W XVIII w. pojawiły się obrazy koronkowe w papierze, do produkcji których wykorzystywano matryce grawerowane, umożliwiające ich produkcję w dużych nakładach. Często korzystano także z technik mieszanych, np. wklejając kolorowy obrazek drukowany lub ręcznie malowany w środkowe pole koronkowej ramki, które wyklejone było atlasem lub satyną. Do ciekawych przykładów należą obrazy z naklejonymi zasuszonymi drobnymi kwiatami, pochodzącymi z miejsc świętych oraz fragmentami relikwii, np. drzewa Krzyża Świętego. Od XVI do XVIII w. miały one bogatszą, upiękkszöną i fantazyjną formę (obrazy religijne zwane *canivet*, z obrzeżami udekorowanymi koronką, bardzo precyzyjnie wyciętą w papierze welinowym). Z kolei w XIX w. zaczęto wykorzystywać do produkcji obrazków technikę stalorytu, co jeszcze bardziej przyczyniło się do zwiększenia ich produkcji. Na przełomie XIX i XX w. do produkcji obrazków używano również szkła i tworzyw sztucznych. Zmieniła się też ich kolorystyka, zaczęły dominować barwy ostre, żywe, wzbogacone efektami iluminacyjnymi. Na początku XX w. we Francji tłoczono obrazy na folii żelatynowej i ozdabiano dodatkowo płytkami z masy perłowej.

Na nowe tory weszła produkcja obrazków z chwilą rozwoju fotografii w XX w. Od lat sześćdziesiątych XX w. we Włoszech zaczęto rozpowszechniać obrazy religijne winylowe z efektami trójwymiarowymi i obrazy laminowane z podklejonym magnezem. Obecnie w handlu dewocjonaliami funkcjonują także obrazy na breloczkach, w zakładkach do książek, na kartach telefonicznych itd. Takie metody produkcji obrazków niestety przyczyniły się do obniżenia ich poziomu artystycznego i zatracenia przez nie, w wielu wypadkach, charakteru dzieł sztuki sakralnej.

W Polsce istnieje wielu kolekcjonerów dawnych i współczesnych obrazków religijnych. Niektórzy z nich, a wśród nich autor niniejszego opracowania, mieli okazję zaprezentować swoje zbiory na wystawie pt. *Obrazki święte w Roku Wiary*, którą urządzono, z inicjatywy Marii Parzuchowskiej, w Bazylice św. Krzyża w Warszawie, w dniach od 18 do 21 kwietnia 2013 r. Na wystawie znalazły się obrazki z XVII-XXI wieku. Na jednym z nich widniały słowa św. Teresy Wielkiej: *Pamiętaj, że masz tylko: jednego Boga, jedną duszę, jedno życie...*, a na innym sentencja św. Augustyna: *Żadna majątność, żadne skarby, żadne dobro tego świata nie ma tego znaczenia, co wiara katolicka*. Oto przykłady obrazków, które – obok walorów artystycznych – mają także charakter edukacyjny, nie są tylko *estetycznymi ilustracjami, lecz prawdziwymi źródłami teologicznymi i echem obecności Ducha Bożego, Jezusa i Maryi oraz Świętych Pańskich, przekształcającym materię i otwierającym nas na rzeczywistość wieczną* (Jan Paweł II, *List do Artystów*, n. 11, 16).

ks. bp dr hab. Mariusz Leszczyński

Bibliografia:

1. *Pamiętaj, że...* Ogólnopolska wystawa *Obrazki święte w Roku Wiary. Kolekcje z XVII-XXI w.* Red. R. Berdychowski, M. Parzuchowska, 2013.
2. Parzuchowska, M. *Obrazek sakralny pamiątką szczególną*, 2006.
3. Parzuchowska, M. *Święte obrazki. Cz. 1: Znak Krzyża Świętego*, 2012.
4. Wasilewska, J. *Obrazek religijny*. W: *Encyklopedia. Katolicka*, t. 14, 2012, kol. 232-234.

X

Systemy zabezpieczeń w Książnicy Zamojskiej

Największym majątkiem bibliotek są jej zbiory. Gromadzone w różnych postaciach - książek, czasopism, zbiorów specjalnych, podlegają szczególnej ochronie. Wychodząc naprzeciw tym wymaganiom, biblioteki coraz częściej decydują się na zainstalowanie systemów zabezpieczających przed kradzieżą, pożarem czy innymi zagrożeniami.

W bieżącym roku, w Książnicy Zamojskiej zrealizowano zadania inwestycyjne, mające na celu właśnie ochronę majątku bibliotecznego. Był to zakup i montaż elektromagnetycznego systemu sygnalizacji kradzieży, zabezpieczającej zasoby biblieczne w Wypożyczalni Głównej oraz instalacja systemu sygnalizacji wła-

mania z elementami systemu przeciwpożarowego w budynku Filii Bibliotecznej Nr 1 przy ul. Wyszyńskiego 51A.

Oba zadania zostały zrealizowane dzięki środkom finansowym, pozyskanym z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego na realizację projektu *Profesjonalne systemy ochrony i bezpieczeństwa w Książnicy Zamojskiej* w ramach programu *Rozwój infrastruktury kultury* priorytet: *Infrastruktura kultury*. Łączna kwota dotacji wyniosła 30 tys. zł. Na zadanie wykorzystano również dotację celową organizatora – Miasta Zamość oraz środki własne Książnicy Zamojskiej, w łącznej wysokości 17 159 zł. Całość realizacji zadania zamknięto kwotą 47 159,00 zł.

Ochrona zasobów książkowych w Wypożyczalni Głównej polegała na montażu urządzeń sygnalizujących kradzież czyli bramek dwuantenowych, kontrolera oraz urządzenia do dezaktywacji i aktywacji etykiet. Zakupiono również 120 000 etykiet do okodowania pojedynczych egzemplarzy książek. Zamontowane urządzenie pracuje w systemie EM (Elektro-Magnetic) w częstotliwości 230 Hz. Działanie całego systemu polega na uruchomieniu sygnału dźwiękowego w przypadku przekroczenia bramki z książką o statusie „niewypożyczona”. Etykiety użyte do kodowania, naklejane na książkach są wygodne i łatwe do przyklejenia. System pozwala na zdecydowane ograniczenie strat, poprawiając przy tym wizerunek biblioteki, jako placówki nowoczesnej. Bibliotekarz obsługujący czytelnika ma większą możliwość zapanowania nad porządkiem, skupiając się na czynnościach stricte bibliotekarskich. Ogólny koszt zakupu i instalacji systemu wyniósł 43 984,80 zł.

Filia Biblioteczna Nr 1, po wyposażeniu w system sygnalizacji włamania z elementami systemu przeciwpożarowego, ma zapewniony monitoring oraz szybką interwencję specjalnych firm w sytuacji zagrożenia. Koszt zadania wyniósł 3 173,40 zł. Opisane zadania zrealizowano w miesiącach czerwiec – sierpień 2013 roku.

Zasadność wprowadzania tego typu systemów zabezpieczeń jest niepodważalna. Zdecydowanie usprawnia pracę, ogranicza straty, powoduje, że zarówno bibliotekarz jak i czytelnik czują się bezpieczniej i bardziej komfortowo.

Iwona Proczka, Jerzy Malicki, Książnica Zamojska

Dzień Animatora Kultury w powiecie zamojskim

Coroczne spotkania Starosty Zamojskiego z twórcami, animatorami i kadrą pracowników kultury Powiatu Zamojskiego na stałe wpisały się w kalendarz wydarzeń. Tradycją tych spotkań jest nie tylko ich cykliczność ale także to, że w każdym kolejnym roku odbywają się w innym miejscu, w innej miejscowości powiatu. Tak pomyślana koncepcja spotkania umożliwia wszystkim uczestnikom bliższe poznanie

zarówno regionu ale także charakteru i form działalności kulturalnej w poszczególnych miejscowościach. Dotychczas twórcy kultury byli goszczeni w Szczecbrzeszynie, Krasnobrodzie, Komarowie, Zwierzyńcu, Grabowczyku, Grabowcu, Zaburzu, Bortatyczach, Potoczku. Dla gospodarzy wydarzenia jest to okazja do zaprezentowania uroków miejsca, bogactwa i specyfiki danej gminy lub miasta, najciekawszych, różnorodnych wydarzeń oraz imprez kulturalnych, a nade wszystko prezentacja najaktywniejszych ludzi, twórców, pomysłodawców, wykonawców i kreatorów życia kulturalnego i społecznego w powiecie.

Spotkania Starosty Zamojskiego odbywają się od 2000 roku, zawsze wiosną. Jest to czas na podsumowanie minionego roku w kulturze, podziękowanie za dotychczasowe kreowanie, popularyzowanie oraz rozwój różnorodnych dziedzin kultury poprzez formę wyróżnienia i nagrodzenia najaktywniejszych jej twórców i animatorów.

W ubiegłym roku Starosta Zamojski zaprosił do Zamościa. 13 czerwca 2013 r., w Galerii *Ekslibris* Książnicy Zamojskiej im. S. K. Zamoyskiego w Zamościu, odbyło się spotkanie z twórcami, animatorami i środowiskami kulturotwórczymi powiatu zamojskiego. Wzięli w nim udział reprezentanci wszystkich środowisk kulturotwórczych powiatu, w tym: twórcy amatorskiego ruchu artystycznego, muzycy, śpiewacy, zespoły ludowe, artystyczne, folklorystyczne, artyści plastycy, twórcy ludowi, muzealnicy, regionaliści, bibliotekarze, organizacje pożytku publicznego w tym stowarzyszenia społeczno-kulturalne i regionalne, wydawcy pism lokalnych, pracownicy domów i ośrodków kultury, animatorzy.

W uznaniu aktywnej pracy podejmowanej na rzecz kontynuowania tradycji Zamojszczyzny oraz kształtowania współczesnego oblicza kultury regionu, Starosta Zamojski Henryk Matej uhonorował dyplomami i nagrodami rzeczowymi kreatorów, twórców i organizatorów życia kulturalnego w powiecie.

Za pracę na rzecz aktywizacji środowiska lokalnego, prowadzoną działalność regionalną oraz zachowanie od zapomnienia zwyczajów i obrzędów ludowych zostali wyróżnieni: Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Lokalnego „Mokrelipie” z Mokregolipia, Towarzystwo Miłośników Zwierzyńca ze Zwierzyńca oraz Starozamojskie Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych działające w Starym Zamościu. W gronie uhonorowanych byli również twórcy ludowi, którzy kontynuując tradycje ludowe Zamojszczyzny zajmują się rzeźbą ludową i plastyką obrzędową, w osobach: Jan Skrzyński z Guciowa, Władysław Maługa z Ujazdowa, Mieczysław Portka z Majdanu Wielkiego.

Starosta nagroził twórców i animatorów kultury, którzy współpracują lub pracują w instytucjach kultury, w osobach: Anna Ciebień - instruktorka plastyki z Miejskiego Domu Kultury w Szczecbrzeszynie, Wanda Pomarańska - plastyczka amatorka z Bodaczowa, Mariola Kawecka - instruktorka z Krasnobrodzkiego Domu Kultury.

Ze środowiska bibliotekarzy nagrody otrzymali: Bogdan Szykuła z Biblioteki Publicznej Gminy Łabunie, która w 2013 r. obchodziła jubileusz 65-lecie działalności, Krystyna Czausz z Biblioteki Publicznej Gminy Grabowiec, Dorota Waga z Biblioteki Publicznej Gminy Zamość oraz Marta Dzygało i Renata Ożgo z Książnicy Zamojskiej im. S. K. Zamoyskiego w Zamościu.

Spośród amatorskiego środowiska artystycznego wyróżnieni zostali: Irena Dużyńska - kierownik artystyczny Chóru „Sitianie” z Sitańca, Elżbieta Głąb z Zespołu Śpiewaczego KGW „Rusałki” z Ruskich Piask, Janusz Bogatko z Zespołu Wokalno-Instrumentalnego „Legenda” z Komarowa, Alicja Olszewska i Stanisław Olszewski z Zespołu Folklorystycznego „Wójtowanie” z Krasnobrodu, który w 2013 r. obchodził 20-lecie działalności oraz Halina Bosiak - solistka i kierowniczka Zespołu Śpiewaczo-Obrzędowego „Wesołe Gospoście” z Kol. Sitaniec, wielokrotnie wyróżnionego w Ogólnopolskich Przeglądach Kapel i Śpiewaków Ludowych w Kazimierzu Dolnym.

Dzień Animatora Kultury był również okazją do podziękowania Jerzemu Kołodziejczykowi, który latach 1999-2013 pełnił funkcję Kierownika Wydziału Edukacji, Kultury, Kultury Fizycznej i Turystyki w Starostwie Powiatowym w Zamościu, za wieloletnią i aktywną pracę ze środowiskami kulturotwórczymi Powiatu Zamojskiego w związku z zakończeniem pracy zawodowej.

Wszyscy uczestnicy zwiedzili Książnicę Zamojską oraz zapoznali się z bogatą i różnorodną działalnością biblioteczną podejmowaną na rzecz mieszkańców miasta i powiatu. Pomocą w pełnym zapoznaniu się z owocami pracy ostatnich kilku lat działalności Książnicy Zamojskiej była prezentacja multimedialna. Książnica Zamojska jest miejską instytucją kultury, która od lat realizuje także zadania biblioteki powiatowej dla powiatu zamojskiego.

W części artystycznej, czytelnicy z Biblioteki Publicznej Gminy Zamość z siedzibą w Mokrem zaprezentowali uczestnikom tradycje m.in. *nocy sobótkowej* na Zamojszczyźnie w formie małej sceny teatralno-obrzędowej. Było dużo poezji, dźwięków muzyki i piękna śpiewu...

Spotkaniu Starosty Zamojskiego z twórcami i animatorami kultury Powiatu Zamojskiego towarzyszyły dwie okolicznościowe wystawy eksponowane w obiekcie biblioteki: *150 rocznica powstania styczniowego na Zamojszczyźnie* oraz pokonkursowa *Kochamy Ojca Świętego - listy dzieci do bł. Jana Pawła II*.

Elżbieta Gnyp, Starostwo Powiatowe w Zamościu

Biblioteka na plaży

To było spontaniczne działanie. Właśnie rozpoczęły się wakacje, a gdzieś w tle wiadomości radiowych pojawiła się informacja, że na Pomorzu ruszył projekt „Biblioteka na plaży”. Pierwsza myśl – super pomysł, ale po przejrzeniu w Internecie kilku stron z tą informacją trudno było oprzeć się wrażeniu, że to przedsięwzięcie wymagało niezłej logistyki, dodatkowych nakładów finansowych i rąk do pomocy. Szkoda że nie pomyślałyśmy o tym wcześniej. Teraz, na szybko, nie będzie łatwo zorganizować takiej akcji.

W takiej sytuacji, jak zwykle, proste rozwiązania okazały się najlepsze. Kilka plakatów z hasłem „W słoneczne dni szukaj nas na plaży” i wzmianka na Facebooku posłużyły za kampanię reklamową. Wózek - przyczepka dla dwójki dzieci, przymocowany do roweru był świetnym środkiem transportu. Pozostała jeszcze kwestia braku półek i regałów. Lecz i tutaj problem rozwiązał się jakoś sam. Nieopodal jednego z punktów gastronomicznych działających na plaży, ktoś kiedyś zamontował ławki i stół. Teraz okazały się idealnym miejscem do prowadzenia tego „niecodziennego punktu bibliotecznego”.

Zasady były proste: plażowa wypożyczalnia działa od poniedziałku do piątku, w dni, kiedy nie pada deszcz. W niepogodę po kolejną książkę lub ze zwrotem zapraszamy do naszej stałej siedziby.

Ludzie reagowali różnie. Niektórzy chcieli owszem wypożyczyć, ale wózek do roweru, żeby zafundować dzieciom przejażdżkę po okolicy. Niektórzy książki chcieli kupić. Ogólnie jednak pomysł się podobał i nasza „biblioteka na plaży” pozyskała czytelników. Kołem napędowym były głównie dzieci.

Czy akcja się udała? Tak, bo zyskałyśmy nowych czytelników. Tak, bo była to inna, atrakcyjna i niecodzienna forma promocji naszej biblioteki, którą nie każdy może u siebie przeprowadzić, bo nie każdy w swoim mieście czy miejscowości posiada plażę. Mamy świadomość, że aby plażowa wypożyczalnia działała sprawniej i przynosiła lepsze rezultaty, pewne szczegóły, chociażby kwestię dodatkowej pary rąk należy dopracować. Z pewnością będziemy o tym pamiętać przygotowując plażową bibliotekę w sezonie turystycznym 2014 roku. W planie działalności bibliotecznej koniecznie umieścimy te działania, by zabezpieczyć również niezbędne minimum finansowe i kadrowe dla realizacji tego ciekawego, godnego kontynuacji, projektu.

Bernadeta Włodarczyk, MGBP w Krasnobrodzie

65 lat Biblioteki w Łabuniach

6 czerwca 2013 roku świętowała swój jubileusz Biblioteka Publiczna Gminy Łabunie. Uroczystości 65-lecia działalności tej biblioteki połączone zostały z obchodami Dnia Bibliotekarza i Bibliotek powiatu zamojskiego. Rozpoczęły się częścią oficjalną w lokalu Biblioteki. Nastąpiło przywitanie gości, wśród których obecny był m.in. Starosta Powiatu Zamojskiego Henryk Matej, przedstawiciel Rady Powiatu Zamojskiego Antoni Skura, Wójt Gminy Łabunie Antoni Wojciech Turczyn, radni gminy, Sekretarz Urzędu Gminy Helena Szkałuba, skarbnik Halina Mazurek, dyrektorzy gimnazjów: w Łabuniach - Bernard Panasiuk, w Łabuńkach Pierwszych - Dorota Turczyn, dyrektorzy szkół podstawowych w gminie Łabunie - Elżbieta Boudys i Dorota Faron.

Na uroczystościach obecni byli również: archeolog Ewa Banasiewicz-Szykuła z Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Lublinie, archeolog, regionalista, autor wielu książek o regionie Józef Niedźwiedz. Muzeum Zamojskie w Zamościu reprezentowali historyk dr Jacek Feduszka i archeolog Jerzy Kuśnierz.

Brać bibliotekarską reprezentowali: Magdalena Wójcikiewicz - iunstruktor z Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łapacińskiego w Lublinie, Danuta Zwolińska i Halina Zielińska z Książnicy Zamojskiej w Zamościu, bibliotekarze bibliotek samorządowych powiatu zamojskiego, bibliotekarze szkolni ze szkół gminy Łabunie. Uroczystość zaszczyliły swoją obecnością emerytowani bibliotekarze, pracujący niegdyś w łabuńskiej bibliotece: Kazimiera Zwolak, Pelagia Sołoducho i Izabela Górską.

Nie zabrakło przedstawicieli innych instytucji i organizacji społecznych działających w środowisku lokalnym. Kombatantów reprezentowali: Marian Petryk - prezes Koła Rejonowego Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej w Łabuniach, Wacław Niemczuk - prezes i Roman Kostrubiec - sekretarz koła gminnego Polskiego Związku Byłych Więźniów Politycznych i Hitlerowskich Więzień i Obozów Koncentracyjnych. Obecne były także panie, przedstawicielki 8 Kół Gospodyń Wiejskich z terenu tejże gminy.

Po części oficjalnej, podczas której, m.in. nie zabrakło życzeń i ciepłych słów dla Jubilatów, uczestnicy przemieścili się do kaplicy w Domu Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek Misjonarek Maryi gdzie odprawiona została Msza święta w intencji bibliotek i bibliotekarzy. Nabożeństwo prowadził i homilię wygłosił ks. dr hab. Czesław Galek. Oprawę muzyczną mszy świętej przygotowali Tomasz Piłat i Łukasz Zwołan, a posługę ministrancką pełnili uczniowie szkół w Łabuńkach - Michał i Antoni Szykuła.

Program dalszej części jubileuszowego spotkania obejmował prezentację działalności bibliotecznej. Przygotował ją i przedstawił w formie pokazu

multimedialnego *Historia biblioteki w Łabuniach i jej dokonania* obecny kierownik tej placówki Bogdan Szykuła. Następnie uczestnicy spotkania mieli niepowtarzalną okazję odbycia wirtualnej podróży historyczno-literackiej po Kresach Wschodnich. Na wędrowkę po tych urzekających swą historią i kulturą miejscach, utrwalonych na kolorowych slajdach zabrała wszystkich Katarzyna Węglicka, autorka książek, przewodnik turystyczny, „tropicielka” dziejów kresowych.

Na zakończenie bibliotekarskiego świętowania wszyscy zaproszeni zostali na ognisko. Czekał tutaj wymieniony bigos przyrządzony przez panie z KGW i tradycyjnie - kielbaski. Czas podczas ich opiekania wypełniły rozmowy, wspomnienia, odnawianie starych i nawiązywanie nowych znajomości. Ci, którzy nie zdążyli wcześniej wypić kawy lub mieli ochotę na kolejną mogli również zaspokoić swoje potrzeby kulinarne. Ciasta, przygotowane przez wspomniane już panie z KGW były również znakomite.

Spotkanie integracyjne oraz większość jubileuszowych przedsięwzięć miało miejsce w zespole pałacowo-parkowym z XVIII wieku, ufundowanym przez Jana Jakuba Zamoyskiego. Obecnie funkcjonuje tutaj Zgromadzenie Sióstr Franciszkanek Misjonarek Maryi. Gościliśmy w nim za przyzwoleniem siostry przełożonej Stanisławy Motor.

Bogdan Szykuła, BPG Łabunie

Jubileusz Biblioteki w Skierbieszowie

17 października Gminna Biblioteka Publiczna w Skierbieszowie obchodziła jubileusz 60-lecia swego powstania i działalności.

Biblioteka założona została w 1953 roku z inicjatywy Tadeusza Gawłowskiego. Był on jednocześnie, przez dwa lata, kierownikiem tej placówki. Biblioteka mieściła się w pomieszczeniach starej, drewnianej szkoły. W 1955 roku przeniesiono ją do wynajmowanego od Dwojakowskiego mieszkania prywatnego, a kierownikiem został wówczas Piotr Sobczak i pełnił tę funkcję do 1960 roku. Po nim kierowniczką została Urszula Hybta, a następnie Wanda Cieślak. Wówczas, po raz kolejny, swoje lokum zmieniła Biblioteka – przeniesioną zbiory do mieszkania pani Wandy. Na przestrzeni kolejnych lat kilkakrotnie przenoszono zasoby biblioteczne wynajmując kolejno pomieszczenia w prywatnych mieszkaniach Węclawika, Gałarza i Szabata, Od końca lat 90-tych bibliotekę ulokowano w budynku przedszkola. Od 1968 roku kierowniczką, a potem dyrektorką biblioteki była

Marianna Składaniec. Za jej kadencji w latach 80-tych utworzono 2 filie biblioteczne w Szorcówce i Kalinówce oraz 10 punktów bibliotecznych w okolicznych wsiach. Od 2008 roku biblioteką kieruje Gabriela Smusz.

Na uroczystości jubileuszowe przybyli liczni goście. Byli to m.in.: Sekretarz Gminy – Sławomir Kugiel, przedstawiciel Rady Powiatu Zamojskiego – Jerzy Bosiak, delegacja z Książnicy Zamojskiej na czele z Dyrektorem Danutą R. Kawałko, Paweł Kordybacha z Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie, zaprzyjaźnione bibliotekarki i bibliotekarze z bibliotek w Sułowie, Grabowcu, Szczebrzeszynie, Łubuniach i Radeczniczy; dyrektorzy szkół z terenu gminy, Dyrektor oraz pracownicy Gminnego Ośrodka Kultury w Skierbieszowie oraz wielu innych gości.

Po przemówieniu Gabrieli Smusz, obecnego dyrektora biblioteki, która przybliżyła gościom historię oraz streściła obecną działalność tej instytucji nadszedł czas na gratulacje i podziękowania dla jubilatów. Święto był okazją do podziękowania za współpracę z różnymi instytucjami za życzliwość i zaangażowanie w realizację wspólnego celu jakim jest troska o rozwój intelektualny i kulturalny lokalnej społeczności.

Po oficjalnej części spotkania rozpoczął się występ artystyczny przygotowany przez dzieci i młodzież ze Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Skierbieszowie. Ostatnim punktem programu była sztuka teatralna pod tytułem „Królowa Śniegu” wystawiona przez dzieci ze Szkoły Podstawowej w Sulmicach. Uroczystość jubileuszową zakończył wspólny obiad.

X
6 lipca 2013 roku zmarła nagle emerytowana bibliotekarka, wieloletni kierownik Gminnej Biblioteki Publicznej w Skierbieszowie

MARIANNA SKŁADANIEC (6 XII 1943 – 6 VII 2013)

Marianna Składaniec z domu Wójcik, córka Michała i Stanisławy z Kropornickich, urodziła się 6 grudnia 1943 roku w Skierbieszowie i z tą miejscowością była związana przez całe swoje życie. Początkowo, w latach 1960-1968, pracowała w Gminnej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” w Skierbieszowie jako sprzedawca. W latach 1968-1997 zajmowała stanowisko kierownika Gminnej Biblioteki Publicznej w Skierbieszowie. W trakcie pracy zawodowej ukończyła Policealne Studium Bibliotekarskie w Lublinie.

Po przejściu na emeryturę nadal pracowała w bibliotece w wymiarze połowy etatu. Działalność zawodową prowadziła do marca 2012 roku. Zmarła nagle 6 lipca 2013 r., niewiele ponad rok od rezygnacji z pracy. Miała 70 lat. Została pochowana na cmentarzu parafialnym w Skierbieszowie.

Pani Marysia była osobą, która pozostawiła po sobie najlepsze wspomnienia. Wszyscy zapamiętaliśmy ją jako osobę pełną serdeczności, skromną i życzliwą. Swoją pogodą ducha pozytywnie zarażała innych. Zawsze bardzo solidnie i rzetelnie wykonywała swoją pracę, z pasją i zaangażowaniem pomagała współpracownikom i służyła czytelnikom. Była inicjatorką i założycielką kilku filii i punktów bibliotecznych na terenie gminy. Pracy w bibliotece poświęciła 44 lata swojego życia. Została uhonorowana licznymi nagrodami, dyplomami uznania, oraz Złotym Krzyżem Zasługi (1988).

Niespodziewana śmierć była ogromnym zaskoczeniem dla wszystkich. Wiadomość o odejściu Pani Marysi przyjęto z niedowierzaniem, smutkiem i ogromnym żalem. Czytelnicy i współpracownicy zapamiętają Jej życzliwość, empatię oraz naturalną potrzebę działania na rzecz lokalnego środowiska.

Gabriela Smusz, GBP w Skierbieszowie

Lubelska Biblioteka Wirtualna bramą do społeczeństwa informacyjnego

W dniu 21 czerwca 2013 r. w Centrum Konferencyjnym Hotelu Focus w Lublinie miała miejsce konferencja informacyjno-inauguracyjna projektu kluczowego „Lubelska Biblioteka Wirtualna” Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 - 2013 ph. *Lubelska Biblioteka Wirtualna brama do społeczeństwa informacyjnego*. Jej celem było przedstawienie projektu oraz jego partnerów, a także wymiana doświadczeń i zaprezentowanie optymalnych rozwiązań z zakresu tworzenia bibliotek cyfrowych i digitalizacji zbiorów.

Projekt „Lubelska Biblioteka Wirtualna” zakłada współpracę bibliotek oraz innych instytucji kulturalnych i naukowych z terenu Lublina i Zamościa w celu utworzenia wspólnej internetowej platformy komunikacji i upowszechniania danych. Umożliwi ona szybki i szeroki dostęp do zgromadzonego przez te instytucje bogactwa wiedzy i dzieł szczególnie cennych, które ze względu na swą unikatowość, również ze względu na ich wartość historyczną, nie są powszechnie dostępne. W tym celu zrodziła się koncepcja biblioteki wirtualnej. To ona stworzy możliwość udostępniania piśmienniczych zabytków kultury, dokumentów dotyczących regionu, a także materiałów wykorzystywanych w kształceniu na odległość. Praktyczna realizacja projektu obejmuje budowę infrastruktury sieciowej, serwerowej, bazodanowej oraz pracowni digitalizacji, co w konsekwencji pozwoli na przechowywanie, indeksowanie oraz udostępnianie danych cyfrowych. Realizacja projektu „Lubelska Biblioteka Wirtualna” przyczyni się także do rozwoju społeczeństwa informacyjnego, poprzez rozszerzenie usług elektronicznych dla obywateli oraz do promocji regionów i podmiotów uczestniczących w projekcie. Instytucjami zaangażowanymi w to zadanie są Gmina Lublin (lider projektu), Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Uniwersytet Medyczny w Lublinie, Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. H. Łopacińskiego w Lublinie, Miejska Biblioteka Publiczna im. H. Łopacińskiego w Lublinie, Ośrodek *Brama Grodzka – Teatr NN*, Miasto Zamość oraz Książnica Zamojska im. Stanisława Kostki Zamojskiego w Zamościu.

Konferencja rozpoczęła się o godz. 10.00 i trwała ponad sześć godzin. Otwarcia dokonała Katarzyna Mieczkowska-Czerniak, zastępca Prezydenta Miasta Lublin. Następnie rozpoczęły się wystąpienia referentów, m.in. przedstawiciele partnerów projektu. Urząd Miasta Lublin reprezentowali Grzegorz Hunicz i Artur Ściborek. Pierwszy z nich mówił na temat *Miejskiej infrastruktury szerokopasmowej jako platformie konsolidacji instytucji publicznych*. Artur Ściborek, kierownik projektu,

przedstawił z kolei założenia tegoż zadania. *Doświadczenia z dotychczasowej działalności i przewidywane kierunki rozwoju Biblioteki Cyfrowej Uniwersytetu Medycznego w Lublinie* przekazała Anastazja Śniechowska-Karpińska. Bogusław Kasperek i Stanisława Wojnarowicz z UMCS w Lublinie mówili, na przykładzie własnej instytucji, o *Tworzeniu biblioteki cyfrowej jako instytucjonalnego repozytorium wiedzy*, a Joanna Zętar i Łukasz Kowalski z Ośrodka Brama Grodzka – Teatr NN w Lublinie omówili problem *Biblioteki cyfrowej w samorządowej instytucji kultury i prezentacji dziedzictwa kulturowego w Internecie*.

Biblioteki publiczne uczestniczące w projekcie reprezentowali podczas wystąpienia Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. H. Łopacińskiego w Lublinie oraz Książnica Zamojska im. S. K. Zamoyskiego w Zamościu. Oba wystąpienia dotyczyły *Problemów, szans i perspektyw digitalizacji zbiorów bibliotek publicznych*. Ewa Hadrian mówiła o doświadczeniach w tym kierunku WBP w Lublinie, przedmiotem prezentacji Danuty R. Kawałko (Książnica Zamojska) był *Klemensowski księgozbiór rodziny Zamojskich*, którego najcenniejsze obiekty, w wyniku realizacji projektu, otrzymają postać cyfrową i w ten sposób możliwe będzie większe wykorzystanie tego zasobu.

Zdecydowanie najwięcej czasu podczas konferencji poświęcono jednak na wystąpienia zaproszonych ekspertów z dziedziny digitalizacji i cyfryzacji zbiorów bibliotecznych. Zgodnie z założeniem, chodziło bowiem o przekazanie cennych doświadczeń i przedstawienie koncepcji, które miały najkorzystniejszy wpływ na tworzenie dotychczas istniejących bibliotek cyfrowych oraz do zapoznania, w tej dziedzinie, z dobrymi praktykami stosowanymi w Polsce i na świecie. Wśród ekspertów obecny był Remigiusz Lis, reprezentujący Bibliotekę Śląską. W swoim referacie *Od regionalnej biblioteki cyfrowej do regionalnego klastra informacyjnego* omówił m.in. temat regionalnej biblioteki cyfrowej jako nowej organizacji działalności bibliotecznej, modele współpracy instytucjonalnej oraz regionalny klastr informacji jako animator kooperacji regionalnej. Z kolei Dorota Czarnocka-Cieciura, reprezentująca na konferencji Repozytorium Cyfrowe Instytutów Naukowych, w swoim wystąpieniu *Zarządzanie procesem masowej digitalizacji, marketing a obieg informacji* podjęła się m.in. próby odpowiedzi na pytania dlaczego warto planować tworzenie zasobów cyfrowych, jakie wyzwania stawia przed nami działanie w ramach konsorcjum oraz jaki jest wpływ obiegu informacji na marketing biblioteki i co niesie na przyszłość bibliotekom, muzeom i archiwom? W ostatnim wystąpieniu eksperckim głos zabrał dr Henryk Hollender z Wyższej Szkoły Handlu i Prawa im. R. Łazarskiego w Warszawie. W swej prezentacji *Aggregate, facilitate, distribute, engage... Jak Europeana spełnia nadzieje uczestników i użytkowników* przedstawił platformę cyfrową Europeana mającą za cel udostępnienie dziedzictwa kulturowego i naukowego Europy w internecie. Stanowi ona przegląd ogólnoludzkich tematów i wątków regionalnych. Jest próbą połączenia

w jednym zbiorze obiektów bibliotecznych i muzealnych oraz tekstowych, plastycznych i dźwiękowych.

Uzupełnieniem merytorycznych wystąpień podczas konferencji były prezentacje przygotowane przez jej partnerów technologicznych. Łukasz Kułacz z Apis Technologies mówił o *Bezpieczeństwie wirtualnych zasobów*, a Piotr Skirski z Cisco Systems Poland zreferował temat *Biblioteka naszych czasów – gdzie łączą się technologia i kultura*.

Po wystąpieniach referentów odbyła się ogólna dyskusja na temat tworzenia zasobów cyfrowych, problemów pojawiających się w procesach digitalizacji, a także szans i znaczenia bibliotek cyfrowych w upowszechnianiu informacji i ochronie dziedzictwa kulturowego.

Uczestnicy konferencji otrzymali certyfikaty. Na zakończenie odbyło się losowanie nagród, wśród osób, które wypełniły ankietę, m.in. oceniającą poziom przygotowania organizacyjnego konferencji, a także dającą możliwość wskazania najciekawszych i najbardziej interesujących wystąpień.

Halina Zielińska, Książnica Zamojska

Otwórzmy przed nimi życie

16 maja 2013 r. odbyła się konferencja *Osoby niepełnosprawne intelektualnie równoprawnymi obywatelami Wspólnoty Europejskiej* pod hasłem *Otwórzmy przed nimi życie*, zorganizowana przez Polskie Stowarzyszenie Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Zamościu.

Konferencję prowadziła Justyna Żuk, przewodnicząca Zarządu Koła Polskiego Stowarzyszenie Osób z Upośledzeniem Umysłowym. Uczestniczyli w niej rodzice dzieci niepełnosprawnych, nauczyciele, terapeuci, opiekunowie pracujący z osobami niepełnosprawnymi intelektualnie z Polski i Niemiec.

Jako pierwsza wystąpiła Krystyna Mrugańska, prezes honorowy Zarządu Głównego Polskiego Stowarzyszenia Osób z Upośledzeniem Umysłowym. Mówiła na temat: *Obalenie stereotypów. Kształtowanie nowego człowieka i nowego miejsca w społeczeństwie*. Prelegentka podała kilka dokumentów unijnych, które porządkują prawa osób niepełnosprawnych w społeczeństwie: *Międzynarodowa Klasyfikacja Funkcjonowania Niepełnosprawności i Zdrowia*, *Konwencja o Prawach Osób z Niepełnosprawnością* (uchwalona przez Zgromadzenie Ogólne ONZ 13.11.2006 r., ratyfikowana przez Polskę 6.09.2012 r.) oraz *Europejska Strategia w Sprawie Niepełnosprawności 2010 – 2020*. Podkreśliła problem nieprzystosowania (także mentalnego) środowiska do prawa realizacji swoich potrzeb przez osoby z niepełnosprawnością.

Dorota Kornas-Biela, kierownik Katedry Pedagogiki Rodziny (KUL) podjęła temat: *Rodzina nieustającym opiekunem, ale i wyczerpującym się potencjałem*. Zwróciła uwagę na potrzebę wsparcia przez społeczeństwo rodzin, które opiekują się osobą niepełnosprawną. Wsparcie to daje poczucie bezpieczeństwa, podnosi własną samoocenę, przywraca poczucie ładu i sensu w ich niełatwym życiu. Podkreśliła też, że w kontekście mierzenia się z niepełnosprawnością, życie bez Boga jest niemożliwe.

Małgorzata Seroczyńska, zastępca Prokuratora Rejonowego Warszawa-Śródmieście przeprowadziła wykład: *Prawa osób z niepełnosprawnościami – standard aktów międzynarodowych*. Uporządkowała dokumenty prawne według hierarchii ważności: konstytucja, umowy międzynarodowe, akty ONZ, akty Rady Europy, akty Trybunału w Strasburgu, akty Unii Europejskiej, ustawy, rozporządzenia. Bardzo ważnymi dokumentami dla osób z niepełnosprawnością są: *Europejska Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolnościach* (mówi ona m.in. o tym, że nikt nie może być pozbawiony własnej woli), *Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej z 2000 r.* (zapewnia ona wszystkim prawo do pracy i do własności).

W dalszej części konferencji swoimi doświadczeniami w pracy z osobami z niepełnosprawnością intelektualną podzielili się goście z Niemiec: Heine Schule (zarządzanie gospodarczo-ekonomiczne) i pastor Michael Werner (działalność teologiczno-pedagogiczna). Przedstawili oni sytuację osób z niepełnosprawnością w Niemczech. Dużą wagę przywiązuje się do odciążania i wspierania rodzin; są specjalne ośrodki dla dzieci, gdzie rodzice mogą je zostawić na dowolny czas. Ośrodki te mają nazwy (zapożyczone od drzew): *Brzoza, Klon, Dąb, Buk* ...i zajmują się najmłodszymi dziećmi. Opieką objęta jest także młodzież i osoby starsze. Jest ona świadczona o każdej porze dnia i nocy, bez względu na to, czy potrzebujący mieszkają z rodzinami czy samodzielnie. Priorytetem jest umożliwienie podejmowania pracy osobom z niepełnosprawnością. Dzięki fachowemu poradnictwu, zaangażowaniu opiekunów i terapeutów, coraz więcej osób niepełnosprawnych pracuje, co daje im poczucie własnej wartości i pozwala godnie żyć.

Lidia Claro-Celej, doradca miasta stołecznego Warszawy w zakresie kształcenia specjalnego przedstawiła temat: *Rehabilitacja społeczna i zawodowa osób z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym – z doświadczeń polskich i innych krajów europejskich*. Prelegentka zwróciła uwagę na fakt, że niepełnosprawność intelektualna to stan, a nie choroba. Stanu tego nie da się wyleczyć. Każda sytuacja, w której znajduje się osoba z niepełnosprawnością intelektualną, jest sytuacją dydaktyczną i edukacyjną. W procesie edukacji dziecka niepełnosprawnego najważniejsza jest jego pełna akceptacja. Proces ten obejmuje całościowy rozwój osoby, zarówno fizyczny, emocjonalny jak i intelektualny. Pomocna jest w tym procesie komunikacja alternatywna, bajkoterapia

czy socjoterapia. Najwyższym poziomem w rehabilitacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnością mogą się poszczycić Niemcy, Szwajcaria, Austria i Francja.

Na zakończenie konferencji Maciej Baraniewicz, pedagog specjalny, psycholog i terapeuta omówił temat: *Edukacja i wychowanie głęboko niepełnosprawnych intelektualnie*. Zwrócił uwagę na potrzeby stymulacyjne osób z głęboką niepełnosprawnością, w tym na dostarczanie im odpowiedniej ilości i jakości uporządkowanych wrażeń. Podkreślił, że inteligencja zmysłowo-ruchowa rozwija się także dzięki fizycznej aktywności. Podsumowując swoje wystąpienie powiedział: *Dziecko to nie naczynie, które trzeba napełnić, ale świeca, którą trzeba zapalić*.

Konferencja potwierdziła moje wewnętrzne przekonanie, że osoby z każdą niepełnosprawnością, mają takie samo prawo do rozwijania swoich zainteresowań i spełniania swoich marzeń, jak osoby zdrowe.

Danuta Wójcik, Książnica Zamojska

✧

Konferencja inna niż wszystkie

Zacząło się od maila z zaproszeniem na konferencję, a w programie znakomite nazwiska wykładowców zajmujących się w różny sposób literaturą dziecięcą, tj. Grzegorz Leszczyński, Joanna Papuzińska, Joanna Olech, Iwona Chmielewska, Grażyna Walczewska-Klimczak, Michalina Gajewska i in., których poznać chciałybym. Niestety, konferencja odpłatna plus koszty podróży, nocleg – za drogo. Kilka dni potem Fundacja *Czas Dzieci*, organizator wydarzenia, ogłosiła konkurs „na darmowe zaproszenie”, na który należało przesłać uzasadnienie chęci udziału w Konferencji. Nie zwlekałam, natychmiast napisałam i wysłałam. Jakaż była moja radość, gdy okazało się, że mam tę wejściówkę. No i pojechałam.

Nowoczesne czytanie Tuwima to ogólnopolska konferencja zorganizowana w ramach projektu *Lokomotywa wciąż ma parę*, realizowanego w Roku Juliana Tuwima przez krakowską Fundację *Czas Dzieci*. Konferencja odbyła się 19 i 20 października 2013 r. w Muzeum Literatury im. A. Mickiewicza na warszawskiej Starówce.

Trudy podróży w ten chłodny sobotni poranek bardzo szybko zrekompensował nam jeden z najznakomitszych w Polsce specjalistów zajmujących się literaturą dziecięcą, prof. UW dr hab. Grzegorz Leszczyński, autor wykładu inauguracyjnego konferencji, który ze swadą przedstawił nam tuwimowską filozofię radości. Mówił, że wiersze Tuwima od początku epatują radością, są opozycją

do okropności zastanego świata (dwie wojny światowe, rewolucja październikowa, bolszewicka inwazja). Jego sposób bycia i pisania był reakcją na jego kompleksy (znamię na twarzy, lęk przed otwartą przestrzenią). Buduje własny świat oparty na prostych wydarzeniach wyrażany prostym językiem. Tuwim wyrósł z kabaretu, nawet jego wiersze dla dzieci są kabaretowe (*Stara ciotka, Okulary i in.*), wyśmiewa futurystów zachwycających się rozwojem techniki, a jednocześnie pisze wiersze dla dzieci pełne fascynacji dla jej cudów. Świat Tuwima to świat radości dziecięcej. Mówi, że *dzieci bzdurzą i lubią być bzdurzone*. W jego twórczości można wyodrębnić różne odmiany dziecięcej radości:

- nic nie robienie (*Leń*),
- łakomstwo, jako spełnianie dziecięcych marzeń (*Dyzio marzyciel, Dżońcio, Kotek*),
- groteska, popularna wśród dzieci, bo jest im bardzo bliska (*Rzepka, O Grzesiu kłamaczuchu i jego cioci*),
- pokazywanie i akceptacja wad dorosłych, przez co stają się dzieciom bardzo bliscy (*Okulary, Słoń Trąbalski, Spóźniony słowik*),
- fascynacja techniką (*Lokomotywa, W aeroplanie, Pstryk!*),
- odwołanie do dziecięcego folkloru, ale bez dydaktyzmu (*Kózka, Skakanka, Grześ*),
- zabawa słowem, jak u dadaistów, z którego wyłania się radość, śmiech i groteska (*O panu Tralalińskim, Ptasię radio, Słowisień, Abecadło, Figielek*).

Twórczość J. Tuwima jest o świecie wyobraźni dziecka, gdzie króluje dziecięca zmysłowość, absurd i zabawa, dlatego jest tak bliska dzieciom, a jej popularność nie słabnie.

Tuwima jako rewolucjonistę twórczości dla dzieci przedstawiła prof. Joanna Papuzińska. Był pierwszym zwolennikiem pojmowania literatury jako zabawy. Potrafił w utworach literackich traktować wszystko na opak. W jego wierszach dziecko stało się podmiotem poezji, podmiotem lirycznym. Dziecięce marzenia natomiast stanowią treść tychże wierszy. Uderzająca jest ich prostota, dzięki której są tak łatwo przyswajane przez dzieci. Bliski im jest bohater – dziecko pełne wad, które nie podlegają potępieniu lecz, podobnie jak absurdalne sytuacje i dialogi, doskonale bawią. Gramatyczne rymy, zabawa słowem i dźwiękiem, tematyka przewrotności to najbardziej charakterystyczne cechy dziecięcej twórczości Tuwima. Sukces tej twórczości przyniosło też umocowanie treści w folklorze, oswojonym przez 20-lecie międzywojenne. Niektóre wiersze oparte zostały na przysłowiach, wyliczankach, tańcu. Tańczą nie tylko ludzie, ale też przedmioty, doskonale bawiąc czytelnika.

Mimo, że najbardziej znana jest twórczość dziecięca, J. Tuwim jest również poetą spełnionym dla dorosłych, w przeciwieństwie do Jana Brzechwy, znakomitego pisarza dla dzieci, którego poezja dla dorosłych nie zdobyła uznania, czego tak bardzo pragnął. Tuwim był Skamandrytą docenianym przez ówczesną krytykę literacką, w tym Leopolda Staffa i Bolesława Leśmiana, najbardziej opiniotwórczych w owym czasie poetów.

Mariusz Urbanek – autor wydanej w 2013 r. biografii pt. *Tuwim. Wylekniiony bluźnierca* zaprezentował meandry losu i kulisy twórczości Juliana Tuwima – poety, autora tekstów kabaretowych, tłumacza i bibliofila. Pokazał nie tylko poetę uwielbianego przez czytelników ale też człowieka atakowanego zarówno za swoje pochodzenie, jak też za niektóre teksty, nie odpowiadające ówczesnym poglądom na wychowanie dzieci. Atakowano np. za wzywianie do nieposłuszeństwa w wierszu *Kózka*, za rasizm w *Murzynku Bambo*. Często nie chciano zrozumieć, że Tuwim koncentrował się jedynie na słowie a nie na kształtowaniu postaw społecznych. Przenosił dziecko w świat wyobraźni i humoru. Wiedział, że dziecko potrafi odbierać teksty literackie inaczej niż tylko dosłownie. Dzięki doskonałej zabawie słowem i autentycznemu humorowi wiersze J. Tuwima i J. Brzechwy są wieczne. Od czasu kiedy się po raz pierwszy ukazały do dziś są stale obecne zarówno w świadomości społeczeństwa, jak też na rynku księgarskim. Co roku ukazuje się 20 - 30 nowych wydań tych autorów.

Tuwim dobrze i źle ilustrowany to temat wykładu Joanny Olech uznanej pisarki i specjalistki z zakresu ilustracji książkowej, laureatki nagród dla twórców książek dziecięcych. Zaprezentowała wydania książkowe utworów J. Tuwima od początku, tzn. od 1938 r. Były to *Lokomotywa*, *Rzepka*, *Ptasie radio* ilustrowane przez Jana Levitta i Jerzego Hima. Książeczki stały się bestsellerami, nie tylko ze względu na nowatorską treść ale też miały rewolucyjną formę, tj. niespotykany dotąd poziomy format oraz architektoniczną konstrukcję. W 1938 r. wydano jeszcze dwie książeczki z wierszami J. Tuwima. *Słoń Trąbalski* z ilustracjami Janiny Jankowskiej, wyróżniającymi się prostotą i minimalizmem, charakterystycznymi dla modernizmu radzieckiego oraz *O Panu Tralalińskim* ilustrowaną przez Franciszkę Themerson, bardzo cenioną ilustratorkę okresu międzywojennego. Ilustracje do tej książki są proste ale niezwykle dynamiczne. Następne wydania książeczek z wierszami Juliana Tuwima pochodzą już z okresu powojennego. Pierwsze powojenne wydanie *Słonia Trąbalskiego* z 1948 r. ilustrowane przez Ignacego Witza, jednego z najzdolniejszych samouków, charakteryzuje prosta, mocna i czytelna ilustracja. W 1951 r. *Wiersze dla dzieci* J. Tuwima ilustrowała Olga Siemaszko. Jej ilustracje są bardzo romantyczne, rewelacyjnie kolorowe - wypracowane, piękne obrazy. Później pojawiały się też książki z jej ilustracjami mniej kolorowe, a nawet czarno-białe. Książki z wierszami Tuwima ilustrowali też: Ha-Ga (Anna Gosławska – Lipińska) *Zosia Samosia i inne wiersze* wydane przez wydawnictwo *Czytelnik* w 1957 – ilustracje bardzo kolorowe, postacie rozpoznawalne, pełne temperamentu, Krystyna Bunsch – Gruchalska 1959 – ilustracje modernistyczne, graficzne ale bardzo kolorowe, Jan Lenica - jeden z twórców polskiej szkoły plakatu na emigracji. Ilustrował 5 książek J. Tuwima, wprowadzając do ilustracji dziecięcej elementy otaczającego pejzażu.

Niezwykle elegancką i wysublimowaną oprawę książkom J. Tuwima w modernistycznej, powojennej rzeczywistości nadał w 1962 r. Marcin Szancer i później w l. 80. i 90. jego uczniowie Janusz Stanny i Jerzy Flisak. W sposób groteskowy i karykaturalny ilustrowała utwory J. Tuwima Julitta Karwowska - Wnuczak, zaś Bożena Truchanowska i Halina Rydz, świetne kolorystki, wykorzystały elementy kabaretowo - teatralne, znakomicie oddając klimat „tuwimowskich bzdużeń”.

W latach osiemdziesiątych XX wieku na rynku księgarskim zaczęły pojawiać się wielkonakładowe wydania tekstów J. Tuwima z kiczowatymi, przypadkowymi ilustracjami w duchu disneyowskim. Nagromadzenie równie ważnych postaci oraz pełna gama barw powoduje chaos i nie sprzyja przyswajaniu tekstu literackiego, ani też nie rozwija wyobraźni dziecka. Często różne organizacje wydają wielkonakładowe utwory dla dzieci, łącząc je z celami charytatywnymi, nie dbając jednocześnie o poziom wydawniczy książek.

Ilustracji książkowej, a właściwie książce obrazkowej, swoje wystąpienie poświęciła Iwona Chmielewska - autorka wielu awangardowych, nagrodzonych międzynarodowymi nagrodami picturebooków, wydawanych głównie poza granicami kraju. Na przykładzie ostatnio wydanego, do nauki alfabetu niemieckiego, zapoznała nas z takimi wydawnictwami. Książka nie zawiera tekstu literackiego. Przedstawia kolejne litery alfabetu, z których każda przywołuje konteksty kulturowe danego kraju, a ich kształt jest widoczny w ilustracjach. Zastanawialiśmy się, czy taka książka może służyć tylko dzieciom? Zawarte w niej odwołania do wiedzy z zakresu kultury i historii danego kraju mogą przydać się także dorosłym.

W części praktycznej konferencji odbyły się inspirujące warsztaty metodyczne prowadzone przez doświadczonych metodyków: dr Grażynę Walczewską-Klimczak i Elżbietę Hornowską. Odbywały się one w trzech grupach zadaniowych: teatr cieni, czarny teatr oraz animacja z wykorzystaniem projektora. Wiersze J. Tuwima stały się inspiracją do niezwykłych interpretacji z wykorzystaniem różnych technik.

Hasłem drugiego dnia Konferencji było 4xP dla T UWIMA, czyli nowoczesne czytanie Tuwima: Przesłanie, Potrzeba, Projekt, Promocja. Nowoczesne czytanie to proces, na który składa się zrozumienie przesłania, odczytanie potrzeby odbiorców, kreacja i realizacja projektu oraz promocja wszystkich podejmowanych działań, ukierunkowana na zrozumienie przesłania.

W bloku *Projekt* zaprezentowano trzy przedsięwzięcia organizowane z okazji Roku J. Tuwima. Słuchowisko oparte na wierszu poety *Pan Maluškiewicz i Wieloryb* zrealizowane przez Wydział Reżyserii Dźwięku Uniwersytetu Muzycznego F. Chopina w Warszawie we współpracy z zakopiańskim gimnazjum zaprezentowała dr Ewa Lasocka. Następnie Aleksandra Mostowska z Klubu Kultury „Zastów” w Warszawie omówiła przebieg XIII Ogólnopolskiego Konkursu Plastycznego „Kukielka”, który w tym roku poświęcono bohaterom wiersza Juliana Tuwima *O Panu Tralalińskim*. Efekty tego konkursu można było podziwiać

podczas Konferencji, gdyż wystawa pokonkursowa zorganizowana została w Muzeum Literatury im. A. Mickiewicza w Warszawie. Agnieszka Karp-Szymańska z Fundacji „Czas Dzieci” zaprezentowała projekt *Lokomotywa wciąż ma parę*, przygotowany dla uczczenia urodzin ulubionego przez dzieci poety w pięciu polskich miastach. Głównym punktem projektu były happeningi ożywiające różne wiersze. Miały one miejsce w centralnych punktach tych miast. W Warszawie w Teatrze Capitol dzieci wraz z dorosłymi zamienili się w rozmaite ptaki, tworząc niecodzienne ptasie radio. Krakowskie dzieci pod opieką animatorów urządziły świetną zabawę słowami rodem ze znanego wszystkim *Abecadła*, zaś w Łodzi na najdłuższej ulicy – Piotrowskiej – zagościła bardzo długa lokomotywa z kolorowymi wagonikami, którymi stali się uczestnicy heppeningu. Na wrocławskim Rynku, w oczekiwaniu na spóźnionego słowika miłośnicy tuwimowskich bzdurzeń uczestniczyli w warsztatach kulinarnych, przygotowując słowikowe przysmaki. W Gliwicach dzieci usiłowały wyrwać rzepkę zgodnie z Julianową instrukcją oraz uczestniczyły w Tuwimowej Familiadzie.

Ponadto, w ramach tego projektu, do świętowania urodzin Tuwima zaangażowano rodziców, dzieci i młodzież zapraszając do udziału w *Jarmarku rymów, czyli konkursach dla całej rodziny*. Jednym z nich był ogólnopolski konkurs na rodzinne słuchowisko *A to Pan zna?* Zadaniem uczestników było nagranie wybranego wiersza wykonanego za pomocą różnorodnych dźwięków. Można było rodzinnie grać, ćwierkać, świstać, pimpilić, itp. Nadesłane nagrania konkursowe emitowane były 14 września w pociągach Spółki Przewozy Regionalne.

Drugi konkurs, plastyczno-literacki na najpiękniejszą pocztówkę urodzinową dla poety, adresowany był do dzieci. Nadesłane pocztówki urodzinowe prezentowane były w tramwajach MPK miast biorących udział w projekcie. Do realizacji projektu przyłączyły się sklepy Saturn i Media Markt, które przez cały urodzinowy weekend na ekranach telewizorów emitowały aforyzmy Tuwima, zaś różne instytucje prezentowały jego aforyzmy w przestrzeni miejskiej na reklamach świetlnych w ramach akcji *Tuwim po zmroku*.

W bloku *Potrzeba*, znana psycholog dziecięca Michalina Gajewska szczegółowo omówiła potrzeby czytelnicze dzieci i rodziców. Okazało się, że twórczość dziecięca J. Tuwima może w pełni zaspokajać potrzeby jednych i drugich, stwarzając możliwość budowania dobrych relacji poprzez czytanie. Wspólne czytanie daje możliwość dobrze spędzonego czasu, wyzwala emocje, stwarza temat do rozmowy, nawet o sprawach trudnych, ułatwia poznawanie rzeczywistości, pobudza umysł, wyobraźnię i serce, pozwala brać dla siebie wzorce osobowe. Wspólne rozmowy nt. czytanych tekstów pomagają dzieciom zmieniać się (mimo chodem), inspirują do zajmowania swojego stanowiska, pomagają rozwijać umiejętności językowe, ułatwiają udział w życiu społecznym, a przede wszystkim dobrze relaksują obie strony. Dorośli powinni pokazać dzieciom swoją miłość do książki, wyrabiać u nich emocjonalny stosunek do czytania,

budować rytuały i dobre praktyki związane z czytaniem, opowiadać o swoich ulubionych lekturach z dzieciństwa, pokazywać książki, które wg nich warto przeczytać, ale zgadzać się na to by dziecko czytało to co chce, jeśli to nie zagraża jego psychice. Rozmawiać w przypadku sięgania przez dzieci po nieodpowiednią książkę, tzn. taką, która wywołuje reakcje lękowe, wpływa na jego odrealnienie, lub też na utożsamianie się ze złym bohaterem albo też jest nieadekwatna do jego wieku i rozwoju emocjonalnego. Pani psycholog zwróciła też uwagę na bardzo ważne elementy, które zniechęcają dzieci do czytania. Jest to przede wszystkim nasz anty-przykład (rzadko dzieci nie czytających rodziców sięgają po książkę), brak przestrzeni do czytania, brak czasu i zmęczenie, niewspółmierne wymagania rodziców, deficyty dziecka (np. trudności w czytaniu, dysleksja, dysgrafia), brak cierpliwości po obu stronach, odrębne preferencje czytelnicze dziecka i rodziców. Warto też prowadzić zajęcia, rozwijające predyspozycje czytelnicze dzieci poza domem: w szkołach, bibliotekach i innych placówkach pracujących z dziećmi. Podejmując takie działania należy zadbać o zbudowanie poczucia bezpieczeństwa i zaufania, organizować grupy nieliczne i jednorodnie wiekowo, zapewnić wygodną pozycję, wybierać do czytania historie o dzieciach lub dla dzieci, zwracać uwagę na sposób czytania, rytm, tempo i tonację głosu, utrzymywać kontakt wzrokowy ze słuchaczami i obserwować ich reakcje, przewidywać czas na zadawanie pytań i objaśnienia. Dorosły powinien zadawać pytania dot. czytanego tekstu, co mobilizuje dzieci do uważnego słuchania, zapamiętywania oraz wypowiedzania swoich przemyśleń.

Czytając dzieciom systematycznie osiągamy określony sposób ich myślenia, który wyzwała określone emocje, a konsekwencją tego są ich zachowania. Dzięki czytaniu realizują się najważniejsze potrzeby człowieka: potrzeba bezpieczeństwa, miłości i przynależności oraz samorealizacji.

Ostatnim punktem Konferencji, w bloku *Promocja* był wykład *Od przestania do projektu* Moniki Wiejaczki, autorki i realizatorki wielu projektów kulturalnych, wykładowcy i szkoleniowca z zakresu marketingu kultury. Wykład poświęcono analizie projektu jako zbioru aktywności, które są ze sobą powiązane. W złożony sposób zmierzają do osiągnięcia określonego celu, często poprzez wytworzenie unikatowego produktu. Wyróżnić należy 3 fazy projektu: planowanie, realizacja i ewaluacja. Omawiając metodykę projektu szczególną uwagę zwrócono na analizę otoczenia, w którym projekt kulturalny będzie realizowany, segmentację rynku, pozycjonowanie produktu oraz analizę potencjału instytucji (organizacji) przygotowującej projekt. Przy realizacji projektu niezwykle ważna jest właściwa promocja. Promocja nie musi być droga, ale musi być przemyślana. Warto wykorzystać takie narzędzia jak: wolontariat, mecenat, sponsoring lub darowizna, czy też patronat medialny. Przeanalizowano drogę od rozmowy do umowy pomiędzy realizatorem projektu a sponsorami. Obie strony powinny świadczyć wzajemne usługi a umowa musi je formułować. Zadaniem realizatora projektu jest przygotowanie zwięzłej ale czytelnej oferty zawierającej: krótki list przewodni, syntetyczną informację o projekcie i instytucji realizującej, ofertę usług w zakresie reklamy, publikacji i innych świadczeń na rzecz sponsora oraz ewentualne załączniki w postaci zdjęć, programów, folderów, itp.

Organizatorom tej niezwyklej Konferencji udało się stworzyć wspólną przestrzeń spotkania i wymiany doświadczeń pomiędzy literaturoznawcami, metodykami, bibliotekarzami i nauczycielami. Ponadto pokazano, jak wygląda w praktyce nowoczesne czytanie Tuwima, czyli 4xP dla Tuwima. Nowoczesne czytanie to proces, na który składa się zrozumienie PRZESŁANIA, odczytanie POTRZEBY odbiorców, kreacja i realizacja PROJEKTU oraz PROMOCJA wszystkich podejmowanych działań ukierunkowana na zrozumienie PRZESŁANIA.

Danuta Zwolińska, Książnica Zamojska

„IT Security Event”

8 października 2013 r. w obiekcie konferencyjnym Caritas Archidiecezji Lubelskiej w Lublinie odbyła się konferencja pod hasłem „IT Security Event”. Jej organizatorem było Centrum Bezpieczeństwa Informatycznego z Krasnegostawu przy udziale partnerów: Axence, StorageCraft, DAGMA, Arkeia Software i NETASQ.

Konferencja skierowana była do informatyków i osób zajmujących się bezpieczeństwem i archiwizacją danych w instytucjach sektora publicznego i firmach prywatnych. Podzielono ją na cztery części, w których swoje prezentacje przedstawiali partnerzy konferencji.

Po powitaniu gości przez organizatora konferencji pierwszą część otworzył Sławomir Pruchnicki, produkt manager Arkeia i Mateusz Rutkowski, inżynier systemowy DAGMA. Zaprezentowali aplikację WD Arkeia Network Backup. Za pomocą tego systemu w prosty i szybki sposób możemy przeprowadzić backup (archiwizację) wszystkich danych firmowych w oparciu o zaawansowaną technologię Western Digital. Arkeia Network backup jest przemyślanym i rozbudowanym systemem do tworzenia kopii zapasowych i zarządzania nimi. Szeroka gama wersji dostarczonych przez producenta umożliwia tworzenie kopii zapasowych praktycznie wszystkich popularnych systemów operacyjnych i aplikacji. Pokaz możliwości tego systemu zawarty w prezentacji bardzo zaciekał zebrane grono uczestników konferencji.

Kolejnym prelegentem była firma NETASQ, a jej przedstawiciele – Artur Holeczek, produkt manager NETASQ i Matuesz Rutkowski – inżynier systemowy DAGMA zaprezentowali zintegrowane urządzenia do ochrony sieci (firewall, IPS, VPN, antywirus, filtr URL) dopasowanej do potrzeb polskiego administratora (konsola i raporty w języku polskim). Firma NETASQ to lider wśród dostawców rozwiązań bezpieczeństwa IT dedykowanych dla firm. Rozwiązania tej firmy chronią przed zagrożeniami oraz spamem, a także umożliwia-

ją zdalną komunikację za pomocą bezpiecznych tuneli VPN. Dystrybutorem urządzeń firmy NETASQ w Polsce jest spółka DAGMA.

Trzecie wystąpienie przypadło w udziale firmie StorageCraft, którą reprezentowali Elżbieta Kasprzyk, produkt manager i Łukasz Milic – inżynier systemowy StorageCraft. Firma ta, zaprezentowała produkty z serii – backup fast i recover faster. Prelegenci zaprezentowali aplikacje do backup-u (archiwizacji) i odzyskiwania danych dla serwerów Windows, dla stacji roboczych i laptopów, a także dla środowiska wirtualnego. Jedną z aplikacji jaką zaprezentowali przedstawiciele firmy StorageCraft jest ShadowProtect. Program służy do tworzenia backupu i odzyskiwania danych na stacjach roboczych i notebookach pracujących na platformie systemowej Windows. Backup tworzony jest w postaci obrazu całego dysku zgodnie z ustalonym harmonogramem na dowolny nośnik (dysk USB, dysk sieciowy, płyta DVD). Dzięki temu w razie awarii dysku lub całego komputera można odzyskać dostęp do swoich danych i aplikacji w ciągu kilku minut.

Następnie Maciej Kubat, Sales Specialist Axence z firmy Axence zaprezentował zintegrowane zarządzanie infrastrukturą IT i podniesieniem poziomu bezpieczeństwa dzięki wdrożeniu Axence nVision. Aplikacja ta, integruje ze sobą wiele modułów odpowiedzialnych m.in. za: monitorowanie sieci, inwentaryzację sprzętu i oprogramowania, monitorowania użytkowników, zdalny dostęp do bazy zgłoszeń i komunikatorów oraz ochrony danych przed wyciekiem.

Ostatnim wystąpieniem był audyt bezpieczeństwa informatycznego zaprezentowany przez Radosława Szymaszka, właściciela Centrum Bezpieczeństwa Informatycznego i organizatora konferencji. Rozwiązania dotyczące audytu zabezpieczeń prezentowane przez niego zwróciły szczególną uwagę i wywołały wiele pytań ze strony uczestników konferencji. Audyt IT jest skutecznym, ale niestety dość drogim jak na instytucje finansowane z budżetów miejskich, narzędziem weryfikującym poziom bezpieczeństwa informatycznego jednostki. Jest to złożony proces obejmujący swym zakresem zebranie kompletnej informacji dotyczących zabezpieczeń, zasobów sprzętowych, zainstalowanego oprogramowania, wykorzystania komputerów i łącza internetowego oraz procedur związanych z przetwarzaniem danych osobowych w jednostce.

Na koniec konferencji odbyło się losowanie nagród wśród jej uczestników, ufundowanych przez organizatora i partnerów przedsięwzięcia.

Podsumowując można stwierdzić, że udział w takiej konferencji to bardzo cenne informacje, wskazówki i uwagi dla osób zajmujących się bezpieczeństwem IT w instytucjach i firmach, a także dobra wymiana doświadczeń.

Stanisław Dul, Książnica Zamojska

Norwidowskie „złote myśli” regulamin konkursu czytelniczno-prasowego

- Organizatorzy:
Książnica Zamojska im. Stanisława Kostki Zamoyskiego w Zamościu,
Narodowy Bank Polski Oddział Okręgowy w Lublinie,
Redakcja „Gazety Miasta”.
- Celem konkursu jest upamiętnienie 130. rocznicy śmierci Cypriana Kamila Norwida - poety, dramaturga, prozaika, a także grafika i malarza oraz zachęcenie do poznawania jego twórczości.
- Konkurs ma charakter otwarty, adresowany jest do wszystkich zainteresowanych twórczością Cypriana Kamila Norwida.
- Zadaniem uczestników konkursu jest udzielenie odpowiedzi na pytania zawarte w kuponie konkursowym zamieszczonym na łamach „Gazety Miasta” 11 kwietnia 2013 roku oraz dostępnych w bibliotekach Książnicy Zamojskiej od 10 do 20 kwietnia 2013 r.
- Warunkiem udziału w konkursie jest złożenie lub nadesłanie kuponu z odpowiedziami. Jedna osoba może złożyć lub nadesłać tylko jeden kupon. W konkursie wyklucza się uczestnictwo pracowników organizatorów przedsięwzięcia.
- Kupon konkursowy wraz z danymi osobowymi (imię, nazwisko, dokładny adres i tel. kontaktowy) można nadsyłać pocztą lub złożyć osobiście w terminie do 25 kwietnia 2013 r.
- Kupon konkursowy należy dostarczyć na adres: Książnica Zamojska, ul. Kamienna 20, 22-400 Zamość lub Redakcja „Gazety Miasta”, Kalinowice 137f, 22-400 Zamość.
- Przewidziano 10 zestawów nagród (w tym: monety okolicznościowe poświęcone Norwidowi, audiobooki, tomiki poezji). Laureaci konkursu wyłonieni zostaną drogą losowania spośród wszystkich osób, które nadesłały kupony z prawidłowymi odpowiedziami.
- Losowanie nagród odbędzie się 6 maja 2013 r. w siedzibie Książnicy Zamojskiej im. Stanisława Kostki Zamoyskiego w Zamościu.
- Uroczyste podsumowanie konkursu i wręczenie nagród laureatom odbędzie się w maju 2013 r. O dokładnym terminie i miejscu spotkania laureaci konkursu zostaną powiadomieni indywidualnie.

- Fundatorem nagród jest Narodowy Bank Polski Oddział Okręgowy w Lublinie.
- Sekretariat konkursu: Książnica Zamojska im. S. K. Zamoyskiego w Zamościu, Dział Promocji i Upowszechniania Czytelnictwa, ul. Kamienna 20, 22-400 Zamość, tel. 84 627 11 54 wew. 27, e-mail: promocja@biblioteka.zamosc.pl

Norwidowskie „złote myśli”
(kupon konkursowy)

Podaj tytuły utworów C. K. Norwida, z których pochodzą następujące cytaty:

1. *Przeszłość - jest to dziś, tylko cokolwiek dalej*
.....
2. *Nie miecz, nie tarcz - bronią Języka. Lecz - arcydzieła!*
.....
3. *Z rzeczy świata tego zostaną tylko dwie, Dwie tylko: poezja i dobroć... i więcej nic...*
.....
4. *Bądź: niemowlęciem, mężczyzną, kobietą - Ale przede wszystkim bądź: Bożym Człowiekiem*
.....

.....
imię i nazwisko uczestnika konkursu

.....
adres zamieszkania, tel. kontaktowy

Wyrażam zgodę na przetwarzanie moich danych osobowych w zakresie realizacji konkursu

.....
data i podpis

Halina Zielińska, Książnica Zamojska

Zamojszczyzna przez wieki

- scenariusz wystawy -

miejsce i czas wystawy:

- hol na parterze Książnicy Zamojskiej w Zamościu, 2-30 września 2013 r.

cel wystawy:

- zaprezentowanie zbiorów regionalnych Książnicy Zamojskiej,
- włączenie się w obchody Europejskich Dni Dziedzictwa, organizowanych w Polsce od 1993 roku. W roku 2013 EDD odbyły się pod hasłem *Nie od razu Polskę zbudowano*,
- przybliżenie wydarzeń historycznych, mających przełomowe znaczenie dla Zamościa i regionu zamojskiego.

autorzy wystawy:

Ekspozycję przygotował Dział Informacji, Bibliografii i Wiedzy o Regionie Książnicy Zamojskiej. Scenariusz i układ wystawy autorstwa Renaty Ożgo. Materiały na wystawę pochodzą ze zbiorów Książnicy Zamojskiej. Są to: książki, czasopisma, artykuły z czasopism, dokumenty życia społecznego, mapy, plany, fotografie. Zostały one podzielone tematycznie i obrazują kluczowe dla naszego regionu i miasta wydarzenia, które miały miejsce na przestrzeni wieków. Przedstawione na wystawie zbiory dokumentują udział Zamościa i regionu zamojskiego w kształtowaniu się polskiej państwowości, genezę struktur władzy, zmiany polityczne, ekonomiczne, gospodarcze, religijne i kulturowe, będące potwierdzeniem założenia, że *Nie od razu Polskę zbudowano...*

Scenografia wystawy:

- wystawę otwiera plakat tytułowy,
- plakat EDD 2013,
- flagi z logo EDD,
- eksponowany materiał został podzielony na 13 gablot.

PLANSZE

1. Plansza tytułowa,
2. Plansza z logo EDD 2013,
- 3-4. Flagi z logo EDD.

GABLOTA I

1. Zamość i Zamojszczyzna w dziejach i kulturze polskiej, Zamość 1969
2. Feduszka, J.: Zamojszczyzna w kulturze i historii Polski, Zamość 2010

GABLOTA II

Grody Czerwieńskie

1. Kuśnierz, J.: Historia i stan badań latopisowych Grodów Czerwień i Wołyń oraz ich okolic // Zamojsko-Wołyńskie Zeszyty Muzealne, 2003, T. 1
2. Kuśnierz, J.: Czerwień-Czermno w świetle kronik i badań archeologicznych // Zamojski Kwartalnik Kulturalny, 2003, nr 1-2
3. Pogranicze polsko-ruskie we wczesnym średniowieczu na Lubelszczyźnie / pod red. E. Banasiewicz-Szykuły, Lublin 2009
4. Poznański M.: Ślady Grodów Czerwieńskich: badania lotnicze wczesnośredniowiecznego grodu w Czermnie // Academia, 2011
5. Banasiewicz, E.: Grodziska i zamczyska Zamojszczyzny, Zamość 1990

GABLOTA III

Unia Horodelska (1413r.)

1. Horodło / pod red. T. Piotrowicza, Horodło 1928
2. Stamiński, H.: Powiat Horodelski w 1472, Hrubieszów 1958
3. Kolankowski, L.: W pięćsetlecie Horodła, Kraków 1913
4. Akt Unii Horodelskiej z 2.10.1413 r. (fot.)

GABLOTA IV

Powstanie Zamościa (1580 r.)

3. Jan Zamoyski. Portret nieznanego malarza, 1600 r. (fot.)
4. List architekta Bernarda Morando do J. Zamoyskiego z 3.XI.1594 r. w sprawie budowy kilku obiektów – AGAD -Archiwum Zamoyskich (fot.)
5. Przywilej lokacyjny Zamościa z 1580 roku/ oprac. R. Szczygieł, Lublin 1980
6. Plan Zamościa z 1580 r. (fot.)

GABLOTA V

Ordynacja Zamojska (XVI w.)

1. Plan zbiorowy dóbr Ordynacji Zamojskiej z 1906 r. / oprac. A. Kędziora, W. Przegon, Zamość 2005
2. Wpływ działalności gospodarstw wielkich majątków ziemskich na stan... / pod red. E. Skowronek, Lublin 2005
3. Akt powołujący Ordynację Zamojską (fot.)
4. Orłowski, R.: Szkice z dziejów Ordynacji zamojskiej w XVIII w., Zamość 2004
5. Kozaczka, M.: Ordynacja Zamojska 1919-1945, Lublin 2003

GABLOTA VI

Akademia Zamojska (1594r.)

1. Akademia Zamojska w dziejach i życiu miasta/ pod red. R. Szczygła i A. Urbańskiego, Zamość 1996
2. Szyszka, B.: Akademia Zamojska 1594-1784, Zamość 2004

3. W kręgu akademickiego Zamościa / red. H. Gmiterek, Lublin 1996
4. Sawa, B.: Akademia Zamojska 1594-1994, Zamość 1998

GABLOTA VII

Synod Zamojski (1720 r.)

1. Historia Synodu Zamojskiego
2. Kędziora, A.: Encyklopedia miasta Zamościa, Chełm 2000
3. Rzemieniuk, F.: Unicy polscy 1596-1946, Siedlce 1998

GABLOTA VIII

Obłężenie Zamościa 1813 r. i Powstania narodowe 1830, 1863

1. Moskale pod Zamościem / oprac. DNL // Gazeta Zamojska, 2013, nr 1
2. Nadzieja, J.: Zamość 1813, Warszawa 1994
3. Plan Zamościa z lat 1809-1822 (fot.)
4. Śladkowski, W.: Ostatni bastion powstania listopadowego, Zamość 1980
5. Bednarski, W., Bednarski M.: Ziemia Tomaszowska w powstaniu listopadowym 1830/31 r. i styczniowym 1863 r., Tomaszów Lubelski 2001
6. Nie znane losy uczestników powstań narodowych 1830-31, 1863-1864 / oprac. J. Ziółek, Lublin 2000
7. Pamiętamy o bohaterach powstania styczniowego 1863 r. / oprac. A. L. Gzella, Lublin 2003

GABLOTA IX

Bitwa pod Komarowem (1920 r.)

1. Kossak Jerzy: Tryptyk bitwy pod Komarowem (fot.)
2. Rok 1920: wojna Polski z Rosją bolszewicką / wyb. i oprac. A. Knyt, Warszawa 2009
3. Odziemkowski, J.: Leksykon wojny polsko-rosyjskiej 1919-1920, Warszawa 2004

GABLOTA X

Wojna 1939-1945; wysiedlenia; Dzieci Zamojszczyzny

1. Wojenne losy Dzieci Zamojszczyzny / zebr. J. Rodzik, Zamość 2007
2. Jaczyńska, A.: Sonderlaboratorium SS: Zamojszczyzna, Lublin 2012
3. Wysiedlenia, wypędzenia i ucieczki 1939-1959: atlas ziem Polski / red. W. Sienkiewicz, G. Gryciuk, Warszawa 2008
4. Kajtel, H.: Hitlerowski obóz przesiedleńczy w Zamościu, Biłgoraj 2003
5. Wnuk, J.: Losy dzieci polskich w okresie okupacji hitlerowskiej, Warszawa 1980

GABLOTA XI

Województwo Zamojskie (1975-1999)

1. Województwo Zamojskie, Warszawa 1980
2. Województwo Zamojskie – foldery, mapy

3. Zamojski Sejmik Samorządowy: Zamojszczyzna, Bydgoszcz 1998

GABLOTA XII

Diecezja Zamojsko-Lubaczowska (1992r.)

1. Kędziora, A.: Encyklopedia miasta Zamościa, Zamość 2012
2. Dekret powołujący Diecezję Z-L, Warszawa 1993 (fot.)
3. I Synod Diecezji Z-L, Zamość 2001
4. Zamojski Informator Diecezjalny, 2012, nr 21
5. Schematyzm Diecezji Z-L
6. Legio Mariae, 1998, nr 1

GABLOTA XIII

6. Bujak, A.: Światowe dziedzictwo. Polska na liście UNESCO, Kraków 2004
7. Przegon, W.: Zamość Światowym Dziedzictwem Kultury, Zamość 1995
8. Lista Światowego Dziedzictwa Kultury UNESCO (fot.)
9. Gawęł, L.: Skarby UNESCO, Kraków 2008
10. Akt wpisania Zamościa na Listę Światowego Dziedzictwa Kultury UNESCO z 14.XII.1992 r. (fot.)

Anna Rychter, Książnica Zamojska

KULTURALNA ALTERNATYWA regulamin konkursu plastycznego

Organizator:

Książnica Zamojska im. Stanisława Kostki Zamoyskiego w Zamościu, ul. Kamienna 20, 22 – 400 Zamość, tel./fax 84 627 11 54, 84 638 40 38, 84 638 58 72 www.biblioteka.zamosc.pl, e-mail: info@biblioteka.zamosc.pl

Cele:

- propagowanie uczestnictwa w życiu kulturalnym,
- upowszechnienie wydarzeń wpisanych do kalendarza imprez kulturalnych miasta Zamościa,
- promocja aktywnego i wartościowego spędzania czasu wolnego całej rodziny,
- doskonalenie umiejętności i talentów plastycznych.

Założenia regulaminowe:

- organizator zaprasza do udziału uczniów szkół podstawowych i gimnazjów miasta Zamościa,
- warunkiem uczestnictwa w konkursie jest złożenie w Książnicy Zamojskiej (w Oddziale dla Dzieci i Młodzieży) lub filii bibliotecznej, pracy plastycznej zgodnej z tematem konkursu, ilustrującej najważniejsze wydarzenia kulturalne

odbywające się w mieście (np. Zamojskie Lato Teatralne, Eurofolk, Jarmark Hetmański, Szturm Twierdzy, Tydzień Bibliotek, Zamojski Festiwal Filmowy, Zamojski Festiwal Kultury, koncerty, wystawy),

- technikę i format pracy plastycznej wybiera uczestnik,
- każdą pracę zaopatrzyć należy w metryczkę, która powinna zawierać: imię i nazwisko, adres uczestnika, klasę, nazwę i adres szkoły, a także imię i nazwisko opiekuna, pod kierunkiem którego powstała praca.

Termin i ocena prac:

- prace należy składać w terminie do 25 października 2013 r. w Książnicy Zamojskiej – Oddział dla Dzieci i Młodzieży, ul. Kamienna 20, bądź w najbliższej filii bibliotecznej,
- powołana przez organizatora komisja wyłoni zwycięzców konkursu, uwzględniając następujące kryteria w ocenie prac: zgodność z tematyką konkursu, pomysłowość i walory artystyczne.

Nagrody:

- przyznanych zostanie 12 nagród głównych, w dwóch kategoriach wiekowych:
I kategoria – uczniowie szkół podstawowych,
II kategoria – uczniowie gimnazjum,
- dla obu kategorii przewidziano 20 wyróżnień oraz upominki dla pozostałych uczestników,
- nagrodzone ilustracje posłużą do przygotowania wydawnictwa pokonkursowego w formie kalendarza na 2014 rok,
- ogłoszenie zwycięzców nastąpi podczas podsumowania konkursu, które odbędzie się w siedzibie Książnicy Zamojskiej, ul. Kamienna 20, w grudniu 2013 r. (o dokładnym terminie i godzinie imprezy zwycięzcy i ich opiekunowie zostaną powiadomieni).

Postanowienia końcowe:

- prace konkursowe przechodzą na własność organizatora, który zastrzega sobie prawo ich bezpłatnego wykorzystania,
- wszelkie informacje dotyczące konkursu można otrzymać pod numerem telefonu 84 639 87 19

Konkurs plastyczny **KULTURALNA ALTERNATYWA**
realizowany w ramach zadania **KULTURA JEST OK!**
współfinansowanego przez Urząd Miasta Zamość
(Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych)

Renata Michalik, Książnica Zamojska

Józef Czechowicz (1903-1939)

- bibliografia w wyborze -

Twórczość

1. Ballada z tamtej strony. – Warszawa] : "Ażet", 1998
2. Ballada z tamtej strony. – Warszawa : Droga, 1932
2. Bawię braciszka. – [Lublin] : Wydawnictwo Lubelskie, 1962
3. Dni chłopca. – Lublin : Wydawnictwo KUL, 2009
4. Dom świętego Kazimierza. – Lublin : Muzeum Okręgowe, 1969
5. Dzień jak co dzień : wiersze z lat 1927, 1928, 1929. – Warszawa : F. Ho-
esick, 1930
6. Fraszki. – Lublin : Wydawnictwo Lubelskie, 1976
7. Fraszki. – Lublin : Wydawnictwo Lubelskie, 1962
8. Jak groch wędrował. – Lublin : Wydawnictwo Lubelskie, 1982
9. Jak groch wędrował. – Lublin : Wydawnictwo Lubelskie, 1974
10. Jak groch wędrował. – Lublin : Wydawnictwo Lubelskie, dr. 1970
11. Jak groch wędrował. – Lublin : Wydawnictwo Lubelskie, 1962
12. Jesień. – Lublin : Wydawnictwo Lubelskie, 1963
13. Józef Czechowicz : [wybór poezji]. – Warszawa : "Czytelnik", 1966
14. Kamień ; Inwokacja ; Na wsi ; Kołysanki ; Pędem ; Śmierć ; Odpowiedź ;
Koniec rewolucji ; Knajpa ; O. – Lublin : Biblioteka Reflektora, 1927
15. Kamień. – Lublin : Muzeum Literackie im. Józefa Czechowicza : Wydaw-
nictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2003.
16. Kołysanki. – Lublin : Ośrodek Brama Grodzka Teatr NN : Wojewódzki
Ośrodek Kultury, 2005
17. Kołysanki. – Lublin : Wydawnictwo Lubelskie, 1975
18. Kołysanki. – Lublin : Wydawnictwo Lubelskie, 1964
19. Kołysanki i inne wiersze. – Warszawa : Bertelsmann Media, 2005
20. Koń rydzy : utwory prozą. – Lublin : Wydaw. Lubelskie, 1990
21. Legendy lubelskie. – Lublin : Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN", 2011
22. „Lilie” Adama Mickiewicza [Szkic literacki]. – Warszawa : Gebethner
i Wolff, 1925
23. Listy. – Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2011
24. Listy. – Lublin : Wydawnictwo Lubelskie, 1977
25. Matusiu, Lublin tak srebrny twe baśnie mi przypomina. – Lublin : Muzeum
Okręgowe : Oddział im. Józefa Czechowicza, 1983

26. Nic więcej. – Warszawa : F. Hoesick, 1936
27. Nuta człowiecza. – Warszawa : F. Hoesick, 1939
28. Plan akcji [i inne wiersze]. – [Warszawa] : F. Hoesick, [1938]
29. Poema pro misto Lûblin. – Lûblin : Êvropejs'kij Kolegium Pol'skih i Ukraïns'kih Universitetiv : Vidavnictvo Universitetu Mariï Kûri-Sklodovs'koï, 2005.
30. Poemat. – Lublin : Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN", 2006
31. Poemat o mieście Lublinie : 107 urodziny poety : 15 marca 1903 - 15 marca 2010. – Lublin : Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN" : Oficyna Wydawnicza Wojewódzkiego Ośrodka Kultury, 2010
32. Poemat o mieście Lublinie. – Lublin : Muzeum Lubelskie. Oddział Literacki im. Józefa Czechowicza : Wydaw. Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, [2003]
33. Poemat o mieście Lublinie. – Lublin : Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN" : Oficyna Wydawnicza Wojewódzkiego Domu Kultury, 2001
34. Poemat o mieście Lublinie. – Lublin : Wydawnictwo Lubelskie, 1964
35. Poezje. – Kraków : Katedra Grafiki Książki Akademii Sztuk Pięknych, 1968
36. Poezje. – Lublin : Wydawnictwo Lubelskie, 1988
37. Poezje. – Lublin : Wydawnictwo Lubelskie, 1982
38. [Poezje]. – [Warszawa] : F. Hoesick, [1938]
39. Poezje wybrane (II). – Warszawa : Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza, [1989]
40. Poezje wybrane. – Warszawa : Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza, [1985]
41. Poezje wybrane. – Warszawa : Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza, dr. 1968
42. Poezje zebrane. – Toruń : "Algo", 1997
43. Prowincja noc. – Lublin : Wydawnictwo Lubelskie, 1975
44. Proza. – Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2005
45. Przekłady. – Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2011
46. Przez kresy : wybór wierszy i przekładów. – Kraków : Wydaw. Literackie, 1994
47. Przy sianokosach. – Lublin : Wydawnictwo Lubelskie, 1963
48. Sny szczęśliwe. – Lublin : Wydawnictwo Lubelskie, 1984
49. Srebrne nitki. – Lublin : Wydawnictwo Lubelskie, 1966
50. Srebrne nitki i inne piosenki dla dzieci = Silver threads and other songs for children = Silberne F / Ptaszyńska, Marta (1943-). - Kraków : Polskie Wydaw. Muzyczne, [1989]
51. Stałem na ziemi w Lublinie. – Lublin : Muzeum Okręgowe : Oddział im. Józefa Czechowicza, 1983
52. Stare kamienie / Franciszka Arnsztajnowa, Józef Czechowicz. – Lublin : Muzeum Literackie im. Józefa Czechowicza : Wydaw. Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2003
53. Stare kamienie : [poezje] / Franciszka Arnsztajnowa, Józef Czechowicz. – Lublin : [s.n.], 1934

54. Sześć wierszy. – Lublin : Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Hieronima Lopacińskiego, 2003
55. Szkice literackie. – Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2011.
56. Uśnijże mi, uśnij... . – Warszawa : "Nasza Księgarnia", 1985 .
57. Utwory dramatyczne. – Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2011
58. Utwory dramatyczne. – Lublin : Wydawnictwo Lubelskie, 1978
59. W błyskawicy : poezje. – Warszawa, 1934
60. Westchnienie. – Warszawa : "Interart", 1994
61. Wiersze. – Warszawa : Państwowy Instytut Wydawniczy, 1997
62. Wiersze. – Lublin : Wydawnictwo Lubelskie, 1963
63. Wiersze dla dzieci. – Lublin : Wydawnictwo Lubelskie, 1983
64. Wiersze dla dzieci. – Lublin : Wydawnictwo Lubelskie, 1975
65. Wiersze dla dzieci. – Lublin : Wydawnictwo Lubelskie, 1967
66. Wiersze i poematy. – Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2012
67. Wiersze i poematy : utwory niepewnego autorstwa lub przypisywane poecie. – Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2012
68. Wiersze liryczne : w układzie własnym poety. – Katowice : Biblioteka Śląska, 2004
69. Wiersze wybrane. – Warszawa : Państwowy Instytut Wydawniczy, 1987
70. Wiersze wybrane. – Warszawa : Młodzieżowa Agencja Wydawnicza, 1986
71. Wiersze wybrane. – Warszawa : Państwowy Instytut Wydawniczy, dr. 1967
72. Wiersze wybrane. – Warszawa : Czytelnik, 1955
73. Wspomnienie ; Dom świętego Kazimierza. – Lublin : Lubelskie Towarzystwo Miłośników Książki : Muzeum Okręgowe. Oddział im. Józefa Czechowicza, 1983
74. Wspomnienie o Norwidzie ; Dom św. Kazimierza. – Katowice : Biblioteka Śląska, 2004
75. Wybór poezji. – Wrocław : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1985
76. Wybór poezji. – Wrocław : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, dr. 1970
77. [Wybór poezji]. – Warszawa : Czytelnik, 1966
78. Wybór wierszy. – Lublin : Wydawnictwo Lubelskie, 1975
79. Wyobrażenia stwarzająca : szkice literackie. – Lublin : Wydawnictwo Lubelskie, 1972
80. Wypisy polskie : dla 5 klasy szkół powszechnych / Benedykt Kubski. – Bari : Sekcja Wydawnicza 2 Korpusu, 1946
81. Wypisy polskie : dla 5 kl. szkół powszechnych / Benedykt Kubski. – Jerozolima : Komisja Regulaminowo-Wydawnicza Armii Polskiej na Wschodzie, 1943

82. Wypisy polskie : dla 5 klasy szkół powszechnych 3 i 2 stopnia / Benedykt Kubski. – Lwów : Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1937
83. Z kroniki bibliofilów lubelskich. – Toruń : Towarzystwo Bibliofilów im. J. Lelewela, 1982
84. Zaklínání kamene. – Praha : Odeon, 1989
85. Zimowe uroki. – Lublin : Wydawnictwo Lubelskie, dr. 1965

Wiersze

1. Apokalipsa negatywna // Roczniki Humanistyczne. – 1998, t. 46, z. 1 specjalny, s. 467
2. Ballada o mieście Lublinie // Scena. – 1990, nr 11, s. 29-31
3. Ballada z tamtej strony // Warsztaty Polonistyczne 1994 nr 2 s. 27
4. Bory Tucholskie // Płomyczek. – 1989, nr 15, s. 16 (pseud. Grzyb Andrzej)
5. Byłem kupcem rachowałem ; Jest za Lublinem drożyna ; Masz wiernych sobie ludzi ; Polami tchnącymi spokojem ; Samochodów w ulicach lot chyży // Kresy. – 1996, nr 28, s. 229-230
6. Co spływa ku nam // Kresy. – 1993, nr 15, s. 65-66
7. Dawno już ucichł // Płomyczek. – 1988, nr 24, s. 8
8. [Deszcz w Concarneau] La pluie a Concarneau // Akcent. – 1988, nr 1, s. 199-200
9. Dziecko // Rota. – 1997, nr 4, s. 32
10. Dziecko // Inspiracje [Pismo Katolickiego Stowarzyszenia "Civitas Christiana"]. – 1996, nr 5, s. 22
11. Dzisiaj Verdun // Język Polski. – 1989, nr 3/5, s. 183-4
12. Inicjał w błyskawicy // Głos Ludu. – 1988, nr 32, s. 4
13. Jesień // Głos Ludu. – 1998, nr 121, s. 4
14. Litania // Świat Młodych. – 1989, nr 7/8, s. 1
15. Lublin z dala // Płomyczek. – 1989, nr 15, s. 16
16. Lublin z daleka // Związkowiec = The Alliancer. – 1990, nr 76, s. 5
17. Modlitwa żałobna // Poezja. – 1990, nr 7/9, s. 3
18. Muzyka ulicy Złotej // Warsztaty Polonistyczne. – 1997, nr 4, s. 32-33
19. Na Kujawach powiadają // Płomyczek. – 1989, nr 15, s. 16 (pseud. Jełowiec Jadwiga)
20. Na wsi // Nowiny. – 1989, nr 145, s. 6
toż. Ogniwo. – 1990, nr 2 (1989/1990), s. 41
21. Nasze śpiewanki // Rota. – 1993, nr 4, s. 62
22. Noc w Tatrach // Ogniwo. – 1989, nr 4 (1988/1989), s. 120
toż. Rota. – 1998, nr 4, s. 87 ; Płomyczek. – 1988, nr 4, s. 3
23. Piłsudski // Kresy. – 1993, nr 15, s. 69-70
24. Piosenki // Akcent. – 1993, nr 4, s. 121-123
25. Pod popiołem // Poezja. – 1990, nr 7/9, s. 2

26. Podole ; W Krakowie, w kościele franciszkanów // Akcent. – 1993, nr 4, s. 118-119 [wiersze podp.: Henryk Zaslowski]
27. Prowincja noc // Nowiny. – 1989, nr 121, s. 6
28. Przemiany // Warsztaty Polonistyczne. – 1993, nr 2, s. 56
29. Przez kresy // Arkusz. – 1999, nr 1, s. 5
30. Rzeka // Kamena. – 1993, nr 1/2, s. 9
31. Sam // Poezja. – 1990, nr 7/9, s. 2-3
32. Szumiął las... // Studia i Materiały [Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Zielonej Górze]. Filologia Polska. – 1996, z. 9, s. 226
33. Śmierć // Kresy. – 1997, nr 32, s. 40
34. Święta noc // Rota. – 1991, nr 3/4 s. 106
toż. Rota. – 1996, nr 3/4 s. 76
35. Święto zmarłych // Przegląd Polski = Polish Review. – 1992, nr z 29 X, s. 1
36. To wiem // Dziennik Pojezierza. – 1989 nr 174 s. 5
37. U leśnych listków... // Akcent. – 1993, nr 4, s. 119-120 [podp.: J.C.]
38. U strugi // Płomyczek. – 1989, nr 21/22, s. 41
39. W dniu Zmartwychwstania // Na przykład. – 1994, nr 12, s. 4
toż. Inspiracje. – 1994, nr 19/20, s. 25
40. Warszawska noc // Kresy. – 1993, nr 15, s. 62
41. Wieczór zimowy // Inspiracje. – 1996, nr 6, s. 15
42. Wigilia // Przegląd Polski = Polish Review. – 1990, z 20 XII, s. 9
toż. Dziennik Polski i Dziennik Żołnierza = The Polish Daily and Soldiers Daily. – 1994, nr 308, s. 5
43. Wojenne echo // Poezja. – 1990, nr 7/9, s. 4
44. Wycinanki // Nowa Wieś. – 1989, nr 6, s. 16
45. Z pamiętnika // Kwartalnik Artystyczny. – 1998, nr 3, s. 26
46. Zima // Rota. – 1998, nr 4, s. 84
47. Zimowe uroki // Ojczyzna Polszczyzna. – 1993, nr 1, s. 20

Proza

1. Czarny kraj ; Kolędnicy ; Na drodze ; Noc Burka ; Józsiuk zginął ; Na przejeździe ; Na targowisku ; O bałwanku i o sankach ; Pomoc ; Przygoda ; Ryby i ryby ; Tomkowa kolej ; W Belwederze // Akcent. – 1994, nr 2, s. 64-81 [tekst opubl. pod pseud. Henryk Zaslowski]
2. Deszcz pada ; Kąpiel ; Kolej ; Muzykant dużej Zosi ; Na szosie // Akcent. – 1994, nr 2, s. 81-86
3. Dwa kierunki ; Litery // Kamena. – 1988, nr 4, s. 6-7, 8
4. Największa stolica // Akcent. – 1994, nr 2, s. 79-80 [tekst opubl. pod krypt. J. C.]
5. Synowie Wielkopolski // Akcent. – 1994, nr 2, s. 68-69 [tekst opubl. pod krypt. J. C.]

6. Z pamiętnika 1922 – maj, czerwiec // Kresy. – 1996, nr 28, s. 232-233 [wstęp pt. "Nieznane notatki pamiętnikarskie Józefa Czechowicza"]

Opracowania w wyborze

Wydawnictwa zwarte

1. Całbecki Marcin. Miasta Józefa Czechowicza : topografia wyobraźni. – Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2004
2. Czechowicz - w poszukiwaniu ukrytego miasta. T. 1, Przedwojenny Lublin / red. Marcin Skrzypek [et al.]. – Lublin : Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN" : Stowarzyszenie "Brama Grodzka", 2006
3. Czechowicz - w poszukiwaniu ukrytego miasta. T. 2, Mapa miejsc – biografia. – Lublin : Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN" : Stowarzyszenie "Brama Grodzka", 2007
4. Czechowicz - w poszukiwaniu ukrytego miasta. T. 3, Mapa miejsc - teksty / [red. Marcin Skrzypek, Anna Kiszka, Aleksandra Zińczuk]. – Lublin : Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN", 2008
5. Czytanie Czechowicza. – Lublin : Wydaw. KUL, 2003
6. Czytanie Czechowicza : (2001-2010). – Lublin : Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN", 2010
7. Gawliński Stanisław. Szkoła poetycka Józefa Czechowicza w okresie międzywojennym : (elementy socjologii i poetyki). – Katowice : Uniwersytet Śląski, 1983
8. Gralewski Waław. Stalowa tęcza : wspomnienia o Józefie Czechowiczu. – Warszawa : Państwowy Instytut Wydawniczy, dr. 1968
9. Historycznoliterackie prace ćwiczeniowe. [Cz.] 3 / opiekun nauk. Marian Maciejewski ; Katolicki Uniwersytet Lubelski. Koło Polonistów Studentów KUL. – Lublin : KUL, 1979
10. Józef Czechowicz : od awangardy do nowoczesności / pod red. Jerzego Święcha. – Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2004
11. Kalinowska Anna. Józef Czechowicz w „Kamieniu” // W: Lubelszczyzna w biografii i twórczości pisarzy XIX i XX wieku. – Lublin, 2010. – S. 137-149. – (Peregrynacje do źródeł ; Cz. 2)
12. Kłak Tadeusz. Czechowicz - mity i magia. - Kraków : Wydawnictwo Literackie, 1973
13. Kłak Tadeusz. Drogami Czechowicza. – Lublin : Wydawnictwo KUL, 2010
14. Kłak Tadeusz. Reporter róż : studia i szkice literackie. – Katowice : Wydawnictwo „Śląsk”, 1978
15. Kłak Tadeusz. W świecie poetyckim Czechowicza. – [Warszawa : s.n., 1963]

16. Kołodziejczyk Ewa. Czechowicz - najwyżej piękno : światopogląd poetycki wobec modernizmu literackiego. – Kraków : Towarzystwo Autorów i Wydawców Prac Naukowych Universitas, cop. 2006
17. Kram Jerzy. „Bania uroków” : nad wierszami Józefa Czechowicza dla dzieci // W: Szkice z literatury dla dzieci i młodzieży. – Katowice, 1981. – S. 68-89
18. Kuncewiczowa Maria. Czysty Józef // W: Lublin literacki 1932-1982 : szkice i wspomnienia. – Lublin, 1984. – S. 195-211
19. Marszałek, Jan. Dziedzictwo Słowackiego w twórczości J. Czechowicza. – [Łódź] : Łódzkie Towarzystwo Naukowe, 1965
20. Miłosz Czesław. Czechowicz - to jest o poezji między wojnami. – Lublin : Muzeum Okręgowe. Oddział im Józefa Czechowicza, 1981
21. Miłosz - Czechowicz : lektury paralelne / pod red. Andrzeja Tyszczyka, Urszuli Wieczorek, Aleksandry Zińczuk. – Lublin : Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN" : Instytut Filologii Polskiej KUL, 2011
22. Muzeum Józefa Czechowicza / [dobór materiałów i red. Józef W. Zięba]. – [Lublin] : [s. n.], 1973
23. Noc z Czechowiczem : spacer trasą "Poematu o mieście Lublinie" / [oprac. Maria Kowalczyk]. – Lublin : Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN" : L-Print , 2003
24. "Opętany przez poezję" : wiersze poświęcone Józefowi Czechowiczowi / zebrał, oprac. i wstępem poprzedził Tadeusz Klak ; [aut. Franciszka Arnsztajnowa et al.]. – Lublin : Wydawnictwo Bestprint : Wydawnictwo Gal, 2008
25. Pamięci Czechowicza / wstęp i wybór tekstów Józef Zięba ; Muzeum Lubelskie. Oddział Literacki im. Józefa Czechowicza. – Lublin : Muzeum Lubelskie, 1989
26. Panas - Lublin jest księgą. T. 2, Czytanie Czechowicza / [zred. Marcin Skrzypek, Aleksandra Zińczuk]. – Lublin : Petit : na zlec. Ośrodka "Brama Grodzka - Teatr NN", 2009
27. Poemat / Józef Czechowicz. Znak kabalistyczny : o poemacie Józefa Czechowicza : fragmenty / Władysław Panas. - Lublin : Ośrodek "Brama Grodzka-Teatr NN", 2006
28. Pollak Seweryn. Spotkania z Czechowiczem : wspomnienia i szkice. – Lublin : Wydawnictwo Lubelskie, 1971
29. Portrety Józefa Czechowicza / [wybór wierszy i oprac.] Romana Kowalczyk. – Lublin : Muzeum Okręgowe. Oddział im. Józefa Czechowicza, 1985
30. Rozmowy o Józefie Czechowiczu / Maria Wilkołek [i in.] ; [rozm]. Józef Zięba. – Lublin : Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN", 2006
31. Rybaczuk Justyna. „Miasto rodzinne, ilekroć mi ciężko lub najciężej, do Ciebie zwracam się pamięcią, a gdy pamięć twarde przeżycia przypomina – to sercem, to wyobraźnią”. Józef Czechowicz o Lublinie // W: Przestrzeń

- mityczna, przestrzeń realna Lubelszczyzny w twórczości pisarzy XIX i XXI wieku. – S. 97-125. – (Peregrynacje do źródeł ; Cz. 3)
32. Waśkiewicz Andrzej Krzysztof. Józef Czechowicz. – Warszawa : "Jota", 1991
 33. Wolski Jan. Im dalej w czas, tym jaśniej będzie świecił (Czechowicz - Iwanuik). – Berlin : Pol. Fundusz Wyd. w Kanadzie : Lubelskie Tow. Miłośników Książki, 2003
 34. Zięba Józef. Czechowicz i Muzeum jego imienia. – Lublin : Muzeum Okręgowe, 1980
 35. Zięba Józef. Rozmowy o Józefie Czechowiczu. – Lublin : Ośrodek "Brama Grodzka-Teatr NN", 2006

Artykuły

1. Bonowicz Karina. Józef Czechowicz na kozetce teoretyka literatury // Kresy. – 2008, nr 1/2, s. 8-20 : rys.
2. Całbecki Marcin. Awangarda, niebezpieczeństwo, przygodność : dialektyka nowoczesności w poezji Józefa Czechowicza // Pamiętnik Literacki. – 2012, z. 2, s. 5-20
3. Całbecki Marcin. Dwa miasta w poezji Józefa Czechowicza // Kresy. – 2000, nr 1, s. 100-111
4. Chlewiński Artur. "Nie mieć białego gromu a chmurę mieć" : słowo o poezji Czechowicza w 100 rocznicę urodzin // Akcent. – 2003, nr 1/2, s. 54-66
5. Cymerman Jarosław. Przestrzenie wyższych syntez w dramacie "Czasu jutrzeznego" Józefa Czechowicza // Przegląd Humanistyczny. – R. 48, nr 2 (2004), s. 77-92
6. Cymerman Jarosław. W poszukiwaniu Berła : w rocznicę śmierci poety // Gazeta Wyborcza. – 2005, nr 210, dod. "Lublin", s. 9 : fot.
7. Dudziak Joanna. Śmierć poety : 69. rocznica zbombardowania Lublina // Nowy Tydzień w Lublinie. – 2008, nr 36, s. 12 : il.
8. Dunin Ryszard. Opętany przez wiersze : Józef Czechowicz // Tygodnik Lubelski. – 2000, nr 35/36, s. 8 : fot., rys.
9. Fert Józef. Czechowicz muzyczny // Roczniki Humanistyczne. – T. 48 (2000), z. 1, s. 131-143
10. Fert Józef. Norwid i Czechowicz : poszukiwanie "czystego tonu" // Ethos. – R. 19, nr 1/2 (2006), s. 231-247
11. Hartwig Julia. Trochę na uboczu : [Józef Czechowicz] // Rzeczpospolita. – 2003, nr 62, s. A 11
12. Hryszko Katarzyna Renata. Józef Czechowicz - pierwszy wileński fotograf-pejzażysta // Akant. – R. 9, nr 8 (2006), dod. Świat Infant, s. 1-3
13. Jarzyna Anita. Józef Czechowicz : szkic dydaktyczny (dla Władysława Panasasa) // Polonistyka. – 2009, nr 7, s. 18-24 : il.

14. Józefczuk Grzegorz. Magia białego talerza i zielonego kafła : historia znaleziona w wykopie // *Gazeta Wyborcza*. – 2003, nr 170, dod. "Lublin", s. 5 : fot.
15. Józefczuk Grzegorz. Obiektyw Czechowicza // *Gazeta Wyborcza*. – 2010, nr 219, dod. "Lublin", s. 5 : fot.
16. Juszczak Andrzej. Wołanie „Przez kresy” // *Roczniki Humanistyczne*. – T. 48 (2000), z. 1, s. 107-15
17. Kaczorowski Aleksander. Zwykła śmierć Czechowicza // *Gazeta Wyborcza*. – 1999, nr 213, s. 15
18. Kaniewska Bogumiła. Józef Czechowicz, „Dawne dni” // *Roczniki Humanistyczne*. – T. 48 (2000), z. 1, s. 45-54
19. Kłak Tadeusz. Czechowicz : wstęp do autobiografii // *Kamena*. – 1966, nr 16, s. 1, 3 : portr.
20. Kłak Tadeusz. Czechowicz o pięknie, książce i nauczycielu // *Niecodziennik Biblioteczny*. – 2003, nr 2, s. 6-7
21. Kłak Tadeusz. Czechowicza „siedem wierszy o śmierci” // *Ruch Literacki*. – 1972, z. 6, s. 385-389
22. Kłak Tadeusz. Na pograniczach snu i jawy : o prozie Józefa Czechowicza // *Akcent*. – 1987, nr 2, s. 27-37
23. Kłak Tadeusz. Nieznany i zapomniany : trzy wiersze Józefa Czechowicza // *Kresy*. – 1993, nr 15, s. 62-71
24. Kłak Tadeusz. Pieśń ludowa w twórczości Czechowicza // *Literatura Ludowa*. – 1959, nr 5/6, s. 35-38
25. Kołodziejczyk Ewa. O kilku wątkach egzystencjalnych w poezji Józefa Czechowicza // *Kresy*. – 2006, nr 1/2, s. 77-96
26. Kopciński Jacek. Powieszony podpalacz : ("Pieśń o niedobrej burzy") // *Roczniki Humanistyczne*. – T. 48 (2000), z. 1, s. 31-43
27. Kowalczyk Maria. "Gdy ręka gmatwała linie w kształt Trynitarzkiej Bramy" czyli O rysunkach Józefa Czechowicza // *Roczniki Humanistyczne*. – T. 53 (2005), z. 4, s. 271-302
28. Kruszyńska Anna. Ostatnie spotkanie z Czechowiczem // *Akcent*. – 1994, nr 2, s. 199-200
29. Leg. Zapomniana profesja wielkiego poety // *Kurier Lubelski*. – 1998, nr 224, s. 14 : fot.
30. Leociak Jacek. Figura Zagłady : (wokół „Śmierci” Józefa Czechowicza) // *Roczniki Humanistyczne*. – T. 48 (2000), z. 1, s. 69-80
31. Łobodowski Józef. Dusze chce łowić... // *Kresy*. – 1992, nr 9/10, s. 167-171
32. Łoś Ewa. Proza Józefa Czechowicza dla młodego czytelnika – nieznane teksty // *Kresy*. – 2008, nr 3, s. 214
33. Łoś Ewa. Spuścizna rękopiśmienna Józefa Czechowicza // *Studia i Materiały Lubelskie*. – T. 13 (1988), druk 1991, s. 167-174

34. Łyszczyk Andrzej. Czechowicz i miasto [Lublin] // Roczniki Humanistyczne. – T. 48 (2000), z. 1, s. 161-178
35. Madyda Aleksander. Nieznany znany wiersz Józefa Czechowicza // Akcent. – R. 28 (2007), nr 4, s. 187-188
36. Maj Jacek. Czechowicz zebrany // Zeszyty Literackie. – R. 24, nr 2 (2006), s. 193-195
36. Makowski Adam. Seks, kłamstwa, sielanka i katastrofa : kilka uwag o recepcji poezji Józefa Czechowicza // Roczniki Humanistyczne. – T. 48 (2000), s. 5-16
37. Mazurek Anna. Czesław Miłosz i Józef Czechowicz - przyjaźń z Lublinem w tle // Akcent. - 2006, nr 1, s. 24-35 ; faks., fot.
38. Mikulski Zygmunt. Poeta Lubelski // Kurier Lubelski. – 1993, nr 49, s. 4
39. Miłosz Czesław. Poeta tamtej Polski : w stulecie urodzin Józefa Czechowicza (1903-1939) // Tygodnik Powszechny. – 2003, nr 11, s. 17
40. Mroczkowska Małgorzata. Miasto tajemnic : Lublin Józefa Czechowicza // Kurier Lubelski. – 2001, nr 10, dod. "Magazyn", s. II : fot.
41. Pachocki Dariusz. Tłumacz - rywal poety : o przekładach Józefa Czechowicza // Ruch Literacki. – R. 52, z. 6 (2011), s. 613-621
42. Pakulska Marta. „Jest to obraz człowieka i snu i słowa wyśpiewanego” : o poezji onirycznej Józefa Czechowicza // Roczniki Humanistyczne. – T. 48 (2000), z. 1, s. 145-159
43. Panas Władysław. Brama // Roczniki Humanistyczne. – T. 55 (2007), z. 1, s. 237-247
44. Panas Władysław. Dwadzieścia dwie litery : o "Poemacie" Józefa Czechowicza uwagi wstępne // Roczniki Humanistyczne. – T. 55 (2007), z. 1, s. 105-118
45. Panas Władysław. Józef Czechowicz (1903-1939) // Gazeta w Lublinie. – 2000, nr 59, s. 2 : portr.
46. Panas Władysław. "... miejsce mojego urodzenia będą zwiedzali" : szkic topograficzny na urodziny Józefa Czechowicza // Gazeta Wyborcza. – 2001, nr 63, dod. „Gazeta w Lublinie”, s. 8
47. Panas Władysław. Poeta i książkę : szkic reinkarnacyjny na urodziny Józefa Czechowicza // Gazeta Wyborcza. – 2004, nr 63, dod. "Lublin", s. 6-7
48. Panas Władysław. "Tu mnie skrzydłem uderzyła trwoga" : szkic traumatyczno-estetyczny na urodziny Józefa Czechowicza // Roczniki Humanistyczne. – T. 55 (2007), z. 1, s. 232-235
49. Podgórski Maciej. Przyczynek do dziejów żołnierskich Józefa Czechowicza // Kamena. – 1988, nr 4, s. 6
50. Poeta z nędzy : syn praczki i woźnego wychowany w straszliwej nędzy // Kurier Lubelski. – 2001, nr 209, dod. "Piątek na 5", s. 1
51. Próchniak Paweł. O „Elegii uśpiania” // Roczniki Humanistyczne. – T. 48 (2000), z. 1, s. 117-129

52. Przeworska Maria. Józef Czechowicz i lubelskie "Czwartki Literackie" : [rozmowa] / rozm. Justyna Kucharzak // Ogród. – 2003, nr 1/2, s. 253-258
53. Sawicka Elżbieta. Lublin bije w dzwony : stulecie urodzin Józefa Czechowicza // Rzeczpospolita. – 2003, nr 62, s. A 11
54. Sioma Radosław. Interpretacje utworów Czechowicza // Przegląd Humanistyczny. – R. 50, nr 4 (2006), s. 130-132
55. Smolarz Jan. Józef Czechowicz w Lubelskim Towarzystwie Miłośników Książki // Kalendarz Lubelski. – 1982, s. 117-122
56. Smolarz Jan. W bibliofilskim kręgu Józefa Czechowicza // Rocznik Biblioteki Narodowej. – T. 17-18 (1981-1982), s. 333-352
57. Stefańczyk Tadeusz. Nuta człowiecza // Wiadomości Kulturalne. – 1997, nr 18, s. 14
58. Stępiak Halina. "Piewca Lublina i jego związki z ziemią garbowską" // Głos Garbowa. – 2003, nr 4, s. 7
59. Szloch Katarzyna. Czechowicz zapomniany // Kurier Lubelski. – 2000, nr 209, s. 6 : fot.
60. Szloch Katarzyna. Stałem na ziemi w Lublinie // Kurier Lubelski. – 1999, nr 211, s. 3
61. Szlachetka Małgorzata. Nie ma już miasta z tych zdjęć : Czechowicz - fotograf Lublina // Gazeta Wyborcza. – 2008, nr 204, dod. "Lublin", s. 2 : fot.
62. Szlachetka Małgorzata. Zaułki Józefa Czechowicza // Gazeta Wyborcza. – 2006, nr 211, dod. "Lublin", s. 6 : fot.
63. Szymczak Wiesława Grażyna. W stulecie urodzin Józefa Czechowicza 1903-1939 // Niecodziennik Biblioteczny. – 2003, nr 1, s. 3-5
64. Tomasik Wojciech. Kolej i nowoczesna tożsamość : trzy mikroanalizy // Teksty Drugie. – 2006, nr 1/2, s. 286-295
65. Tyszczyk Andrzej. Czechowicz i miasto // Roczniki Humanistyczne. – T. 48 (2000), z. 1, s. 161-178
66. Tyszczyk Andrzej. Poemat o mieście Lublinie i jego fotografii // Na Przykład. – 1999, nr 6/7, s. 13-17
67. Tyszczyk Andrzej. Zamość Czechowicza // Akcent. – 2010, nr 1, s. 71-76
68. Urbanowski Maciej. „Sen sielski” : próba lustracji // Roczniki Humanistyczne. – T. 48 (2000), z. 1, s. 55-68
69. Wasilewska Wiesława. Moje spotkanie z Józefem Czechowiczem // Lublin Kultura i Społeczeństwo. – 2009, nr 2/6, s. 94-95 : fot., rys.
70. Witan Jan. Janusowa twarz poety : (rekonstrukcja biografii Józefa Czechowicza) // Przegląd Humanistyczny. – 1971, nr 4, s. 69-98
71. Woźnicka Agnieszka. Ukryta melodia kantyczki // Głos Nauczycielski. – 1999, nr 45, s. 7
72. Wroński Marcin. Życie literackie Józefa Czechowicza : na marginesie wiersza „We czterech” // Roczniki Humanistyczne. – T. 48 (2000), z. 1, s. 179-185

73. Wyka Kazimierz. O Józefie Czechowiczu // Kamena. – 1945, nr 1, s. 4-15 ; nr 2/3, s. 38-48
74. Zagórski Jerzy. Józef Czechowicz król drugiej awangardy // Tygodnik Powszechny. – 1984, nr 52/53, s. 5
75. Zięba Józef. Spuścizna literacka Józefa Czechowicza // Studia i Materiały Lubelskie. – T. 13 (1988), druk 1991, s. 153-165
76. Zięba Józef. „Stanałem na ziemi w Lublinie” // Poezja. – 1974, nr 9, s. 38-41

Renata Ożgo, Książnica Zamojska

◆ ◇ ◆

Marian Karczmarczyk (1938-)

- zestawienie bibliograficzne -

Krypt.: M. K.

Aforysta, fraszkopisarz, satyryk, autor humoresek, prozy poetyckiej i wierszy dla dzieci. Mieszkaniec Zamościa, urodzony 10 kwietnia 1938 r. w Komarowie. Debiutował w 1957 roku fraszkami na łamach „Zielonego Sztandaru”. W latach 1964 - 1972 związany z Korespondencyjnym Klubem Młodych Pisarzy w Lublinie, od 1988 roku należy do Krajowego Klubu Literackiego przy „Scenie Ludowej”

w Krakowie. Od 2003 r. jest członkiem Związku Literatów Polskich. Publikował m.in. w: „Karuzeli”, „Przekroju”, „Szpilkach”, „Kamieniu”, „Tygodniku Kulturalnym”, „Żyjmy Dłużej”, „Próbach Literackich”, „Kulturze i Życiu”, „Nowej Wsi”, „Zielonym Sztandarze”, „Gromadzie - Rolniku Polskim”, „Gospodyni”, „Zarzewiu”, „Wieściach”, „Głosie Młodzieży”, „Niedzieli”, „Tygodniku Chełmskim”, „Kurierze Lubelskim”, „Dzienniku Wschodnim”, „Zamojskim Kwartalniku Kulturalnym”, „Tygodniku Zamojskim”, „Świerszczyku”, „Misiu”, „Kronice Zamojskiej”, „Kronice Zamojszczyzny”, „Kronice Tygodnia” i „Gazecie Zamojskiej”. Kilka lat współpracował z redakcją audycji „Kiermasz pod kogutkiem” w Rozgłośni Ogólnopolskiej Polskiego Radia w Warszawie.

Wyróżniony i nagrodzony w kilkunastu konkursach literackich, m.in. w 1988 - II edycja oraz 1991 - V edycja "Wiersze dzieciom" - Konkurs Poetycki im. Ewy Szelburg-Zarembiny, 1989 r., 1990 r. - Konkurs Ludowej Poezji Religijnej, 1993 r. - III edycja grand prix w Turnieju Satyrycznym w Zamościu, w 1992 r. - wyróżnienie w Ogólnopolskim Konkursie im. J. I. Kraszewskiego

w Białej Podlaskiej, 1995 r. - V edycja Konkursu Poetyckiego im. Stanisława Buczyńskiego. Uehonorowany został nagrodą im. Oskara Kolberga, odznaczony Srebrnym i dwukrotnie Złotym Krzyżem Zasługi. Zarząd Województwa Lubelskiego wyróżnił autora „Medalem Pamiątkowym Województwa Lubelskiego” za czynną działalność na rzecz środowisk literackich Lubelszczyzny, przyznał mu „Nagrodę Kulturalną Województwa Lubelskiego” z okazji jubileuszu 55-lecia pracy twórczej. W trakcie obchodów jubileuszowych, które odbyły się w lubelskim Trybunale Koronnym i WBP im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie, decyzją stołecznej kapituły, literat otrzymał Brązowy Wawrzyn Literacki za całokształt twórczości. W 2011 r. otrzymał I nagrodę na XIII Ogólnopolskim Konkursie im. Stanisława Jerzego Leca w Nowym Targu.

*Karczowaniem ludzi nie da się wykorzezić zła.
Jeśli ktoś wpadł ci w oko, nie patrzysz na niego z przymrużeniem oka.
Wtedy diabllica ma anielski głos, gdy kusi.
To nie głupi but sprowadza cię na złą drogę!
Człowiek dobrze ułożony, nie kładzie się z byle kim.
Na tamten świat nikt się nie spóźnia. Niektórzy są nawet przed czasem.
Mądra głowa może rozbić pięść.
Najwybitniejsi diabli powstają z upadłych aniołów.*

Twórczość

Wydawnictwa zwarte:

1. *Co kto ma* / il. Rozalia Szypuła. – Lublin : Stowarzyszenie Twórców Ludowych, 1993. – [16] s. : il. kolor. ; 16 x 24 cm.
2. *Dziewica i inne opowiadki* / wybór i oprac. Elżbieta Gnyp. – Lublin : Polihymnia, 2005. – 69 s. : portr. ; 21 cm.
3. *Dziwak*. – Lublin : Wydawnictwo Polihymnia, 2000. – 90 s. : il. ; 21 cm.
Rec.: Konopa, Krzysztof: *Dziwak i inni* // Tygodnik Zamojski. – 2000, nr 30, s. 12
4. *Grzechy, grzeszki i...* / [il. Sylwia Malon]. – Lublin : Wydawnictwo Polihymnia, 2013. – 93, [4] s. : il. ; 21 cm.
Rec.: Konopa, Krzysztof. Smaki Mariana // Tygodnik Zamojski. – 2013, nr 41, s. 21
5. *I pod gruszą Ewy kuszą. fraszki*. – Lublin : Bractwo Literackie, 1993. – 49 s. : rys. ; 21 cm.
Rec.: Stefański, Józef: *I pod gruszą Ewy kuszą. Fraszki Mariana Karczmarczyka* // Twórczość Ludowa. – 1994, nr 1/2, s. 80-81
Konopa, Krzysztof // Tygodnik Zamojski. – 1994, nr 32 s. 11

6. *Lis, kura i pies.* – Lublin : Wydawnictwo Polihymnia, 2006. – 36 s. : rys. ; 20 cm.
Rec.: Skrzypik, Katarzyna: *Lis, kura i pies... to nie takie proste. W świecie alegorii i żartu* // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 2006, nr 3/4, s. 172-173
7. *Młyn drwin. fraszki* /oprac. Monika Stachowska ; rys. Małgorzata Gnyś-Wysocka. – Lublin : Wydawnictwo Polihymnia, 2001. – 115 s. ; 21 cm.
Rec.: Stawecki, Marian Adam: *Złote ziarnka poezji* // Kronika Tygodnia. – 2001, nr 15, s. 10; Krawiec, Joanna: *I śmiech niekiedy może być nauką...* // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 2001, nr 3/4, s. 103-105; Żuk-Lipińska, Monika // Twórczość Ludowa. – 2003, nr 1/2 s. 42-43
8. *Myśli i myślątka* / [oprac. Maria Duławska ; rys. Elżbieta Gnyś]. – Zamość : Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Renesans, 1997. – 63 s. : il. ; 21 cm. – S. 4 okł.: portr. i not. o aut. / Maria Duławska
Rec.: Cimek, Edward Franciszek: *Złote ziarna poezji* // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 1998, nr 4, s. 96-97
9. *Pak nadziei.* – Lublin : Wydawnictwo Polihymnia, 2012. – 44, [2] s. ; 18 cm
10. *Płciowy zawrót głowy* / [rys. Małgorzata Gnyś]. – Lublin : Wydawnictwo Polihymnia, 2012. – 72 s. : il. ; 19 cm.
11. *Promień uśmiechu.* – Lublin : Polihymnia, 2002. – 101 s. ; 20 cm.
Rec.: [Wojtowicz, Leszek]: *Promienie Karczmarczyka* // Dziennik Wschodni (Zamojski). – 2002, nr 214, s. 10
12. *Prośba.* – Zamość : Wojewódzki Dom Kultury, 1997. – 40 s. : il. ; 20 cm.
Rec.: [Sawecka, Zofia]: *Prośba Karczmarczyka* // Dziennik Wschodni. – 1998, nr 17, s. 9
13. *Przez półwiecze z fraszką. 1957-2007* / [il. Marek Rybak]. – Lublin : Wydawnictwo Polihymnia, 2007. – 77 s. : rys. ; 16 cm.
14. *Róże i kolce* / wybór Stanisław Weremczuk. – Lublin : Wydawnictwo Lubelskie, 1983. – 64 s. ; 16 cm.
Rec.: Niewiadomski, D. // Biuletyn Inf. Stowarzyszenia Twórców Ludowych. – 1985, nr 30, s. 20; Cichosz, H.J.: *Przedsiónek poetycki* // Tygodnik Zamojski. – 1986, nr 2, s. 7
15. *Spacer z myślami: aforyzmy, sentencje, refleksje* / [rys. Małgorzata Gnyś]. – Lublin : Wydawnictwo Polihymnia, 2007. – 79 s. : rys. ; 16 cm.
16. *Z bliska po pyskach* / [wstęp Maria Duławska ; il. Sylwia Malon]. – Lublin : Wydawnictwo Polihymnia, 2010. – 105 s. : il. ; 17 cm.
Rec.: (LEW): *Pośmiejmy się z siebie : Zamość* // Dziennik Wschodni (Zamojski). – 2010, nr 138, s. 7

Utwory w czasopismach:

1. *Aforyzmy* // Kamena. – 1976, nr 2 s 14
2. *Aforyzmy* // Kronika Zamojska. – 1993, nr 15, 27, 42

3. *[Aforyzmy]* // *Chłopska Droga*. – 1989, nr 35, s. 16 ; nr 36, s. 16 (druk nazw. błędnie: Karczmarek...)
4. *[Aforyzmy]* // *Karuzela*. – 1989, nr 5, s. 3
5. *[Aforyzmy]* // *Zielony Sztandar*. – 1989, nr 8, 13, 24, 30, 31, 34, 35
6. *Aforyzmy* // *Kronika Tygodnia*. – 2002, nr 16, 18, 21, 22, 27, 29, 31, 34, 39, 41, 42, 43, 46, 48, 50, 51; **2003**, nr 1, 3, 6, 7, 23, 24, 25, 29, 31, 33, 45, 50, 51/52; **2004**, nr 1, 7, 28, 29, 30, 31, 40, 41, 46, 49; **2005**, nr 1, 2, 4, 7, 11, 16, 18, 20, 21, 23, 24, 25, 26, 27, 29, 33, 37, 40, 42, 43, 46, 48, 50; **2006**, nr 1, 2, 4, 8, 10, 11, 13, 16, 17, 19, 21, 23, 26, 31, 33, 35, 37, 39, 40, 42, 43, 47, 49, 50; **2007**, nr 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 28, 29, 32, 33, 35, 38, 39, 41, 43, 44, 50; **2008**, nr 4, 6, 8, 10, 13, 15, 17, 21, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 45, 47, 48, 52; **2009**, nr 3, 5, 6, 8, 9, 11, 13, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 29, 32, 34, 35, 37, 38, 40, 41, 43, 44, 46, 48, 52; **2010**, nr 1, 2, 3, 6, 7, 10, 12, 14, 19, 23, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 44, 47, 49; **2011**, nr 3, 5, 11, 13, 18, 20, 22, 23, 24, 25, 27, 29, 31, 33, 35, 37, 39, 41, 42, 46, 48, 50; **2012**, nr 6, 8, 11, 19, 21, 25, 29, 34, 36, 38, 41, 43, 47, 50; **2013**, nr 1, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 14, 16, s. 19 ; 18, s. 19
7. *Aforyzmy* // *Nestor*. – 2011, nr 4, s. 76
8. *Aforyzmy : Z notatnika Mariana Karczmarczyka* // *Gazeta Zamojska*. – 2013, nr 22, s. 24 ; nr 24, s. 24 ; nr 29, s. 24 ; nr 31, s. 24 ; nr 33, s. 24 ; nr 35, s. 24; nr 37, s. 24 ; nr 39, s. 24 ; nr 43, s. 24
9. *Aforyzmy [Wiersze twórców ludowych]* // *Twórczość Ludowa*. – 2004, nr 1/2 , s. 28, 34, 43
10. *Aforyzmy o miłości* // *Kronika Zamojska*. – 1993, nr 18, 19
11. *Artysta* // *Kronika Zamojska*. – 1993, nr 24, s. 24
12. *Bagażowy* // *Kronika Zamojska*. – 1993, nr 7 s. 24
13. *Ballada o ojcu* // *Twórczość Ludowa*. – 1997 nr 2 s. 9
14. *Bądź obecny* // *Tygodnik Zamojski*. – 1986, nr 39, s. 12
15. *Biesiada* // *Tygodnik Zamojski*. – 1980, nr 30, s. 16
16. *Bogaty ; Rykoszet : [Miniatury]* // *Kronika Zamojszczyzny*. – 1992, nr 5, s. 24
17. *Bogu ... e [wiersz]* // *Twórczość Ludowa*. – 2000, nr 3, s. 14
18. *Bez rymu i rytmu* // *Kamena*. – 1978, nr 14, s. [16]
19. *Chciałem dać jej...* // *Kamena*. – 1974, nr 26, s. 11
20. *Czarny charakter* // *Kronika Zamojska*. – 1993, nr 30, s. [24]
21. *Dedykacje noworoczne* // *Kronika Tygodnia*. – 2012, nr 1, s. [32]
22. *Do Iksa* // *Zamojski Kwartalnik Kulturalny*. – 1993, nr 3, s. 13
Toż: *Katolik*. – 1988, nr 19, s. 6
23. *Do prawdy* // *Twórczość Ludowa*. – 1989, nr , s. 33
24. *Drobnym śrutem* // *Tygodnik Zamojski*. – 1979, nr 6, s. 16; **1980**, nr 2, 3, 6, 7, 8, 9, 10, 14, 15, 16, 19, 21, 22, 23, 24, 27, 28 29, 33, 34, 36, 38, 40 ;

- 1981, nr 4, 5, 8, 11; 1982, nr 5, 9, 11, 15, 16, 18, 19, 22, 23, 24, 29; 1983, nr 25; 1984, nr 3; 1986, nr 19, 20
25. *Drobnym śrutem* // Kamena. – 1978, nr 11, s. [16] ; 1979, nr 2, s. [16] ; 1980, nr 2, s. [16]
26. *Dziwne ; Spryt ; Sens życia ; Era ; Dewaluacja ; Wstyd ; O łysych* // Tygodnik Zamojski. – 1982, nr 37, s. [16]
27. *Epitafia* // Kronika Tygodnia. – 2003 , nr 43, s. [32] ; 2004 , nr 43, s. [32] ; nr 44, s. [32] ; 2005, nr 44, s. [32] ; 2006, nr 44, s. [32] ; 2007, nr 45, s [32] ; 2008, nr 44, s. [32] ; 2010, nr 43, s. [32] ; 2011, nr 44, s. [32] ; 2012, nr 44, s. [32]
28. *Epitafia : Z notatnika Mariana Karczmarczyka* // Gazeta Zamojska. – 2013, nr 41, s. 24
29. *Erotyk jesienny* // Tygodnik Zamojski. – 1980, nr 42, s. 16
30. *Fraszki* // Rolnik Lubelski. – 1974, nr 16, s 20
31. *Fraszki* // Tygodnik Zamojski. – 1983, nr 19, s. [16]; 1991, nr 6, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 18, 35, 35, 38, 39, 45, 50; 1992, nr 24, 30, 33, 37
32. [*Fraszki*] // Twórczość Ludowa. – 1988, nr 3, s. 13, 15
33. [*Fraszki*] // Kurier Lubelski. – 1989, nr 5, s. 6
34. [*Fraszki*] // Kurier Lubelski. – 1989, nr 15, 20, 35, 45, 64
35. [*Fraszki*] // Kurier Lubelski. – 1989, nr 98, 117, 127, 132, 142, 165, 175
36. *Fraszki* // Sztandar Ludu. – 1989, nr 60, s. 16
37. *Fraszki* // Zielony Sztandar. – 1989, nr 7, 11, 14, 29, 33
38. [*Fraszki*] // Twórczość Ludowa. – 1990, nr 3, s. 48
39. *Fraszki* // Kronika Zamojska. – 1992, nr 37, 38, 40, 42, 43, 44, 45, 47, 48, 50; 1993, nr 2, 3, 4, 13, 17, 19, 20, 23, 24, 26, 29, 31, 32, 35, 39, 40, 44, 45
40. *Fraszki* // Kronika Tygodnia. – 2001, nr 15, s. 34
2002, nr 8, 10, 11, 12, 13, 15, 17, 19, 20, 23, 24, 25, 26, 28, 30, 32, 33, 35, 36, 37, 38, 40, 44, 45, 47, 49, 52; **2003**, nr 2, 4, 5, 8, 9, 10 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 26, 27, 28, 30, 32 34, 35, 36, 37 38, 39, 40, 41, 42, 44, 46, 47, 48, 49; **2004**, nr 2, 3, 43, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 27, 32, 33, 34,35, 36, 37, 38,3 9, 42, 45, 47, 48, 50; **2005**, nr 3, 5, 6, 8, 9, 10, 12, 13, 17, 19, 22, 28, 30, 31, 32, 35, 41, 52; **2006**, nr 5, 9, 12, 14, 15, 20, 25, , 28, 30, 32, 36, 38, 41, 45, 46, 48; **2007**, nr 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 30, 31, 34, 36, 37, 40, 42, 46, 48, 53; **2008**, nr 3, 7, 9, 12, 14, 16, 19, 20, 22, 24, 26, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40, 42, 44, 46, 49; **2009**, nr 1, 2, 4, 7, 10, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 30, 31, 33, 36, 39, 42, 45, 49; **2010**, nr 4, 8, 9, 11, 16, 18, 20, 21, 24, 26, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 40, 42, 45, 48, 50; **2011**, nr 2, 4, 6, 9, 12, 14, 17, 19, 21, 26, 28, 30, 32, 34, 36, 38, 43, 45, 47, 49; **2012**, nr 3, 5, 9, 10, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 20, 23, 24, 26, 27, 228, 30, 31, 32, 33, 35, 37,

- 39, 40, 42, 45, 46, 48, 49; 2013, nr 2, 5, 12, s. [32]; 15, s. 19; 17, s. 19; 19, s. 20
41. *Fraszki : Dla pań i panów na każdą okazję* // Nestor. – 2011, nr 1, s. 82-84
 42. *Fraszki : Z notatnika Mariana Karczmarczyka* // Gazeta Zamojska. – 2013, nr 21, s. 24; nr 23, s. 24; nr 25, s. 24; nr 26, s. 24; nr 30, s. 24; nr 32, s. 24; nr 34, s. 24; nr 36, s. 20; nr 38, s. 24; nr 44, s. 24
 43. *Fraszki cmentarne* // Kronika Zamojska. – 1993, nr 43, s. 24
 44. *Fraszki dla dzieci* // Kronika Tygodnia. – 2006, nr 22, s. [32]; 2010, nr 22, s. [32]; 2012, nr 22, s. [32]
 45. *Fraszki i aforyzmy* // Kronika Tygodnia. – 2009, nr 12, s. [32]
 46. *Fraszki jubileuszowe* // Kronika Zamojska. – 1993, nr 12, s. 32
 47. *Fraszki jubileuszowe* // Kronika Tygodnia. – 2011, nr 8, s. [32]
 48. *Fraszki o kobietach* // Kronika Zamojska. – 1993, nr 9, s. 32
 49. *Fraszki o kobietach* // Kronika Tygodnia. – 2011, nr 10, s. [32]
 50. *Fraszki o miłości* // Kronika Tygodnia. – 2011, nr 7, s. [32]
 51. *Fraszki świąteczne* // Kronika Tygodnia. – 2000, nr 16, s. 34; 2012, nr 15, s [32]
 52. *Fraszki wielkanocne* // Kronika Zamojska. – 1993, nr 14, s. 32
 53. *Fraszki wielkanocne* // Kronika Tygodnia. – 2008, nr 11, s. 42
 54. *Fraszki wiosenne* // Kronika Zamojska. – 1993, nr 16, s. 24
 55. *Fraszki wyborcze* // Kronika Tygodnia. – 2010, nr 46, s.[40]; 2011, nr 40, s. [40]
 56. *Grudka ziemi / Marian Karczmarczyk.* // Twórczość Ludowa. – 2009, nr 1/2, s. 23
 57. *Gwiazdki wigilijne [Fraszki]* // Kronika Tygodnia. – 2007, nr 51/52, s. [42]
 58. *Gwóźdź programu* // Kronika Zamojska. – 1991, nr 35, s. 16
 59. *Idę* // Twórczość Ludowa. – 1991, nr 3/4, s. 83
 60. *Jestem ziarnem (w), Twarz (w)* // Chłopska Droga. – 1983, nr 86, s. 7
 61. *Kobieta we fraszce* // Ziemia i Pieśń. – 1972, nr 22, s. 2
 62. *Latające talerze* // Kronika Zamojska. – 1991, nr 32 s. 16
 63. *Lew* // Kronika Zamojska. – 1992, nr 21 s. 16
 64. *Limeryki* // Kronika Tygodnia. – 2005, nr 34, s. 32; nr 36, s. 32; nr 40, s. 32; nr 45, s. 32; nr 47, s. 32; 2006, nr 3, 6, 7, 18, 24, 27, 29, 34, s. [32]; 2008, nr 2, s. [32]; 2009, nr 47, s [32]; 2010, nr 5, s. [32]
 65. *Miniatura* // Kronika Zamojska. – 1992, nr 46 s. 20
 66. *Mój protest, którzy prowadzą wojny* // Ziemia i Pieśń. – 1971, nr 20, s. 2
 67. *Mówiła matka* // Twórczość Ludowa. – 1991, nr 2, s. 29
 68. *Myszę [Wiersze twórców ludowych]* // Twórczość Ludowa. – 2000, nr 4, s. 28
 69. *Narodzenie Pana* // Niedziela. – 2007, nr 51-52, dod. Niedziela Zamojsko-Lubaczowska, s. IV
 70. *Mysli, myślątka* // Tygodnik Zamojski. – 1991, nr 11, s. [16]

71. *Myśli i myślątka* // Kamena. – 1972, nr 25, s. 4
72. *Mur* // Kronika Zamojska. – 1993, nr 28, s. [24]
73. *Myśli prowincjonalne* // Kamena. – 1968, nr 19, s. 12
74. *Nawet wieszcz ; Stolarnia ; O bałwanach ; Wypadki drogowe ; O Mydle ; Kłęka* // Tygodnik Zamojski. – 1982, nr 38, s. [16]
75. *Nie chcę* // Tygodnik Zamojski. – 1987, nr 23, s. 8
76. *Niewdzięczność ; Często ; O pobożności ; Nieraz ; O higienie języka ; Często ; Uprawa ; Przekazanie* // Tygodnik Zamojski. – 1982, nr 34, s. [16]
77. *Nieudany skok* // Kronika Zamojska. – 1992, nr 36 s. 16
78. *Noworoczne dedykacje* // Kronika Tygodnia. – 2011, nr 1, s. [32]
79. *O Grzesiu* // Miś. – 1989, nr 21/24, s. 11
80. *O pewnym* // Twórczość Ludowa. – 2002, nr 1/2 s. 31-32, 41, 44
Toż: Tygodnik Zamojski. – 1989 nr 13 s. 7
81. *Odznaczony* // Kronika Zamojska. – 1992, nr 49 s. 20
82. *Okres próbny* // Kronika Zamojska. – 1992, nr 39, s. 20
83. *Opowiadki z morałem* // Kamena. – 1979, nr 24, s. [16]
84. *Pierwsza gwiazdka* // Tygodnik Zamojski. – 1992, nr 50, s. [24]
85. *Pies* // Kronika Zamojska. – 1992, nr 35 s. 16
86. *Pies i człowiek* // Kronika Zamojska. – 1993, nr 38, s. 24
87. *Po świętach* // Kronika Tygodnia. – 2002, nr 14, s. [31]
88. *Po żniwach* // Tygodnik Zamojski. – 1989, nr 42, s. 9
89. *Pociąg* // Kronika Zamojszczyzny. – 1992, nr 9, s. 24
90. *Powiadki z morałem* // Kamena. – 1979, nr 20, s. [16]
91. *Powódź* // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 1998, nr 1, s. 83
92. *Prawo jazdy* // Kronika Zamojska. – 1992, nr 41, s. 20
93. *Presja ; Tylko ; Najlepszy gość ; O pewnym obrońcy* // Tygodnik Zamojski. – 1981, nr 44, s. [12]
94. *Prywatne nie znaczy lepsze* // Kronika Zamojska. – 1991, nr 23 s. 16
95. *Przecięcie wstęgi : [Miniatury]* // Kronika Zamojszczyzny. – 1992, nr 8, s. 24
96. *Róże i kolce [fragm.] Sport* // Zielony Sztandar. – 1989, nr 43, s. 12
97. *Rymy na walentynki* // Kronika Tygodnia. – 2012, nr 7, s. [32]
98. *Rymy przedświąteczne* // Kronika Tygodnia. – 2011, nr 15, s. [32]
99. *Rymy świąteczne* // Kronika Tygodnia. – 2008, nr 50/51, s. [42] ; 2009, nr 50/51, s. 42 ; 2010, nr 13, s.[40] ; nr 51/52 s. [40] ; 2011, nr 51/52, s. [40] ; 2013, nr 13, s. [42]
100. *Sąd ; Żona ; Leśniczy ; Beczka ; Staruszka ; Ożenek po siedemdziesiątce ; Moda ; Nauka nieokrzesanego ; Brak wielbicieli ; Bieda w niebie ; U malkontenta* // Kamena. – 1980, nr 13, s. 12
101. *Snobizm ; Niektórym tekściarzom piosenek ; Z myślą o nim* // Tygodnik Zamojski. – 1981, nr 41, s. [12]
102. *Solenizant* // Kronika Zamojska. – 1993, nr 33, s. [24]

103. *Sport* // Tygodnik Zamojski. – 1980, nr 32, s. 16
104. *Spostrzeżenia przedwyborcze* // Kronika Tygodnia. – 2005, nr 38, s. 40
105. *Stróż* // Kamena. – 1979, nr 3, s. [16]
106. *Świąteczne gwiazdki* // Kronika Tygodnia. – 2012, nr 51/52, s. [42]
107. *Świąteczne rymy* // Kronika Tygodnia. – 2006, nr 51/52, s. [42]
108. *Tryb ; Przed i po* // Kamena. – 1969, nr 4, s. 12
109. *Twarz ; Mój pies* // Tygodnik Zamojski. – 1980, nr 29, s. 16
110. *Uciecha* // Twórczość Ludowa. – 1992, nr 1/2, s. 89
111. *Upadek* // Kronika Zamojska. – 1992, nr 20 s. 16
112. *W gminnym biurze* // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 1989, nr 1, s. 75
113. *W sadzie* // Ziemia i Pieśń. – 1973, nr 27, s. [1]
114. *Wielkanocna rozmowa* // Niedziela. – 2009, nr 15, dod. Niedziela Zamojsko-Lubaczowska, nr 15, s. IV
115. *Wielkanocne rymy* // Kronika Tygodnia. – nr 14, s. [42]
116. *[Wiersze]* // Chłopska Droga. – 1970, 1972-1980, 1983-1985, 1987, 1989
117. *Z moich podróży* // Zielony Sztandar. – 1989, nr 41, s. 12
118. *Zaloty do pięknej* // Kronika Tygodnia. – 2002, nr 9, s. 24
119. *Zapiski człowieka pracy* // Tygodnik Zamojski. – 1981, nr 10, s. [16]
120. *Znajomy staruszek* // Tygodnik Zamojski. – 1988, nr 8, s. 9
Toż: Twórczość Ludowa. – 1988 nr 2 s. 9 ; Katolik. - 1988 nr 19 s. 6
121. *Znałem* // Twórczość Ludowa. – 1990 nr 1 s. 15

Wiersze autora w antologiach i wydawnictwach zbiorowych:

1. *A duch wieje kędy chce : almanach poezji religijnej / wybór i oprac. Marian Stanisław Hermaszewski. – Lublin, 2009. - S. 65-70*
2. *Aforystikon : podręczna encyklopedia myśli i aforyzmów / Joachim Glensk. – Opole : Instytut Śląski, 1992. – 350, [1] s. ; 24 cm.*
3. *Aforyzmy kulinarne i biesiadne / zebrał Joachim Glensk. - Kielce : "Ston 2", 1997. – 409, [1] s., [7] k. tabl. kolor. : il. ; 20 cm. – (Biblioteka Satyry / Ston 2)*
4. *Antologia poezji ludowej. 1830-1980 / [wybór] Jan Szczawiej ; [posł. Antoni Śledziewski] . – Wyd.3 popr. i rozsz. -Warszawa : Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza, 1985. – S. 941-944*
5. *Antologia współczesnej poezji ludowej / [oprac.] Jan Szczawiej. – Warszawa : Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza, 1967*
6. *Całe bogactwo domu : [wiersze o domu] / wybór i wstęp Stefan Aleksandrowicz ; Muzeum Wsi Lubelskiej. – Lublin : MWL, 1986. - 80 s. : rys. ; 20 cm.*
7. *Chłopscy pisarze Lubelszczyzny : katalog wystawy / [wybór i oprac. katalogu Stefan Aleksandrowicz ; wstęp Donat Niewiadomski]. – Lublin : Muzeum Wsi Lubelskiej : Wojewódzki Dom Kultury, 1995. – S. 13*

8. *Drzewo życia : antologia prozy ludowej Zamojszczyzny* / zebrał, oprac., wstępem i notami biograficznymi autorów opatrzył Donat Niewiadomski. Lublin : "Polihymnia", 1997. – 373 s. : il., fot. ; 21 cm.
9. *Fraszki polskie : Antologia współczesnej poezji ludowej* / [oprac.] Jan Szczawiej *antologia* / wybór i oprac. Józef Bułatowicz. – Kęty: „Antyk”, 2002. – S. 175-177
10. *Jak ojczyźnie służyć : antologia poezji patriotycznej pisarzy związanych z Lubelszczyzną* / wybór i oprac. Jerzy Bolesław Sprawka. – Lublin: Polihymnia, 2009. – S. 149
11. *Księga aforystyki polskiej XXI wieku : potęga myśli* / wybór i oprac. Danuta i Włodzimierz Masłowscy. – Katowice : Videograf II, 2002. – 516, [4] s. ; 24 cm.
12. *Księga aforyzmów* / [zebrali] Danuta i Włodzimierz Masłowscy. – Warszawa : Świat Książki, 2005. – 551, [1] s. ; 21 cm.
13. *Księga fraszek* / wybór i oprac. Jerzy Syjud. – Katowice ; Chorzów : Videograf II, 2006. - 399, [1] s. ; 24 cm.
14. *Kuchnia polityczna : aforyzmy i wskazania dla polityków i nie tylko...* / zebrał i oprac. Joachim Glensk, Wiesław Stradomski. - Poznań : Wydawnictwo Lektikon, 2001. – 247, [1] s. ; 21 cm.
15. *Kuszenie na karuzelę. wybór tekstów i rysunków z "Karuzeli"* / wybór tekstów Wojciech Drygas ; wybór rysunków Stanisław Gratkowski, Halina Sibińska; oprac. graf. H. Sibińska. – Łódź : Krajowa Agencja Wydawnicza, 1983. – S. 11
16. *O miłości wszelakiej ... : aforyzmy, opinie, refleksje* / zebrał Joachim Glensk ; [rys. Bogusław Story]. – Wrocław : "Croma", 1995. - 348, [1] s. : il. ; 16 cm.
17. *Ojczyzna : antologia współczesnej poezji ludowej* / wybór i oprac. Stanisław Weremczuk. – Lublin: Wydaw. Lubelskie , 1987. – S. 228
18. *Okruchy chleba : antologia polskiej liryki z motywem chleba* / wybór i układ Stefana Placka i Marianny Bocian. – Wrocław : Astrum, 1992. – S. 173-175
19. *Nad ołtarzem pól.* – Lublin : Wydaw. Kurii Biskupiej, 1986. – 160, [8] s. : rys. ; 21 cm.
20. *Nasz chleb powszedni : poetycki katalog chleba* / wybór i posł. Stefan Aleksandrowicz ; Muzeum Wsi Lubelskiej. – Lublin : MWL, 1983. - 60 s. ; 18 cm.
21. *Prowadź nas w jasność : antologia ludowej liryki religijnej* / zebrał, oprac. i słowem wstępnym opatrzył Donat Niewiadomski. – Lublin : "Polihymnia" : na zlec. Zarządu Głównego STL, 1994. – 306 s. : fot. ; 21 cm.
22. *Sródpolne pacierze / wybór i wstęp S. Aleksandrowicz.* – Lublin, 1989

23. *Szczęście w nieszczęściu ; aforyzmy, opinie, refleksje* / zebrał Joachim Glensk. – Kęty : "Antyk", 1998. – 452 s. ; 20 cm.
24. *Widnokrąg z koniczyną*. – Warszawa, 1985
25. *Wielka encyklopedia aforyzmów. T. 1, A-N* / [wybór i oprac.] Joachim Glensk. – Wrocław : "Croma", 1996. – 413 s. ; 25 cm.
26. *Wielka księga myśli polskiej* : [aforyzmy, przysłowia, sentencje / wybór] Danuta i Włodzimierz Masłowski. – Warszawa : Klub dla Ciebie, cop. 2005. – 1111, [1] s. ; 21 cm.
27. *Wiersze proste jak życie : antologia współczesnej polskiej poezji ludowej* / wstęp i red. Roman Rosiak. – Lublin : Wydawnictwo Lubelskie, 1966. – 122, [2] s. ; 18 cm
28. *Wieś tworząca. [T.] 8* / wybór, słowo wstępne i oprac. Anna Brzozowska-Krajka. – Lublin : Wydawnictwo Lubelskie, 1990. – S. 149-151
29. *Współczesna aforystyka polska. antologia 1945-1984* / zebrał, oprac. i wstępem opatrzył Joachim Glensk. – Łódź : Wydaw. Łódzkie, 1986. - S. 180-181
30. *Z fraszką przez stulecia (XV-XX wiek) : antologia* / [wybór i oprac.] Józef Bułatowicz. – Kęty : „Antyk”, 2005
Rec.: Gnypp Elżbieta : *Z fraszką przez stulecia* // Tygodnik Zamojski. – 2005, nr 11, s. 22
31. *Z kobietą nie ma żartu : 600 lat fraszki polskiej* / wybór i układ Józefa Bułatowicza. – Warszawa : Książka i Wiedza, 2000. – 334, [1] s. ; 23 cm.
32. *Zamojszczyzna w poezji i obrazie : antologia* / wybór i oprac. Elżbieta Gnypp, Maria Duławska, Zofia Piłat. – Lublin; Zamość : Norbertinum, 2004. – S. 83, 86, 120
33. *Ziarna wiecznej nadziei. Antologia ludowej poezji metafizycznej i religijnej : Chełm Lubelski, Lublin, Zamość oraz polscy poeci z Białorusi i Litwy* / wyboru dokonał, oprac., słowem wstępnym i notami biogr. aut. opatrzył Donat Niewiadomski. – Lublin ; Chełm Lubelski : Wydział Kultury, Sportu i Turystyki Urzędu Wojewódzkiego [etc.], 1994. – S. 67-69
34. *Złote ziarna. Antologia współczesnej poezji ludowej ziemi zamojskiej* / zebrał, oprac. i posłowiem opatrzył Jan Adamowski. – Lublin : Wydaw. Lubelskie : na zlec. Wydziału Kultury Urzędu Wojewódzkiego w Zamościu, 1985. – S. 88-101. – (Lubelska Biblioteka Ludowa ; T. 29)
35. *Zołnik : fraszki ludowe* / wybór i wstęp Stefan Aleksandrowicz ; Muzeum Wsi Lubelskiej. – Lublin : MWL, 1990 , 58, [2] s. ; 23 cm. – (Archiwum Literatury Ludowej ; z. 5)

O życiu i twórczości:

1. AD: *"Alleluja" pana Mariana* // Kronika Tygodnia. – 2009, nr 10, s. 8
2. AD: *Dziewica i inne opowiadki* // Kronika Tygodnia. – 2005, nr 45, s. 13
3. AD: *Fraszkopis na medal* // Kronika Tygodnia. – 2007, nr 53, s. 9

4. AD: *Fraszki pną się w górę* // Kronika Tygodnia. – 2004, nr 14, s. 16
5. AD: *Karczmarczyk na medal* // Kronika Tygodnia. – 2005, nr 39, s. 12
6. AD: *Karczmarczyk w księdze aforystyki* // Kronika Tygodnia. – 2003, nr 3, s. 20
7. AD: *Nagroda za strofy* // Kronika Tygodnia. – 2003, nr 47, s. 6
8. AD: *Promień uśmiechu* // Kronika Tygodnia. – 2002, nr 38, s. 13
9. AD: *Romansuje z fraszką i... wygrywa* // Kronika Tygodnia. – 2011, nr 43, s. 13
10. *Antologia współczesnej poezji ludowej* / [oprac.] Jan Szczawiej. – Warszawa : Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza, 1967. – S.783, portr. – Wyd. 2, popr. i uzup. – Warszawa, 1972. – S. 936
11. ar: *Jubilat Karczmarczyk : 40 lat pracy twórczej* // Kronika Tygodnia. – 1997, nr 49, s. 15 : fot.
12. ar: *Złoty Karczmarczyk* // Kronika Tygodnia. – 1998, nr 24 s. 8
13. *Chłopszy pisarze Lubelszczyzny : katalog wystawy* / Muzeum Wsi Lubelskiej ; Wojewódzki Dom Kultury w Lublinie ; [wybór i oprac. katalogu Stefan Aleksandrowicz ; wstęp Donat Niewiadomski]. - Lublin : Muzeum Wsi Lubelskiej ; Wojewódzki Dom Kultury, 1995. – S. 12-13
14. Cichosz, Jan Henryk: *Przedsiónek poetycki* // Tygodnik Zamojski. – 1986, s. 7
15. Cimek, Edward Franciszek: *Jubileusz poety* // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 1998, nr 1, s. 82-83
16. (ckm): *Czwartkowe podwieczorki* // Dziennik Wschodni (ABC). – 2001, nr 80, s. 9
17. *Drzewo życia : antologia prozy ludowej Zamojszczyzny* / zebrał, oprac., wstępem i notami biograficznymi autorów opatrzył Donat Niewiadomski. Lublin : "Polihymnia", 1997. – S. 353
18. H.K.: *Poeci i pisarze ludowi. Marian Karczmarczyk* // Chłopska Droga. – 1983, nr 86, s. 9
19. K. Cz.: *Fraszki Pana Mariana* // Tygodnik Zamojski. – 2007, nr 23, s. 10
20. Karczmarczyk, Marian: *Poezja jest częścią mnie* / rozm. Maciej Liw // Tygodnik Zamojski. – 1998, nr 2, dod. Nota, nr 10, s. 11
21. Karczmarczyk, Marian: *Zaczęłam od złamania pióra : Zamość : rozmowa z satyrykiem i aforystą Marianem Karczmarczykiem* / rozm. Daniel Czubara // Gazeta Zamojska. – 2012, nr 37, s. 3
22. KAW: *Marian Karczmarczyk* // Kurier Lubelski (Zamojski). – 2005, nr 252, s. 2
23. KAW: *Sylwetki* // Kurier Lubelski (Zamojski) . – 2007, nr 203, s. 4
24. Krawiec, Joanna: *Różne wcielenia Mariana Karczmarczyka : poeta - satyryk, poeta-chrześcijanin, poeta-dziwak* // Zamojski Kwartalnik Kulturalny. – 2000, nr 3/4, s. 86-91
25. Kędziora, Andrzej: *Encyklopedia ludzi Zamościa*. – Zamość: ABACUS, 2007. – S. 125

26. Kędziora, Andrzej: *Encyklopedia miasta Zamościa*. – Zamość: JN Profil, GREENart – Jacek Kardasz, 2012. – S. 260
27. Kot, Łukasz: *Pęk nadziei* // *Niedziela Zamojsko-Lubaczowska*. – 2013, nr 1, s. II
28. Kościński, Zbigniew: *Pisarze związani z Zamojszczyzną: (1563-1991)*. – Lublin, 1992. – S. 48
29. Krawiec, Joanna: *Różne wcielenia Mariana Karczmarczyka: poeta-satyryk, poeta-chrześcijanin, poeta-dziwak* // *Zamojski Kwartalnik Kulturalny*. – 2000, nr 3/4, s. 86-91
30. (LEW): *Karczmarczyk na medal* // *Dziennik Wschodni (Zamojski)*. – 2008, nr 3, s. 7
31. (LEW): *Marian Karczmarczyk (do)ceniony* // *Dziennik Wschodni*. – 2012, nr 100, s. 8
32. (LEW): *Przez pół wieku z fraszką* // *Dziennik Wschodni (Zamojski)*. – 2007, nr 148, s. 11
33. (LEW): *Śmiechu warte* // *Dziennik Wschodni Zamojski* 2005, nr 223, s. 5
34. (LEW): *Śmieszne wiersze dla najmłodszych* // *Dziennik Wschodni Zamojski*. – 2006, nr 183, s. 8
35. (MAS): *W doborowym towarzystwie* // *Kronika Tygodnia*. – 2000, nr 27, s. 4
36. MM: *Erotyka Mariana Karczmarczyka* // *Kronika Tygodnia*. – 2012, nr 17, s. 13
37. MM: *"Pięćdziesiątka" z Karczmarczykiem* // *Kronika Tygodnia*. – 2007, nr 23, s. 10
38. MM: *Rapowali Karczmarczyka* // *Kronika Tygodnia*. – 2012, nr 39, s. 13
39. Myk, S.: *Zwierzyniec i literatura*. – Zwierzyniec, 1986. – S. 113
40. Parol, Mariusz: *Aforysta nagrodzony* // *Tygodnik Zamojski*. – 1998, nr 43, s. 2
41. Rosiak, Roman: *I na prowincji można myśleć centralnie* // *Tygodnik Zamojski*. – 1982, nr 39, s. 10
42. Rosiak, Roman: *W kręgu chłopskich muz* // *Tygodnik Zamojski*. – 1982, nr 1, s. 6
43. Rybińska-Smyk, Krystyna: *Marian Karczmarczyk* // *Głos Osiedla*. – 2012, [nr 72], s. 10
44. Sawicka, Zofia: *Mysłątka Karczmarczyka* // *Dziennik Wschodni (ABC)*. – 1998, nr 253, s. 8
45. Smolarz, Jan: *Pisarze współcześni regionu lubelskiego: leksykon*. – Lublin: Związek Literatów Polskich, 1999. – S. 122-123
46. *To nie fraszka – aforyzmy w cenie* // *Nestor*. – 2011, nr 4, s. 76
47. woj: *Muzycznie, lirycznie i śmiesznie* // *Kronika Tygodnia*. – 2012, nr 50, s. 12
48. (zsaw): *Dziwak ten Karczmarczyk* // *Dziennik Wschodni*. – 2000, nr 165, s. 8
49. (zsaw): *Marian Karczmarczyk* // *Dziennik Wschodni Zamojski*. – 2003, nr 275, s. 8
50. (zsaw): *Z kobietą nie ma żartu* // *Dziennik Wschodni (ABC)*. – 2000, nr 150, s. 9

Marzena Rosiak, Książnica Zamojska

Nabytki regionalne Książnicy Zamojskiej

kollekcja kwiecień - listopad 2013

1. Archeologia doliny polsko-ukraińskiej rzeki Wareżanka=Archaeologia basiejnu polsko-ukrajnskoj riki Warenżanki / red. Jerzy Kuśnierz [et al.]; il. Dorota Łysiak [et al.]; fot. Zbigniew Choma [et al.]. – Zamość : Muzeum Zamojskie : Gaudium, 2011
2. Balicki, Leszek: Żurawnica : dzieje, ludzie, wspomnienia / Leszek Balicki. – Jelenia Góra : Grupa Ergo, 2003
3. Baranowski, Zenon: Ziemia janowska : historia, dziedzictwo kulturowe, krajobrazy, przyroda / Zenon Baranowski, Marek Jawor ; [fot. Marek Jawor et al.]. – Wyd. 2. – Zamość : Atut Biuro Promocji, 2012
4. Bednaruk, Waldemar: Sejmiki lubelskie w okresie stanisławowskim (1764-1794) / Waldemar Bednaruk ; Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II. Wydział Zamiejscowy Nauk Prawnych i Ekonomicznych w Tomaszowie Lubelskim. – Lublin : Wydawnictwo KUL, 2011
5. Belina Brzozowski, Antoni: Kozłówka w moich wspomnieniach 1924-1942 / Antoni Belina Brzozowski ; oprac. Grażyna Antoniuk. – Wyd. 3. – Kozłówka : Muzeum Zamojskich, 2005
6. Bochniak, Marek: W służbie Bogu i muzyce : organiści diecezji lubelskiej w okresie II Rzeczypospolitej / Marek Bochniak ; wprow. Cezary Taracha. – Lublin : Werset, 2011
7. Brytan, Tomasz: Borowe Młyny 16 IV 1863 / Tomasz Brytan. – Wyd. 2. zm. i popr. – Łukowa : Gminny Ośrodek Kultury, 2012
8. Bujak, Adam: Renesans lubelski = The Lublin Renaissance / zdjęcia Adam Bujak i Marcin Bujak ; koncepcja albumu, dobór tematów zdjęć red. Leszek Dulik. – Lublin : Boni Libri, 2013
9. Butryn, Stefan: Muzeum Stefana Żeromskiego w Nałęczowie / [katalog oprac. Stefan Butryn ; katalog zbiorów Barbara Kowalczyk ; przedm. S. Iskrzycka ; słowo wstępne F. Araszkiwicz]. – Lublin : Muzeum Lubelskie, 1964
10. Cabaj, Lucyna: Krasnobród i okolice : przewodnik turystyczny / [oprac. tekstu Lucyna Cabaj ; zdj. Jerzy Cabaj, Emil Cabaj]. – Zamość : Fotpress ; Zamość : na zlec. Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej w Krasnobrodzie, [2013]
11. Cabaj, Lucyna: Zamość - miasto idealne : przewodnik po Starym Mieście / tekst Lucyna Cabaj ; zdj. Jerzy Cabaj. - Wyd. 3. - Zamość : Wydawnictwo Fotpress [etc.], 2013
12. Cabaj, Lucyna: Zamość - the ideal city : a guide to the Old Town / written by Lucyna Cabaj ; phot. by Jerzy Cabaj ; [transl. by Małgorzata Linek]. – Zamość : Wydawnictwo Fotpress [etc.], 2011

13. Cabaj, Lucyna: Zwierzyniec i okolice / [tekst Lucyna Cabaj ; zdj. Jerzy Cabaj]. – Zamość : Fotpress, [2013]
14. Chełm : miasto wschodu - warte zachodu / [zdz.: K. Dromlewski et al]. – Lublin : Wydawnictwo MAKI, 2010
15. Cztery pory roku w gminie Jabłoń / [fot. Stanisław Jadczyk et al.]. – Jabłoń : Gminny Ośrodek Kultury : OWD Express Press, 2012
16. Danielczuk, Beata: Longin Jan Okoń – pisarz i nauczyciel / Beata Danielczuk. – Kielce ; Piekoszów : Gens, 2005
17. Dawidek, Jarosław Andrzej: Procesy limniczne w strefie aktywności fluwialnej rzeki Bug pomiędzy Dorohuskim a Włodawą / Jarosław Dawidek. – Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2013
18. Depo, Waclaw: Istnienie ukierunkowane na Chrystusa / Waclaw Depo. – Warszawa : Oficyna Wydawniczo-Poligraficzna "Adam", 2011
19. Diecezja Lubelska : informator historyczny i administracyjny / oprac. Marek T. Zahajkiewicz ; [oprac. red. Józef Styk]. – Lublin : Kuria Biskupia, 1985
20. Dobraczyński, Jan: Tylko w jednym życiu : wspomnienia / Jan Dobraczyński. – Wyd. 2 poszerz. – Warszawa : "Pax", 1977
21. Doroszewski, Jerzy: Szkice z dziejów szkolnictwa na Lubelszczyźnie w czasach okupacji niemieckiej (1939-1944) / Jerzy Doroszewski ; [Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji w Lublinie]. – Lublin : Innovatio Press Wydawnictwo Naukowe Wyższej Szkoły Ekonomii i Innowacji, 2010
22. Drogowe przejścia graniczne w Euroregionie Bug : międzynarodowa konferencja naukowo-techniczna, Lublin 22-23 maja 1997 roku / red. nauk. Jan Kukielka ; Politechnika Lubelska, Prezydent Miasta Lublina, Dyrekcja Okręgowa Dróg Publicznych w Lublinie, Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Komunikacji. Zarząd Oddziału w Lublinie. – Lublin : Norbertinum, 1997
23. Dzieje Cycowa : wsi, dóbr, parafii, gminy, szkół / Włodzimierz Czarnecki [et al.]. – Cyców : Gmina Cyców : Towarzystwo Miłośników Ziemi Cycowskiej, 2010
24. Flisiński, Jerzy: Biała Podlaska w latach 1939-1944 / Jerzy Flisiński, Henryk Mierzwiński. – Biała Podlaska : Miejska Biblioteka Publiczna, 2012
25. Galek, Czesław: Szkoła i nauczyciel w II połowie XIX wieku na północno-wschodnich terenach Monarchii Austro-Węgier w polskiej literaturze pamiętnikarskiej i beletrystycznej. – Zamość : Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Zamościu, 2012
26. Gałczyńska-Szurek, Bożena: Monachos / Bożena Gałczyńska-Szurek. – Katowice : Szara Godzina, 2013

27. Głowacki, Ludwik: Kampania wrześniowa na Lubelszczyźnie w 1939 roku. Cz. 2, Działania wojenne / Ludwik Głowacki ; słowo wstępne Zbigniew Jerzy Hirsz. – Lublin : Wydawnictwo Lubelskie, 1966
28. Gmina Mirce : miejsce inspiracji, rozwoju, ciekawych ludzi, zabytków, Europejskich Dni Dobrośiedztwa. – Mirce : KKWADRAT : Wydano na zlec. Gminy Mirce, 2010
29. Gmina Strzyżewice : najpiękniejsze zakątki doliny Bystrzycy / [tekst Wioletta Mucha et al. ; projekt mapy Jarosław Kołodziejczyk]. – Strzyżewice : Gmina Strzyżewice, 2012
30. Gmitruk, Janusz: Chłopska Zamojszczyzna 1942-1944 / Janusz Gmitruk ; Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego w Warszawie. – Warszawa : Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego, 2013
31. Gnat-Wieteska, Zbigniew: Z dziejów "drugiej konspiracji" / Zbigniew Gnat-Wieteska. – Pruszków : Oficyna Wydawnicza "Ajaks", 2009
32. Goździejewska, Teresa: 15 lat przyjaźni z Patronem : praca zbiorowa zawierająca artykuły autorki publikacji oraz uczniów Gimnazjum Zespołu Szkół im. Henryka Sienkiewicza w Grabowcu inspirowane twórczością Patrona / Teresa Goździejewska. – Grabowiec ; [Zamość] : [Green Art, Jacek Kardasz], 2013
33. Grochowki, Zbigniew: Historia Hrubieszowa : 350 zadań i rozwiązań / Zbigniew Grochowski. – Toruń : Wydawnictwo Adam Marszałek, cop. 2012
34. Horbaczewski, Robert: Gmina Telatyn : "Cudze chwalicie, swego nie znacie" / [tekst Robert Horbaczewski, Irena Elżbieta Witkowska ; tł. Małgorzata Linek, Marzena Gładysz ; fot. Jerzy Cabaj]. – Zamość : Fotpress, 2013
35. Jeziorowska-Polakowska, Anna: Polsko-żydowska literacka mapa Lubelszczyzny / Anna Jeziorowska – Polakowska ; Katolicki Uniwersytet Lubelski im. Jana Pawła II. Wydział Nauk Humanistycznych. Instytut Filologii Polskiej. – Lublin : Wydawnictwo KUL, 2013
36. Jędrzejewski, Dariusz: Miasta historii i tradycji / Dariusz Jędrzejewski ; National Geographic. – Warszawa : G+J RBA, cop. 2012
37. Kadry dla gospodarki transgranicznej : raport z realizacji projektu: Kadry dla gospodarki transgranicznej. Program wzmocnienia potencjału dydaktycznego Wyższej Szkoły Zarządzania i Administracji w Zamościu / red. Mieczysław Kowerski i Izabela Pieczykolan. – Lublin ; Zamość : Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Zamościu, 2012
38. Kalinowska-Witek, Barbara: Kartka z dziejów oświaty lubelskiej : Prywatne Żeńskie Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcące Wacławy Arciszowej w Lublinie (1912-1949) / Barbara Kalinowska-Witek. – Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2012
39. Kalisz, Jan: Hrubieszowscy starostowie / Jan Kalisz. - Hrubieszów : Wyd. nakł. aut., 2012

40. Kałmucki Korpus Kawalerii : zbrodnie popełnione na ziemiach polskich w 1944 r. w dokumentach SB / wstęp, wybór źródeł i oprac. Ryszard Sodeł ; Instytut Pamięci Narodowej - Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu. Oddział w Lublinie. – Lublin : Instytut Pamięci Narodowej - Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu. Oddział, 2011
41. Kanios, Anna: Przemiany społeczno-edukacyjne środowisk lokalnych Lubelszczyzny zaangażowanych w polsko-duńską współpracę partnerską / Anna Kanios. – Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2012
42. Karczmarczyk, Marian: Pąk nadziei / Marian Karczmarczyk. – Lublin : Polihymnia, 2012
43. Karta : kwartalnik historyczny. 42/2004 / [red. naczelny Zbigniew Gluza]. – Warszawa : Fundacja Ośrodka Karta, 2004
44. Karta : kwartalnik historyczny. 44/2005 / [red. naczelny Zbigniew Gluza]. – Warszawa : Fundacja Ośrodka Karta, 2005
45. Karwat, Krystyna: Mój Big Ben / Krystyna Karwat ; [il. Mieczysław Wojtas]. – Lublin : Habibi, cop. 2012
46. Karwat, Krystyna: Wybawiony z szeolu / Krystyna Karwat. – Lublin : Habibi, 2013
47. Kaszynski, Marc: Kaszyńscy : śladami rodaków / Marc Kaszynski, Stanisław Kaszyński. – Inowrocław : Pozkał, 2013
48. Kawałko, Beata: Powiat hrubieszowski / [tekst: Beata Kawałko]. - [Zamość] : KKWADRAT, 2013
49. Kępski, Czesław: Lubelskie Towarzystwo Dobroczynności (1815-1952) / Czesław Kępski. – Lublin : Wydawnictwo KUL, 2011
50. Klimaczyński, Zygmunt: Noe z "Neue Heimat" : Zamojszczyzna 1942-1944 / [Kim Bey ; red. Urszula Zyburą]. – Kalisz : Kropka, 2004
51. Kołodziejczyk, Romuald: Szczebrzeszyn dawnych lat / Romuald Kołodziejczyk. – Warszawa : Bel Studio, [2012]
52. Konopnicka, Maria: O krasnoludkach i o sierotce Marysi / Maria Konopnicka ; [il. Janusz Stanny et al.]. – Krasnobród : Krasnobrodzki Dom Kultury, 2012
53. Kościński, Mieczysław: Dominikanie w Krasnobrodzie (1664-1864) : dzieje kościoła i klasztoru / Mieczysław Kościński. – Lublin : Polihymnia, 2008
54. Kroll, Bogdan: Rada Główna Opiekuńcza 1939-1945 / Bogdan Kroll. – Warszawa : Książka i Wiedza, 1985
55. Król, Maria: Podstawy nauczania kierowanego (metoda usprawniania dzieci z uszkodzeniem mózgu) : poradnik dla rodziców / oprac. Maria Król ; il. Jacenty Pietraś. – Zamość : Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym "Krok za krokiem", 2001

56. Krzykała, Stanisław: Studenci Instytutu Rolniczo-Leśnego w Puławach w walce z caratem : 1869-1914 / Stanisław Krzykała. – Lublin : Wydawnictwo Lubelskie : na zlec. Prezydium Powiatowej Rady Narodowej, 1962
57. Krzyszycha, Piotr: Opowieści znad Żłotej Nitki i Czechówki / Piotr Krzyszycha. – Lublin : Drukarnia Interrgraf, 2011
58. Krzyszycha, Piotr: Wspomnienia. Cz. 1 / Piotr Krzyszycha. – Lublin : Drukarnia Intergraf, 2009
59. Krzyszycha, Piotr: Zamch : historia, ludzie, współczesność / Piotr Krzyszycha. – Lublin : Drukarnia Interrgraf, 2010
60. Kulasza, Stanisław: Moje rymowanki / Stanisław Kulasza ; Urząd Gminy Łabunie, Biblioteka Publiczna Gminy Łabunie. – Łabunie : Biblioteka Publiczna Gminy Łabunie, 2013
61. Kumor-Mielnik, Joanna: Sieć dekanalna i parafialna (archi)diecezji lubelskiej w latach 1805-2005 / Joanna Kumor-Mielnik. – Lublin : Towarzystwo Naukowe KUL, 2011
62. Lebiocka, Agnieszka: Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Lublinie / [tekst Joanna Lebiocka i Andrzej Tyrawski ; tł. Małgorzata Puzia, Andrzej Tyrawski ; Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Lublinie]. – Lublin, 2004
63. Leszczyński, Mariusz: Archidiecezja lwowska obrządku łacińskiego w granicach Polski 1944-1992 / Mariusz Leszczyński. – Lublin : Towarzystwo Naukowe KUL, 2011
64. Leśmian, Bolesław: Z tamtej strony ciszy / Bolesław Leśmian ; wybór i posł. Jacek Gutorow ; [rys. Julita Nowosad]. – Wrocław : Biuro Literackie, cop. 2012
65. Lewandowska, Maria Zofia: Banita i kanclerz / Maria Zofia Lewandowska. – Toruń : Wydawnictwo Adam Marszałek, 2011
66. Literacki atlas Polski : przewodnik turystyczny / [aut. Zdzisław Jaskuła et al.]. – Kraków : Amistad [etc.] : Instytut Książki, 2007
67. Łapiński, Paweł: Zwierzęta parków krajobrazowych Lubelszczyzny / Paweł Łapiński. – Lublin : Justyna Jakubczyk Wydawnictwo Omnibus, 2012
68. Łowczak, Sławomir: W krainie Jana Pocka : szlak rowerowy / tekst Sławomir Łowczak ; rys. Kamila Bartuzi ; zdj. Dariusz Malinowski [et al.]. – Markuszów : Urząd Gminy, [2013]
69. Łukasiewicz, Józef: Drogowskazy wiary : krzyże i kapliczki ziemi janowskiej / Józef Łukasiewicz ; [fot. Marek Jawor, Andrzej Wediuk i Zenon Baranowski]. – Wyd. 3. – Zamość : Atut Biuro Promocji, 2011
70. Mały skrawek wolnej Polski : Szkoła Spółdzielcza dla Dorosłych Związku Spółdzielni Spożywców RP "Społem" na Lubelszczyźnie 1940-1953 / zespół aut. Zofia Olszakowska-Glazer [et al.] ; Muzeum Historii Polskiego

- Ruchu Ludowego. Zakład Historii Ruchu Ludowego. – Warszawa : Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego, 2007
71. Miechowicz, Damian: Dla ludzi i regionu : 50 lat Cukrowni Werbkowice oraz Gminnego Ośrodka Kultury w Werbkowicach / Damian Miechowicz. – Werbkowice : Gminny Ośrodek Kultury, 2013
 72. Młodożeniec, Stanisław: Sołtysowa obraza : Wyścigi / Stanisław Młodożeniec ; postł. Aniela Ożdżyńska. – Sandomierz : Wydaw. Diecezjalne, 2001
 73. Momot, Bronisław: Wrzesień 1939 : moje wspomnienia / Bronisław Momot ; [red. Bogdan Szykuła, Łukasz Zwolan, Renata Jastrzębska] ; Urząd Gminy Łabunie, Biblioteka Publiczna Gminy Łabunie. – Łabunie : Biblioteka Publiczna Gminy Łabunie, 2013
 74. Niedźwiedź, Józef: Dzieje miejscowości gminy Rachanie powiat tomaszowski / Józef Niedźwiedź, Ewa Niedźwiedź, Barbara Typek ; Stowarzyszenie Miłośników Wożuczyna i Okolic. – Zamość : JN Profil, 2013
 75. Nielisz : przewodnik turystyczny. – Nielisz : Gmina Nielisz, 2012
 76. Nowak, Józef: Adwent i Boże Narodzenie w regionie tomaszowskim : studium religijności ludowej / Józef Nowak. – Lublin : TNKUL, cop. 2003
 77. Ogród Białego Kruka / [aut.] Stefan Wojciechowski [et al. ; wstęp i red. całości Maria i Henryk Gawarecny ; inicjały i oprac. graf. Zbigniew Józwik]. - Lublin : LTMK, 1982
 78. Okoń, Longin Jan: Laulein ihmisille ja maalle / Longin Jan Okoń ; suomentanut Armi Suominen ; [kuv. Tadeusz Ścibior]. – Helsinki ; Kielce : Wydawnictwo Gens, 2005
 79. Okoń, Longin Jan: Wiosna i kwiaty : obrazki sceniczne dla teatrów dziecięcych i kukielkowych / Longin Jan Okoń ; muzyka Józef Czarniecki. – Lublin : "Multico", 1999
 80. Osiński, Zbigniew: Działania aparatu bezpieczeństwa wobec oświaty na Lubelszczyźnie w latach 1944-1989 / Zbigniew Osiński. – Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2013
 81. Pacut, Michał: Mazowiecka Brygada Kawalerii w wojnie 1939 roku / Michał Pacut. – Pruszków [etc.] : Oficyna Wydawnicza "Ajaks" [etc.], 2013
 82. Pałys, Krystyna: Z lubelskich wędrówek / Krystyna Pałys. – Warszawa : Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza, 1954
 83. Palikot, Janusz: Ja, Janusz Palikot / rozmawia Cezary Michalski. – Warszawa : Czerwone i Czarne, 2010
 84. Paul, Alina Dorota: Drogami wiary / Alina Dorota Paul. – Lublin : Bestprint, 2007
 85. Paul, Alina Dorota: Stukam do drzwi nieba / Alina Dorota Paul.- Zamość : Greek ART, 2011

86. Pelcowa, Halina: Słownik gwar Lubelszczyzny. T. 1, Rolnictwo, narzędzia rolnicze, prace polowe, zbiór i obróbka zbóż / Halina Pelcowa. – Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2012
87. Pokropiński, Bogdan: Jędrzejowskie koleje wąskotorowe / Bogdan Pokropiński. – Zamość : Atut Biuro Promocji, 2012
88. Pollak, Seweryn: Spotkania z Czechowiczem : wspomnienia i szkice / zebrał i oprac. Seweryn Pollak. – Lublin : Wydaw. Lubelskie, 1971
89. Polska literatura emigracyjna : materiały z sesji naukowej, [Lublin], (10 czerwca 1981 r.) / red. nauk. Wojciech Białasiewicz ; Polonijne Centrum Kulturalno-Oświatowe Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. – Lublin : UMCS, 1983
90. Polski, Adam: W hołdzie przeszłości : miejsca pamięci powstania styczniowego w województwie lubelskim / Adam Polski, Andrzej Kasprzak. – Lublin ; Fajslawice : Towarzystwo Przyjaciół Fajslawic, 2012
91. Pomorska, Karina: Bajulki – bajki małego odkrywcy / Karina Pomorska ; [il. Karina Pomorska]. – Krosno : Wydawnictwo Armagraf, cop. 2011
92. Popek, Stanisław: Dwunaste skrzypce / Stanisław Leon Popek ; [il. Jan Popek]. – Lublin : Związek Literatów Polskich. Oddział, 2011
93. Powiat Lubartowski w obiektywie / [tekst i red. Anna Kołodyńska ; zdj. Marcin Bronisz et al.]. – Kwidzyn : Vega Studio Adv. Tomasz Müller ; Lubartów : na zlec. Powiatu Lubartowskiego, 2011
94. Powstanie styczniowe na Zamojszczyźnie : obchody rocznicowe w Książnicy Zamojskiej / Książnica Zamojska im. Stanisława Kostki Zamoyskiego w Zamościu ; oprac. red. i wstęp Danuta R. Kawałko ; [aut. Jacek Feduszka, Renata Ożgo]. – Zamość : Książnica Zamojska im. Stanisława Kostki Zamoyskiego, 2013
95. Procnal, Mieczysław: Obrazki ze wsi Konopne : lata 1953-1966 / Mieczysław Procnal. – Gdynia : Novae Res - Wydawnictwo Innowacyjne, cop. 2012
96. Przewodnik turystyczny po Ziemi Parczewskiej i Lubomelskiej" = "Turističnij putivnik po zemlâh Parčev'skih i Lubomel's'kih" / [oprac. merytoryczne i red. Jan Najs ; współpr. Waczesław Klimowicz ; tł. Wiera Martyniuk]. – Parczew : Powiat Parczewski, 2010
97. Raciborski, Jakub: Zbiorek poezji i wierszy ludowych / Jakób Raciborski. - Mokrelipie : Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Lokalnego "Mokrelipie" ; Zamość : [Green Art Jacek Kardasz], 2013
98. Radczak-Mańkowska, Anna: Kronika budowy puławskich azotów / Anna Radczak-Mańkowska. – Lublin : Wydawnictwo Lubelskie, dr. 1971
99. Raport o stanie środowiska województwa lubelskiego w 2008 roku / [oprac. pod kierunkiem Leszka Żelaznego ; red. Alicja Roguska, Teresa Grzywaczewska ; aut. Mieczysław Burdzicki et al.] ; Inspekcja Ochrony Środowiska. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie. – Lublin : Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie, 2009

100. Raport o stanie środowiska województwa lubelskiego w 2009 roku / [pod kier. Leszka Żelaznego] ; Inspekcja Ochrony Środowiska, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie. – Lublin : Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie, 2010
101. Raport o stanie środowiska województwa lubelskiego w 2011 roku / [pod kier. Leszka Żelaznego] ; Inspekcja Ochrony Środowiska, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie. – Lublin : Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie, 2012
102. Raport o stanie środowiska województwa lubelskiego w 2012 roku / [pod kier. Leszka Żelaznego] ; Inspekcja Ochrony Środowiska, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie. – Lublin : Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie, 2013
103. Renowacje i Zabytki : kwartalnik ogólnopolski : konserwacja, renowacja, adaptacja. Nr 2(46)/2013 [red. nac. Edward Hardt]. – Kraków : AiP "raport", 2002
104. Rolska-Boruch, Irena: Cech złotników lubelskich : (XVI-XVIII w.) / Irena Rolska-Boruch. – Lublin : TNKUL, 1997
105. Sieradzka-Kasprzak, Jolanta: Śladem Funduszy Europejskich : przewodnik turystyczny / [aut. tekstów Jolanta Sieradzka-Kasprzak, Joanna Zaborowska, Wanda Michalska]. – Wyd. 2., rozsz. - Warszawa : Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, 2013
106. Sieradzka-Kasprzak, Jolanta: Śladem Funduszy Europejskich : przewodnik turystyczny / [aut. tekstów Jolanta Sieradzka-Kasprzak, Joanna Zaborowska, Wanda Michalska]. – Wyd. 3 rozsz. - Warszawa : Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, 2013
107. Sikorski, Antoni: Kampania wrześniowa na Lubelszczyźnie w 1939 roku. Cz. 1, Zarys ogólny / Antoni Sikorski ; słowo wstępne Zbigniew Jerzy Hirsz. – Lublin Wydawnictwo Lubelskie, 1966
108. Skiba, Mieczysław: Wspomnienia / Mieczysław Skiba. – [Zamość] : Drukarnia Zamdruk, 2012
109. Skibińska-Podbielska, Jadwiga: Aforyzmy / Jadwiga Skibińska-Podbielska ; il. Bogna Podbielska. – Wyd. 2 zm. i uzup. - Lublin : Norbertinum, 2001
110. Skibińska-Podbielska, Jadwiga: Epopeja prowincjonalna / Jadwiga Skibińska-Podbielska. – Lublin : "Maja", 1997
111. Skibińska-Podbielska, Jadwiga: Epopeja wołyńska 1913-1945 / Jadwiga Skibińska-Podbielska. – Wyd. 2 uzup. – Lublin : Norbertinum, 2013
112. Słonopas, Paweł: Błogosławiona Miłość. T. 24 / Paweł Słonopas, Irena Molenda ; przedm. Krzysztof Konopa. – Zamość : Atylla, 2012
113. Społeczeństwo obywatelskie Lublina i Wrocławia – studia przypadków / red. Katarzyna Kuć-Czajkowska, Katarzyna Efner. – Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2013

114. Stępień, Jan: Zatrzymane chwile / Jan Stępień. – Pruszków : Wydawnictwo Ewanart Ewa Matusz, cop. 2013
115. Strategiczna problematyka rozwoju Regionu Lubelskiego / red. nauk. Marian Stefański ; [Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji w Lublinie]. – Lublin : Innovatio Press Wydawnictwo Naukowe Wyższej Szkoły Ekonomii i Innowacji, 2011
116. Szczepaniak, Jacek: Kozłówka : pałac Zamoyskich / Jacek Szczepaniak ; zdjęcia Krzysztof Jabłoński, Adam Chlebiński. – Kozłówka : Muzeum Zamoyskich, 2011
117. Szymańska, Jadwiga: Spójrz na świat inaczej / Jadwiga Szymańska. – Biłgoraj : Polskie Stowarzyszenie Diabetyków, 2008
118. Świeżawski, Ludwik: Rapsod powstańcy / Ludwik Świeżawski. – Łódź : Wydawnictwo Łódzkie, 1972
119. Tam za dworem, za jeziorem : pieśni i piosenki ludowe / wybór, oprac., red. Maria Grażyna Szypra; projekt graf. Bogusław Orliński; il. Janusz Stanny, Jowita Płoszajska; fot. Henryk Szkutnik. – Krasnobród : Krasnobrodzki Dom Kultury, 2013
120. Tereszczuk, Mirosław: 90 lat Tomasovii : piłkarska historia klubu sportowego 1923-2013 / Mirosław Tereszczuk, Zbigniew Śledź ; [współpr. Andrzej Harbusiński et al.]. – Tomaszów Lubelski : P.W. "Dan-Te" Daniel Tereszczuk, 2013
121. Tokarzówna, Krystyna: Powstanie styczniowe w biografii Bolesława Prusa / Krystyna Tokarzówna. – Lublin : Muzeum Lubelskie, 1993
122. Truskołaska, Justyna: Opieka, wychowanie i partnerstwo w rodzinach wiejskich i miejskich województwa lubelskiego na początku XXI wieku / Justyna Truskołaska ; Wydział Zamiejscowy Nauk o Społeczeństwie Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II w Stalowej Woli. Instytut Pedagogiki. – Lublin : Wydawnictwo KUL, 2010
123. Tymczasowy Rząd Ludowy Republiki Polskiej w Lublinie / red. Ewa Maj. – Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2009
124. Ukalska, Ada: Jabłoń w historii i wspomnieniach / Ada Ukalska. – Jabłoń : Gminny Ośrodek Kultury, 2009
125. W kręgu Augusta Zamoyskiego : studia z historii sztuki, w czterdziestą rocznicę śmierci artysty / pod red. Lechosława Lameńskiego i Elżbiety Błotnickiej-Mazur ; Gminny Ośrodek Kultury w Jabłoni ; przy współpr. Stowarzyszenia Miłośników Ziemi Jabłońskiej w Jabłoni, Lubelskiego Oddziału Stowarzyszenia Historyków Sztuki. – Jabłoń : Gminny Ośrodek Kultury, 2011
126. Walery Przyborowski i Józef Brandt / red. Krzysztof Stępnik, Monika Gabryś. – Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2007

127. Waluda, Bronisław: Od startu do mety po wyboistej drodze / Bronisław Waluda. – Warszawa : Bronisław Waluda, 2013
128. Waluda, Bronisław: Spółdzielnia "Snop" w Zamościu w latach okupacji - odrodzona po ucieczce Niemców / Bronisław Waluda. – Warszawa : Bronisław Waluda, 2012
129. Wawryniuk, Anna: Horyniec – Zdrój i okolice / [tekst Anna Wawryniuk, Lucyna Cabaj ; zdj. i oprac. graf. Jerzy Cabaj; tł. Małgorzata Linek]. – Zamość : Fotpress, 2013
130. Wincenty Witos w Zamościu : praca zbiorowa / pod red. Łukasza Kota. – Zamość : GreenArt – Jacek Kardasz, 2013
131. Wiśniewska, Halina: Renesansowe życie i dzieło Sebastiana Fabiana Klonowica / Halina Wiśniewska. – Lublin : Wydaw. Lubelskie, 1985
132. Wiśniewska, Halina: Sebastian Fabian Klonowic : urzędnik i poeta królewskiego miasta Lublina : (materiały źródłowe 1570-1603) / Halina Wiśniewska. – Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2010
133. Wojciechowska-Kucięba, Joanna: Polskie meble gięte : wytwórnia "Polski Przemysł Drzewny - Czerski i Jakimowicz" w Bondyrzu i we Lwowie 1922-1939 / Joanna Wojciechowska-Kucięba. – Lublin : Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, cop. 2012
134. Województwo lubelskie i białostockie / tekst Władysław Woydyno ; fot. Antoni Karczewski. – Rzeszów : Libra PL, 2012
135. Współczesne problemy funkcjonowania społeczeństw, państw i organizacji międzynarodowych : polsko-ukraińskie dysputy studenckie / red. Łukasz Potocki, Andrij Rybak. – Zamość : Wydawnictwo Officina Simonidis, 2012
136. Wykłęci : podziemie zbrojne 1944-1963 / wybór i oprac. Marta Markowska ; [współpr. Agnieszka Uścińska]. – Warszawa : Ośrodek Karta ; Lublin : Fundacja Niepodległości, 2013
137. Zamojskie Studia i Materiały. Nr 1/2011 / Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Zamościu ; red. Ryszard Orłowski. – Zamość : Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji, 2011
138. Zamojskie Studia i Materiały. R. 14, z. 1 / Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Zamościu ; red. Ryszard Orłowski. – Zamość : Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji, 2012
139. Zamojskie Studia i Materiały. R. 14, z. 2 / Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Zamościu ; red. Ryszard Orłowski. – Zamość : Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji, 2012
140. Zamość i Roztocze / [zdj. Wydawnictwo Maki (z wyłączeniem zdjęć opatrzonych nazwiskiem aut.) ; konsult. Piotr Kondraciuk, Maria Rzeźniak]. – Lublin : Maki, [2013]

141. Zamojscy w Jabłoniu / [red. Andrzej Cebulak, Barbara Wikło]. – Jabłoń : Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Jabłońskiej ; Lublin : Lubelski Oddział Stowarzyszenia Historyków Sztuki, 2010
142. Zięba, Józef: Miasto ocalenia : wspomnienia. T. 2 / Józef Zięba. – Chełm : TAWA Taurogiński Waldemar, 2005
143. Zniszczyć PSL : działania Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego wobec ruchu ludowego w województwie lubelskim w latach 1944-1956 : wybór źródeł / wybór, oprac. i wstęp Jacek Romanek ; Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego, Instytut Pamięci Narodowej. Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu. Oddział w Lublinie. – Warszawa : Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego ; Lublin : Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu. Oddział, 2009
144. Zybala, Stanisław: Tak Cię widzę Radecznico : ścieżkami, drogami, miedzami, po krzakach i zaroślach łąk i pól i lasów Radeczniczy / zebrał wraz z Marianną i naścibolił Stanisław Rozwar Zybala. – Radecznicza : Urząd Gminy, [2004]
145. Żurawski, Henryk: Cmentarze Kryłowa i okolic : Henryk Żurawski. – Lublin ; Kryłów : Akapit, 2012
146. Żydzi w Zamościu i na Zamojszczyźnie : historia - kultura - literatura / red. Weronika Litwin, Monika Szablowska-Zaremba, Sławomir Jacek Żurek. – Lublin : Towarzystwo Naukowe KUL, 2012

Anna Rychter, Książnica Zamojska

Szczepan Twardoch *Morfina*

Szczepan Twardoch (ur. 1979 r.) to pisarz i publicysta młodego pokolenia, twórca opowiadań i powieści, często nagradzany i nominowany do prestiżowych wyróżnień. W 2013 roku Twardoch został laureatem Paszportu Polityki za rok 2012 w kategorii literatura, za powieść *Morfina* oraz znalazł się w finale Nagrody Literackiej Nike 2013. Jako niezależny publicysta współpracuje z różnymi czasopismami m.in. z „Nową Gazetą Śląską”, „Gazetą Wyborczą” i „Rzeczpospolitą”. Publikuje również w „Polityce”.

W powieść *Morfina* Twardoch łączy trzy wątki: psychologiczny, historyczny i sensacyjny. Przenikając się wzajemnie, tworzą one niecodzienną fabułę o nieco skandalicznym charakterze, wciągającą i szokującą zarazem. Autor dotyka głównie problemów natury egzystencjalnej, zwłaszcza zmagania się bohatera, na wielu płaszczyznach, z własną tożsamością. Chodzi tu zarówno o tożsamość narodową - co wiąże się z wyborami patriotycznymi, jak i sprawdzenie się jako mężczyzna w różnych rolach społecznych. W wielu aspektach pisarz przekracza granice tabu, zwłaszcza jeśli chodzi o kwestie mitów narodowych czy sfery moralnej – seksualnej.

Bohaterem książki jest trzydziestoletni warszawiak, Konstanty Willemann, arystokrata niemieckiego pochodzenia, któremu we wrześniu 1939 r. wojna odbiera wygodnie ułożone życie. Akcja powieści obejmuje trzy tygodnie - od połowy października do początku listopada, na przełomie których autor szkicuje rzeczywistość początku wojny, a niekiedy z detalami odtwarza wygląd ulic zniszczonej Warszawy. Światem początku wojny rządzi niepewność, chaos, bieda i śmiertelne zagrożenie. Ludzie zastanawiają się co dalej będzie i próbują dostosować się do nowych warunków, ale nie są jeszcze świadomi niszczącej, strasznej siły wojny, która wszystko przewartościuje i zmienia. W *Morfinie* autor świetnie oddaje moment upadku Polski międzywojennej, kiedy pewna epoka w historii narodu odchodzi, a inna dopiero wylania się z chaosu i nie wiadomo, co ze sobą niesie. Z odejściem dawnej świetności Warszawy nie potrafi pogodzić się bohater Szczepana Twardocha - Konstanty, który przywykł do zbytku, pieniędzy, łatwych kobiet, alkoholu i narkotycznego odurzenia. Przed wybuchem wojny był stałym bywalcem modnych lokali i starał się obracać wśród elity towarzyskiej. Prowadził podwójne życie w niemal każdym wymiarze. Na początku września jako absolwent podchorążówki w Grudziądzu wyruszył na front. Uniknął niewoli, ale nie odnalazł się w wojennej rzeczywistości. Nadal pragnie poprzedniego życia, które jest dla niego jak narkotyk - tytułowa morfina. Dąży mimo wszystko, do zachowania choć namiastki tamtego świata, do którego choć na chwilę przenosi go narkotyczny trans i dziki seks z perwersyjną kochanką. Konstanty Willemann to postać niezwykle złożona, człowiek nie posiadający własnej tożsamości, w danej chwili jest tym, kim chcą widzieć go inni ludzie. Jednak

podświadomość, każe mu poszukiwać samego siebie i zadaje mu często pytanie: Kim jest? Pod wpływem despotycznej matki stał się Polakiem, mimo niemieckich korzeni ojca i mimo tego, że sam do końca się nim nie czuł. Po przejęciu władzy przez Niemców, pod wpływem żony Konstancy angażuje się w pracę konspiracyjną, na której potrzeby i za przyzwoleniem matki przyjmuje obywatelstwo niemieckie. W oczach żony chce uchodzić za opiekuńczego męża i ojca dla małego Jureczka, ale nie przeszkadza mu to zdradzać ją z żydowską prostytutką Salome i odpływać razem z buteleczką morfiny w słodki niebyt. Dla Salome Konstancy jest macho, uzbrojonym, twardym mężczyzną, który bez problemu może zabić. Dla przyjaciół z lat młodszych: Jacka i Igi jest kimś ważnym, na kogo można liczyć. Kiedy Kostek spotyka Dzięciołkę Rochacewicz, zaangażowaną w konspirację arystokratkę, pod wpływem jej silnej, ukształtowanej osobowości dostrzega swoją słabość i zaczyna częściej zastanawiać się nad sobą. Mimo, że podejmuje kroki, aby otrząsnąć się z dawnych nałogów i uzależnień od innych, jest już dla niego za późno. W próbie budowania własnej tożsamości towarzyszy mu magiczna, czarna siła, która wprowadza aurę tajemniczości i nieuchronności losu.

Morfina Szczepana Twardocha to studium psychologiczne człowieka zagubionego w realiach historycznych, ale i współczesnego. Bohater łądząco przypomina młodych ludzi, żyjących we współczesnej Polsce, mało zaangażowanych w jej obecną sytuację. Właściwie można zaryzykować tezę, że Konstancy to bohater ponadczasowy, w którym każdy odnajdzie własne, ukryte wady i namiętności. Któż nie jest do niego podobny w dążeniu do dobrego, wystawnego życia, z odrobiną fantazji i szaleństwa? Trzeba tu oddać szacunek autorowi dla jego talentu, iż umiał stworzyć bohatera negatywnego, który pozyskał sympatię czytelnika.

Powieść została napisana z rozmachem, posiada niesamowicie wciągającą fabułę, mimo dużej objętości, a przy tym zmusza do refleksji nad własną tożsamością. Autor szokuje, ale jednocześnie zachwyca trafnością spostrzeżeń i ujęciem tematu.

Agnieszka Szewczuk, Książnica Zamojska

Twardoch, Szczepan: *Morfina*. – Kraków: Wydawnictwo Literackie, 2012

Przyzwyczajenie drugą naturą człowieka

(recenzja książki Brygidy Helbig *Enerdowce i inne ludzie*)

Sputnik na kółkach, Ford karton, Trabi, Zemsta Honeckera, mydelniczka, trampek, skrzydlak - to żartobliwe określenia, dziś już kultowej, marki samochodów Trabant. Marzenie wielu wschodnio-niemieckich rodzin oraz szczyt enerdowskiej myśli motoryzacyjnej. Z racji specyficznej konstrukcji, często przedmiot drwin i żartów, dzisiaj cieszy się niesłabnącą popularnością wśród wielu entuzjastów motoryzacji licznie zrzeszających się w klubach miłośników starych aut. Trabant to nie

tylko ikona enerdowskiej motoryzacji, to przede wszystkim symbol. Dla niektórych kolejny relikwiot z ponurych czasów socjalizmu, dla innych wspomnienie minionej młodości. Jednak, jeśli zabierać się w sentymentalną podróż do dawnego NRD, to tylko starym wysłużonym Trabantem, który niczym zaproszenie zdobi okładkę zbioru opowiadań *Enerdowce i inne ludzie* autorstwa Brygidy Helbig.

Brigitta Helbig-Mischewski szerzej znana pod pseudonimami Anna Maria Birkenwald oraz Brygida Helbig. Pisarka i literaturoznawczyni, pisząca zarówno w języku polskim jak i niemieckim. Urodziła się w Szczecinie, w 1983 roku wyemigrowała do Niemiec, gdzie mieszka do dzisiaj, w Berlinie. Oprócz prac naukowych z dziedziny literaturoznawstwa, jest także autorką tomów wierszy *Wiersze Jaśminy* i *Hilfe* oraz powieści *Pałowa* i *Anioły i świnie. W Berlinie*. Ostatnim jej sukcesem była nominacja zbioru opowiadań *Enerdowce i inne ludzie* do Nagrody Literackiej Nike, edycji 2012.

Enerdowce i inne ludzie zawiera zbiór kilku opowiadań, których bohaterami są Rainer, Uta, Dieter i Uwe. Brygida Helbig na tle przemian społeczno-politycznych Niemiec, przedstawia historie życia Niemców wychowanych przed upadkiem muru berlińskiego oraz ich zagmatwane koleje losu po jego upadku. Bohaterką opowiadań jest także bliżej nieokreślona, nieznana z imienia i nazwiska kobieta, którą można śmiało utożsamiać z Brygidą Helbig. Autorka dzieli się swoimi doświadczeniami związanymi z wyjazdem i życiem w NRD oraz opisuje sposób, w jakim była traktowana polska emigrantka za granicą.

Książka Brygidy Helbig porusza przemilczany w polskiej literaturze temat nierównego traktowania enerdowskich Niemców po upadku muru berlińskiego. Poruszając tak mało znany temat, autorka z pewnością zaskoczy niejednego czytelnika, obalając tym samym dobrze funkcjonujący mit bezbolesnych przemian jakie zaszły w Niemczech. Helbig pokazuje, że różnice między wschodnimi i zachodnimi Niemcami to nie tylko przepaść gospodarczą, to przede wszystkim gorsze traktowanie enerdowców, jako obywateli drugiej kategorii. Wobec braku znaku równości między stronami, można wywnioskować, że „jedność” Niemiec funkcjonuje tylko, jako termin umowny, który nie ma za wiele wspólnego z rzeczywistością. W gwołi ścisłości należy przypomnieć, że zjednoczenie Niemiec z punktu widzenia historii było faktyczną aneksją wschodnich landów przez RFN, jak się później okazało - z żądaniem całkowitej asymilacji.

Pozytywnym zaskoczeniem jest dla mnie sposób, z jakim Brygida Helbig postrzegowała temat zjednoczenia Niemiec i losu enerdowców. Zazwyczaj, z dużą dozą ostrożności podchodzę do książek nawiązujących do historii najnowszej, ponieważ niezablźnione rany wciąż wywołują wiele emocji, przez co zbyt nachalnie przemycane są w takich książkach poglądy i interpretacje. Autorka z żelazną konsekwencją wystrzega się opowiadania za którąkolwiek ze stron. Książka *Enerdowce i inne ludzie* zupełnie pozbawiona jest znamion tendencyjności. Wydarzenia natury politycznej mają charakter pozbawionej interpretacji suchej relacji.

Najwięcej trudu Brygida Helbig zadała sobie w jak najwierniejszym odwzorowaniu charakterów i postaw ludzi, skupiając się przede wszystkim na ich rozterkach oraz uczuciach. Przedstawiane postawy ludzi są godne zarówno pochwały jak i na-

gany. Również i tutaj Helbig wstrzymuje się od dokonywania jakichkolwiek ocen, osiągając w ten sposób swoiste epoché. W zamian za to, często ucieka się do humoru, formułuje zabawne puenty, sprawnie posługuje się ironią, nie szczczędając sobie przy tym szczypty czarnego humoru. Penetrując zakamarki duszy bohaterów opowiadań, wykazuje się empatią i wrażliwością na ludzką krzywdę. Podejmuje trud dotarcia do ukrywanych pragnień oraz poszukuje wypieranych podświadomie uczuć. Poddając analizie mechanizmy obronne przed frustracją, stara się zrozumieć pobudki zachowań enerdownców.

Opowiadania napisane są w bardzo chaotycznym stylu, dzięki czemu otrzymujemy, chociaż namiastkę uczuć, jakie targały enerdowncami, kiedy ich uporządkowany świat niespodziewanie stanął na głowie i runął z hukiem z chwilą, gdy NRD zniknęło z mapy świata. Kręte, niekiedy tragiczne koleje losu bohaterów, obnażają kruchą i wątłą konstrukcję człowieka, gdy targany wiatrem zmian zatracą poczucie przynależności i tożsamości, otrzymując w zamian bezużyteczną w tym przypadku wolność. Zagubiony i pozbawiony tożsamości człowiek, jedyne, co potrafi zrobić to zamienić wolność na bezradność, nie stając się tym samym wygranym, lecz niestety ofiarą przemian.

Opowiadania zawarte w *Enerdownce i inne ludzie* pod pewnymi względami dotyczą nie tylko enerdownców, ale również ogólnej kondycji człowieka. Zachodzące w drodze rewolucji przemiany mogą zmienić ustrój, lecz nie są w stanie równie szybko zmienić ludzi. Tak jak drzewo zakorzenione jest w ziemi, tak człowiek jest istotą zakorzenioną w tradycji i przyzwyczajeniach.

Opowiadania różnią się między sobą, lecz wspólnym dla nich wszystkich motywem przewodnim jest ukazanie siły ludzkich przyzwyczajzeń. Helbig udowadnia, że największym nieszczęściem dla człowieka są rewolucje, ponieważ to właśnie z ich powodu wyuczone zachowania przestają być adekwatne do nowych reguł panujących w zrewolucjonizowanym świecie.

Na sam koniec, chciałbym polecić wszystkim czytelnikom zbiór opowiadań Brygidy Helbig *Enerdownce i inne ludzi*. Bez dwóch zdań zasłużona nominacja do Nike. Jedynym mankamentem, jaki przychodzi mi do głowy jest długość książki... mogłaby być znacznie dłuższa. Szczególną wartość przedstawiają dla mnie książki, które angażują intelektualnie, rzucają na sprawy nowe światło oraz pozostają w głowie także po przeczytaniu. Książka Brygidy Helbig spełniła wszystkie moje wymagania, dlatego na stałe zagości na mojej półce i jestem przekonany, że nie tylko na mojej.

Piotr Młynarski

Helbig, Brygida: *Enerdownce i inne ludzie*. – Szczecin: Wydawnictwo FORMA, 2011

Kamil Janicki *Pijana wojna*

Pijana wojna Kamila Janickiego, ukazała się w serii WOJNA • ŻYCIE • CO-DZIENNOŚĆ i jest pozycją zasługującą na uwagę. Zawsze interesuje nas to, co dzieje się na zapleczu, ale nie każdy decyduje się te kuluary przeczesać. W *Pijanej wojnie* poznajemy kulisy światowego teatru wojny podane na tacy, a raczej w kieliszku... Czytając ją uświadamiamy sobie, jak prawdziwe są spostrzeżenia autora o tym, że niemal we wszystkich wspomnieniach z czasów wojny, pojawia się wątek „picia”, czy to w oddziale partyzanckim, na froncie, okopach czy kantynie. Nie zwracamy na to na ogół uwagi, co potwierdza fakt, że tak jak bohaterowie wojennego czasu uznaliśmy obecność alkoholu za coś zupełnie normalnego. *Pijana wojna* to potwierdza i pokazuje ten czas takim, jakim był.

„Bogactwo” funkcji, jakie pełnił alkohol czasem oszalałami. Nie był, jak się okazuje, jedynie środkiem na stres i chwilową poprawę nastroju, lecz także w wielu wypadkach lekarstwem, walutą a nawet materiałem zbrojeniowym. O zawrót głowy przyprawiają przepisy mikstur, którymi się raczono: „Messerschmitt” preferowany przez lotników, czy „Ładunek wybuchowy” pilotów bombowców.

Pijana wojna powstała w oparciu o wspomnienia i relacje żołnierzy różnych zbrojnych formacji, rodzimych jak i obcych, walczących w jednym szeregu i po obu stronach barykady. Zaskakujący jest fakt, że podejście do „picia”, mimo różnic politycznych, wojskowych, strategicznych czy jakichkolwiek innych niewiele się od siebie różni. Można uciec się do stwierdzenia, że pili wszyscy, jak jeden mąż (i nie tylko...) i jak front długi i szeroki.

Książka została wzbogacona o ciekawe zdjęcia i anegdoty. Okładka z sympatycznymi żołnierzami, wznoszącymi toast przy stoliku ustawionym w środku gruzów miasta, odzwierciedla jej tematykę.

Autor zamieścił na początku ciekawą dedykację: *Mojej Oli, która z trudem bo z trudem, ale znosi męczące życie żony historyka...* To prawda, czasem trudno jest z historykiem wytrzymać i wie to najlepiej ta druga połowa, ale warto się przemęczyć, inaczej nie powstałyby książki podobne do tej. Styl lekki, dobrze się czyta. Dla tych, którzy do niej zjrzą, nie będzie to czas stracony. Polecam wszystkim. Przyznaję 10 na 10 punktów, za odwagę, z jaką autor opisuje, traktowane po macoszem, zagadnienia. I zaznaczyć trzeba, że choć tematyka „radosna”, nie gloryfikuje w żaden sposób pijących, nie usprawiedliwia ich, ani nie potępia. Jest to spojrzenie obserwatora i takim pozostaje.

Monika Rebizant – Siwiło

Janicki, Kamil: *Pijana wojna*. – Warszawa: Instytut Wydawniczy Erica, 2012

Kronika bibliotek publicznych powiatu zamojskiego

I półrocze 2013 roku

- wybór -

ZAMOŚĆ

styczeń

- *Siedem elementów. Odłona Druga* – wystawa malarstwa olejnego Roberta Gomułki – Książnica Zamojska
- *Zamojska Biesiada Literacka Kresy mało znane. Opowieść o miejscach i ludziach z ziem ukraińskich* z udziałem Katarzyny Węglickiej – Książnica Zamojska
- Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki poświęcone książce Erica-Emanuela Schmitta *Kiki Van Beethoven* – Książnica Zamojska
- *Geopark. Kamienny las na Roztoczu* – wystawa przygotowana przez Zespół Lubelskich Parków Krajobrazowych, Oddział Terenowy w Zamościu – CIE
- *Moja najpiękniejsza kołęda* – konkurs i spotkanie środowiska osób niepełnosprawnych – OCN Książnicy Zamojskiej
- *Maleńka miłość* – montaż poetycko-wokalny, zajęcia z dziećmi ze Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego – OCN Książnicy Zamojskiej
- *Czas kołędowania* – wystawa kartek świątecznych – OCN Książnicy Zamojskiej
- *Czytam i rysuję z energią* – podsumowanie IV edycji programu edukacyjnego dla przedszkolaków, realizowanego we współpracy z PGE Dystrybucja SA Oddział Zamość. W programie m.in.: spotkanie autorskie ze Zbigniewem Dmitrocią, rozstrzygnięcie konkursu plastycznego i zwiedzanie wystawy pokonkursowej – ODM Książnicy Zamojskiej, FB nr 1, 2, 3, 4, 6
- *Sobotnie spotkania z książką* – cotygodniowe zajęcia dla dzieci w wieku szkolnym; w programie m.in. głośne czytanie książek i zajęcia plastyczne realizowane w oparciu o czytane teksty literackie – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Puchatkowe spotkania* – zajęcia biblioteczne dla dzieci w wieku przedszkolnym, w których uczestniczą opiekunowie dzieci. W programie m.in.: głośne czytanie, zabawy ruchowe, edukacyjne i integracyjne, zajęcia plastyczne – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Z książką przez pory roku* – cykl głośnego czytania w Przedszkolach Miejskich nr 1, 15, Przedszkolu Językowym „For Kids” i Niepublicznym Przedszkolu „Słoneczko” /filia/ – FB nr 1
- *Rozczytane przedszkole* – głośne czytanie w Przedszkolu nr 13 – FB nr 2

- *Z książką przez życie* – głośne czytanie w Warsztatach Terapii Zajęciowej przy Parafii św. Michała – FB nr 2
- *Bajeczka dla przedszkolaka* – cykl głośnego czytania w Przedszkolu nr 7, 14 i SP nr 9 oraz w grupie przedszkolnej Dwujęzycznej Szkoły Smart School – FB nr 3
- *Godzina na historyjkę* – głośne czytanie w Przedszkolach nr 5 i 12 – FB nr 4
- *Spotkanie z bajką* – głośne czytanie w Przedszkolu nr 6 – FB nr 6
- *Bajkowa kraina pana Perrault* – zajęcia biblioteczne realizowane przez filie Książnicy Zamojskiej, łączące różne formy: głośne czytanie, dyskusje nt. czytanych tekstów, zajęcia plastyczne, gry i zabawy, konkursy – FB nr 1, 2, 3, 4, 6
- *Zimowy świat baśni* – konkurs plastyczny – FB nr 1
- *Maria Rodziewiczówna – 150 rocznica urodzin* – wystawa – FB nr 5
- *Mistrz czytania* – konkurs czytelniczy – FB nr 6

luty

- *Zatrzymać czas* – Zamojska Biesiada Literacka z udziałem Krystyny Karwat, autorki książki *Mój Big Ben*; spotkanie prowadził Robert Karwat – Książnica Zamojska
- Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki poświęcone książce Justyny Bargielskiej *Obsoletki* – Książnica Zamojska
- *W krainie szachów* – otwarcie wystawy kolekcjonerskiej rodziny Czochrów – Książnica Zamojska
- *200 rocznica oblężenia Zamościa przez Rosjan w 1813 r.* – wystawa – Książnica Zamojska
- *Nasi bracia mniejsi* – spotkanie z kynologiem Januszem Moczarskim – CIE Książnicy Zamojskiej
- *Geopark. Kamienny las na Roztoczu* – wystawa – CIE Książnicy Zamojskiej
- *Chronione rośliny i zwierzęta* – spotkanie edukacyjno-ekologiczne dla ucz. kl. V SP nr 3; pokaz multimedialny wraz z prelekcją przeprowadziła Małgorzata Grabek z Zespołu Parków Krajobrazowych w Lublinie Oddział Terenowy w Zamościu – CIE Książnicy Zamojskiej
- *Kobieta w poezji i piosence* – spotkanie poetyckie z uczestnikami Warsztatu Terapii Zajęciowej przy Parafii Św. Michała Archaniola – OCN Książnicy Zamojskiej
- *Jerozolima – miasto wielu kultur* – wystawa – OCN Książnicy Zamojskiej
- *Sobotnie spotkania z książką* – zajęcia biblioteczne dla dzieci i młodzieży w wieku szkolnym – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Puchatkowe spotkania* – cykl zajęć dla młodszych dzieci – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Koty, kotki, koteczki* – wystawa z okazji Światowego Dnia Kota – ODM Książnicy Zamojskiej

- *Julian Tuwim (1894-1953)* – wystawa – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Bawimy się z Tuwimem – ferie w bibliotece 2013* – zajęcia biblioteczne dla dzieci i młodzieży w wieku szkolnym. W programie m.in. głośne czytanie, konkursy plastyczne i czytelnicze, zabawy, warsztaty biblioterapeutyczne – ODM, FB nr 1, 2, 3, 4, 6,
- *Z książką przez pory roku; Rozczytane przedszkole; Bajeczka dla przedszkolaka; Godzina na historyjkę; Spotkanie z bajką* – głośne czytanie w zamojskich przedszkolach – FB nr 1, 2, 3, 4, 6
- *Z książką przez życie* – głośne czytanie w Warsztatach Terapii Zajęciowej przy Parafii św. Michała – FB nr 2
- *Bawimy się z Tuwimem* – cotygodniowe zajęcia biblioteczne – FB nr 1, 2, 3, 4, 6
- *Tańczyła igła z nitką* – wystawa haftu i patchworku Danuty Ćwiklińskiej – FB nr 1
- *Biblioteka na dzieci czeka* – wycieczka 4-5-latków z Przedszkola nr 14 – FB nr 3
- *Moje spotkanie z biblioteką* – lekcja biblioteczna dla ucz. kl. I, II SP nr 3 – FB nr 3
- *Maria Rodziewiczówna – 150 rocznica urodzin* – wystawa – FB nr 5
- *Mistrz czytania* – comiesięczny konkurs czytelniczy – FB nr 6
- 2 stycznia 2013 r. uruchomiono rejestrację czytelników i wypożyczeń w systemie PATRON – FB nr 1, 2, 3, 4, 5, 6,
- W dn. 18-22.02.2013 r. miała miejsce okresowa kontrola zbiorów w FB nr 5

marzec

- Zamojska Biesiada Literacka z udziałem poetki i pisarki Justyny Bargielskiej – Książnica Zamojska
- *W krainie szachów* – wystawa kolekcjonerska rodziny Czochrów – Książnica Zamojska
- *Henryk Zwolakiewicz (1903-1984). Grafik, etnograf, bibliofil, autor ekslibrisów* – wystawa – Książnica Zamojska
- Ogłoszenie XIII edycji regionalnego konkursu ekologicznego *Pomniki przyrody Roztocza* – CIE Książnicy Zamojskiej
- *Leśny detektyw* – spotkanie edukacyjno-ekologiczne dla ucz. kl. I SP nr 3 przeprowadziła Małgorzata Grabek (Zespół Parków Krajobrazowych w Lublinie, Oddział Terenowy w Zamościu) – CIE Książnicy Zamojskiej
- *Światowy Dzień Wody* – wystawa – CIE Książnicy Zamojskiej
- Spotkanie literackie niepełnosprawnych twórców z Zamościa i regionu – OCN Książnicy Zamojskiej
- *Kobieta w poezji i piosence* – spotkanie poetyckie z uczestnikami Warsztatu Terapii Zajęciowej przy Ośrodku *Krok za krokiem* – OCN Książnicy Zamojskiej

- *Książki tradycyjne i alternatywne* – lekcja biblioteczna dla młodzieży ze Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego
- *Postrzeganie świata przez osoby niewidome* – lekcja biblioteczna dla ucz. kl. IV SP nr 10
- *Jerozolima – miasto wielu kultur* – wystawa – OCN Książnicy Zamojskiej
- *Sobotnie spotkania z książką* – cotygodniowe zajęcia dla dzieci i młodzieży – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Puchatkowe spotkania* – cykl zajęć dla dzieci w wieku przedszkolnym – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Z Tuwimem na wesoło* – impreza czytelnicza dla przedszkolaków ze Złojca – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Nowe życie książki* – wystawa – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Z książką przez pory roku; Rozczytane przedszkole; Bajeczka dla przedszkolaka; Godzina na historyjkę; Spotkanie z bajką* – głośne czytanie w przedszkolach m. Zamościa – FB nr 1, 2, 3, 4, 6
- *Z książką przez życie* – głośne czytanie w Warsztatach Terapii Zajęciowej przy Parafii św. Michała – FB nr 2
- *Jestem ilustratorem* – cotygodniowe zajęcia biblioteczne – FB nr 1, 2, 3, 4, 6
- *Śladami Goethego – po Rzymie podróż sentymentalna* – wystawa fotografii – FB nr 1
- *Julian Tuwim* – konkurs literacki – FB nr 3
- *Bliżej poezji – 21 marca Światowy Dzień Poezji* – wystawa – FB nr 5
- *Mistrz czytania* – comiesięczny konkurs czytelniczy – FB nr 6

kwiecień

- Spotkanie z Longinem Pastusiakiem, politykiem, historykiem i politologiem, autorem m.in. książki *Panie Białego Domu* – Książnica Zamojska
- *Obchody Światowego Dnia Książki i Praw Autorskich w Książnicy Zamojskiej*. W programie m.in.: konkursy dla czytelników; otwarcie wystawy *Wśród rzeźb i rysunków Jana Stępnia*; promocja zbioru opowiadań Jana Stępnia *Zatrzymane chwile* w ramach Zamojskiej Biesiady Literackiej; wystawy okolicznościowe – Książnica Zamojska
- Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki na temat książki *Rymy życia i śmierci* Amosa Oza – Książnica Zamojska
- *Norwidowskie „złote myśli”* – ogłoszenie konkursu czytelniczo-prasowego upamiętniającego 130 rocznicę śmierci C. K. Norwida. Przedsięwzięcie realizowane z Narodowym Bankiem Polski Oddział Okręgowy w Lublinie i Redakcją „Gazety Miasta” – Książnica Zamojska
- *Franciszek Małuszczak – współczesny malarz i rysownik* – wystawa rocznicowa – Książnica Zamojska

- *Dobre rady na odpady* – zajęcia nt. edukacji ekologicznej we współpracy z Zespołem Parków Krajobrazowych w Lublinie, Oddział Terenowy w Zamościu – CIE Książnicy Zamojskiej
- *Ochrona krajobrazu* – zajęcia z edukacji ekologicznej dla ucz. SP nr 3 we współpracy z Zespołem Parków Krajobrazowych w Lublinie, Oddział Terenowy w Zamościu – CIE Książnicy Zamojskiej
- *Kapliczki przydrożne w obiektywie i pracach plastycznych osób niepełnosprawnych i społecznie wykluczonych* – uroczyste podsumowanie konkursu połączone z otwarciem wystawy pokonkursowej i występem chóru *Sitanianie* – OCN Książnicy Zamojskiej
- *Jakie ptaki przylatują do nas na wiosnę?* – zajęcia terapeutyczne z podopiecznymi Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczego – OCN Książnicy Zamojskiej
- *Kultura jest OK!* – realizacja projektu propagującego zdrowy styl życia, dofinansowanego przez Urząd Miasta Zamość w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Odbyły się warsztaty biblioterapeutyczne *Co znaczy być grzecznym?* i *Kłamstwo ma krótkie nogi* oraz prelekcje prozdrowotne w wykonaniu J. Poświatowskiej z Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej nt. *Zdrowy styl życia – zdrowe bicie serca* – ODM Książnicy Zamojskiej, FB nr 1, 2, 3, 4, 6
- *Wróżki pani Wiosny* – przedstawienie w wykonaniu dzieci z Niepublicznego Przedszkola „Słoneczko” w Zamościu – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Bookartyzm, czyli dajemy książce nowe życie* – impreza czytelnicza połączona ze zwiedzaniem biblioteki dla uczniów SP nr 2 – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Puchatkowe spotkania* – zajęcia biblioteczne dla najmłodszych dzieci – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Sobotnie spotkania z książką* – cykl zajęć dla dzieci w wieku szkolnym – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Zakładka – mała przyjaciółka książki* – wystawa – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Cała Polska czyta dzieciom po angielsku* – wznowienie akcji czytelniczej realizowanej we współpracy ze szkołą językową Helen Doron Early English. Adresatami były dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym uczestniczące w zajęciach wraz z opiekunami. W programie: czytanie bajek po angielsku, inscenizacje, zajęcia plastyczne, śpiewanie piosenek, zabawy ruchowe – ODM Książnicy Zamojskiej, FB nr 3, 6
- *Z książką przez pory roku; Rozczytane przedszkole; Bajeczka dla przedszkolaka; Godzina na historyjkę; Spotkanie z bajką* – głośne czytanie w zamojskich przedszkolach – FB nr 1, 2, 3, 4, 6
- *Z książką przez życie* – głośne czytanie w Warsztatach Terapii Zajęciowej przy Parafii św. Michała – FB nr 2

- *Wiosna w bibliotece* – cotygodniowe zajęcia biblioteczne dla dzieci i młodzieży – FB nr 1, 2, 3, 4, 6
- *Jak korzystać ze słowników, encyklopedii i katalogów bibliotecznych* – lekcja biblioteczna dla kl. V SP nr 9 – FB nr 3
- *Światowy Dzień Książki i Praw Autorskich* – impreza biblioteczna dla kl. I SP nr 9 – FB nr 3
- *Kto czyta książki, żyje podwójnie – 23 kwietnia Światowy Dzień Książki* – wystawa – FB nr 5
- *Mistrz czytania* – konkurs czytelniczy – FB nr 6
- W dn. 4-17.04.2013 r. przeprowadzono okresową kontrolę zbiorów w FB nr 2

maj

- *III Zamojski Festiwal Książki* – 3-dniowe przedsięwzięcie adresowane do mieszkańców Zamościa; w programie m.in.: *Nobliści przyszłości* – spotkanie w ramach Zamojskiej Biesiady Literackiej; *Piosenka literacka w interpretacji Dariusza Tokarzewskiego*; *Spotkanie z poezją Juliana Tuwima*; kiermasz książki używanej oraz konkursy i quizy – Książnica Zamojska
- Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki; tematem rozmowy była książka Sylwii Chutnik *Dzidzia* – Książnica Zamojska
- *Norwidowskie „złote myśli”* – uroczyste podsumowanie konkursu czytelniczo-prasowego realizowanego we współpracy z Narodowym Bankiem Polski Oddział Okręgowy w Lublinie, Redakcją „Tygodnika Zamojskiego” i „Gazety Miasta”. Fundatorem nagród był NBP Oddział Okręgowy w Lublinie – Książnica Zamojska
- *Pamiętajcie o ogrodach* – wystawa prac plastycznych autorstwa słuchaczy Zamojskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku – Książnica Zamojska
- *Powstanie Styczniowe na Zamojszczyźnie 1863-1864* – wykład dra Jacka Feduszki połączony z otwarciem wystawy *150 rocznica wybuchu Powstania Styczniowego na Zamojszczyźnie* oraz z prezentacją wydawnictwa okolicznościowego – Książnica Zamojska
- *Święto niezapominajki* – wystawa – CIE Książnicy Zamojskiej
- *Matka, która wszystko rozumie* – konkurs wokalnoliteracki twórczości osób niewidomych i niedowidzących – OCN Książnicy Zamojskiej
- *Kapliczki przydrożne w obiektywie i pracach plastycznych* – wystawa pokonkursowa – OCN Książnicy Zamojskiej
- *Sobotnie spotkania z książką* – zajęcia biblioteczne dla dzieci w wieku szkolnym – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Puchatkowe spotkania* – cotygodniowe zajęcia biblioteczne dla małych dzieci – ODM Książnicy Zamojskiej

- *Cała Polska czyta dzieciom po angielsku* – akcja czytelnicza realizowana we współpracy ze szkołą językową Helen Doron Early English dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Najważniejsze w życiu jest być sobą oraz Przyjaźń – czy warto mieć przyjaciela* – warsztaty biblioterapeutyczne w ramach projektu *Kultura jest OK!* dofinansowanego przez UM Zamość w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – ODM Książnicy Zamojskiej, FB nr 4
- *Z książką przez pory roku; Rozczytane przedszkole; Bajeczka dla przedszkolaka; Godzina na historyjkę; Spotkanie z bajką* – głośne czytanie w zamojskich przedszkolach – FB nr 1, 2, 3, 4, 6
- *Z książką przez życie* – głośne czytanie w Warsztatach Terapii Zajęciowej przy Parafii św. Michała – FB nr 2
- *Majowe spotkania z książką* – cotygodniowe zajęcia biblioteczne, popularyzujące bibliotekę, książkę i czytanie, obejmujące m.in. obchody Tygodnia Bibliotek – FB nr 1, 2, 3, 4, 6
- Wycieczki 3 grup przedszkolaków do biblioteki z okazji Tygodnia Bibliotek – FB nr 3
- *Rodzina fundamentem społeczeństwa* – wystawa w ramach obchodów Światowego Dnia Rodziny – FB nr 5
- *Książka łączy pokolenia* – piknik rodzinny w bibliotece z okazji Dnia Dziecka – FB nr 6
- *Mistrz czytania* – comiesięczny konkurs czytelniczy – FB nr 6

czerwiec

- 13 czerwca 2013 r. w Książnicy Zamojskiej odbyło się spotkanie z okazji Dnia Animatora Kultury w powiecie zamojskim. Było to spotkanie twórców, animatorów i pracowników kultury powiatu zamojskiego z przedstawicielami władz Powiatu. W programie m.in.: wystąpienia okolicznościowe; prezentacja działalności Książnicy Zamojskiej i zwiedzanie biblioteki; montaż poetycko-teatralny *Noc Świętojańska* w wykonaniu czytelników BPG Zamość – Książnica Zamojska
- Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki poświęcone twórczości literackiej Jana Stepnia: *Zatrzymane chwile i Okruchy dnia* – Książnica Zamojska
- *Pamiętajcie o ogrodach* – wystawa prac słuchaczy Zamojskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku – Książnica Zamojska
- *150 rocznica wybuchu Powstania Styczniowego na Zamojszczyźnie* – wystawa – Książnica Zamojska
- *Zagłada polskich elit. Akcja AB – Katyń* – wystawa przygotowana przez Biuro Edukacji Publicznej Instytutu Pamięci Narodowej – Książnica Zamojska z inicjatywy Zamojskiej Rodziny Katyńskiej

- *Pomniki przyrody Roztocza* – podsumowanie XIII edycji Regionalnego Konkursu Ekologicznego – CIE Książnicy Zamojskiej
- *Pomniki przyrody Roztocza* – wystawa pokonkursowa – CIE Książnicy Zamojskiej
- *Kochany Ojciec święty – listy dzieci do bł. Jana Pawła II* – podsumowanie konkursu literacko-plastycznego adresowanego do dzieci niepełnosprawnych i przebywających w placówkach opiekuńczych – OCN Książnicy Zamojskiej
- *Kochany Ojciec święty – listy dzieci do bł. Jana Pawła II* – wystawa pokonkursowa – OCN Książnicy Zamojskiej
- *A kiedy będziesz moją żoną* – czytanie poezji miłosnej, zajęcia z młodzieżą ze Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego – OCN Książnicy Zamojskiej
- Wycieczka uczniów ze Szkoły Podstawowej w Wólce Wieprzeckiej – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Konkurs pięknego czytania* w roku Juliana Tuwima dla kl. IV SP nr 10 – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Dawnych książek czar* – wystawa – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Sobotnie spotkania z książką* – zajęcia biblioteczne dla dzieci i młodzieży – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Puchatkowe spotkania* – cykl zajęć dla przedszkolaków – ODM Książnicy Zamojskiej
- *Cała Polska czyta dzieciom po angielsku* – akcja czytelnicza realizowana we współpracy ze szkołą językową Helen Doron Early English dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym – ODM Książnicy Zamojskiej, FB nr 4
- *Przyjaźń – czy warto mieć przyjaciela?* – warsztaty biblioterapeutyczne w ramach projektu *Kultura jest OK!* dofinansowanego w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – FB nr 3
- *Z książką przez pory roku; Rozczytane przedszkole; Bajeczka dla przedszkolaka; Godzina na historyjkę; Spotkanie z bajką* – głośne czytanie w zamojskich przedszkolach – FB nr 1, 2, 3, 4, 6
- *Z książką przez życie* – głośne czytanie w Warsztatach Terapii Zajęciowej przy Parafii św. Michała – FB nr 2
- *Cała Polska czyta dzieciom* – cotygodniowe zajęcia biblioteczne, obejmujące m.in. obchody Ogólnopolskiego Tygodnia Czytania Dzieciom – FB nr 1, 2, 3, 4, 6
- *Biblioteka na dzieci czeka* – wycieczka przedszkolaków z Przedszkola nr 14 – FB nr 3
- *2013 – Rok Osób Niepełnosprawnych* – wystawa – FB nr 5
- *Mistrz czytania* – comiesięczny konkurs czytelniczy – FB nr 6
- W dn. 17.06 – 12.07 przeprowadzono okresową kontrolę zbiorów bibliotecznych w Książnicy Zamojskiej

ADAMÓW

luty

- *Ferie w bibliotece* – zajęcia edukacyjno – rozrywkowe dla dzieci.
- *Jestem bezpieczny w internecie* – spotkanie z psychologiem

maj

- *Dzień Matki* – konkurs plastyczny

czerwiec

- *Dzień Dziecka* – impreza okolicznościowa
- *Skrzaty ze starej szafy* – spektakl teatru *Moralitet* z Krakowa

GRABOWIEC

styczeń

- *Opowieść o ludziach i dziejach ziem ukraińskich* - spotkanie autorskie z Katarzyną Węgliką
- *Funenglisch* – nauka języka angielskiego dla dzieci

luty

- *Bal Karnawałowy dla najmłodszych*
- *Ferie w bibliotece* - zajęcia biblioteczne dwa razy w tygodniu (gry, zabawy, konkursy, czytanie wierszy J. Tuwima, warsztaty plastyczne, zajęcia kulinarne, wyjazd na lodowisko do Zamościa, zwiedzanie wystawy M. Kowalika eksponowanej w BWA)

marzec

- *Julian Tuwim - życie i twórczość* – wystawa z okazji obchodów Roku Tuwima
- *Tydzień z internetem* – koncert życzeń z internetem dla uczestników zajęć.
- *Funenglisch* – nauka języka angielskiego dla dzieci

kwiecień

- Obchody Światowego Dnia Książki i Praw Autorskich
- *Funenglisch* – nauka języka angielskiego dla dzieci

maj

- *Smoczy festyn* – spektakl teatru *Moralitet* z Krakowa
- *Spotkania z Julianem Tuwimem* – cykl zajęć dla różnych grup dziecięcych
- *Funenglisch* – zakończenie kursu języka angielskiego dla dzieci

czerwiec

- *Bookcrossing* – przyłączenie do ogólnopolskiej akcji *Uwolnij książkę*,
- Spotkanie autorskie z Katarzyną Węgliką *Kresy mało znane. Opowieść o miejscach i ludziach*

- 70 rocznica ocalenia w Mrozach Dzieci Zamojszczyzny – wystawa okolicznościowa

KOMARÓW - OSADA

styczeń

- Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Światelko do nieba – SOK, GBP, FB Zubowice
- II Gminny Przegląd Kolęd i Pastorałek – SOK, GBP
- XIV Gminny Przegląd Zespołów Kolędniczych – SOK, GBP
- Zabawa choinkowa dla seniorów – SOK, GBP
- Promocja tomiku wierszy L. Majcher *Z humorem i piosenką* – SOK, GBP

luty

- *Ferie w bibliotece* – zajęcia czytelnicze i plastyczne, zabawy integracyjne z książką, zagadki i gry planszowe

marzec

- IX Gminny Przegląd Teatrów Dziecięcych i Młodzieżowych – SOK, GBP
- *Wielkanoc* - spotkanie z tradycją dla seniorów – SOK, GBP
- *Pocztówka Wielkanocna* – konkurs plastyczny dla dzieci – FB Zubowice
- *Kreatywnie* – cykl zajęć czytelniczo-plastycznych dla dzieci – FB Zubowice

kwiecień

- II edycja Ogólnopolskiej akcji *Cała Polska Biega* – impreza rekreacyjno-sportowa – SOK, GBP
- Obchody Światowego Dnia Książki i Praw Autorskich: *Międzyszkolny Konkurs Recytatorski* i wystawa książek księdza Jana Twardowskiego z autografem i dedykacją – SOK, GBP oraz warsztaty plastyczne *Kreatywnie do wierszy księdza Jana Twardowskiego* i wystawa – FB Zubowice
- Quiz wiedzy o bibliotece w Gimnazjum w Zubowicach – FB

maj

- *Święto 3 Maja* – gminne obchody rocznicy uchwalenia Konstytucji 3 Maja – SOK, GBP
- Gminne obchody *Dnia Matki w Śniatyczach* – SOK, GBP
- *W krainie wierszy Juliana Tuwima* – konkurs plastyczny z okazji obchodów Roku J. Tuwima – FB Zubowice

czerwiec

- *Gminne Święto Sportu* – SOK, GBP
- Najaktywniejszy czytelnik roku szkolnego 2012/2013 – rozstrzygnięcie konkursu czytelniczego – GBP, FB Zubowice

- Cała Polska czyta dzieciom – FB Zubowice

KRASNOBRÓD

styczeń/luty

- *Zajęcia latarnicze* – dwumiesięczny kurs obsługi komputera i internetu dla osób 50+ - MGBP
- *Mistrz Pięknego Czytania* – konkurs czytelniczy dla gimnazjalistów – MGBP
- *Ferie w bibliotece* – cykl zajęć dla dzieci – MGBP, FB w Hutkach

marzec

- *Tydzień z internetem* – udział w ogólnoeuropejskiej akcji – MGBP
- *Twórczość poetów naszego regionu* – szkolny konkurs recytatorski – MGBP, ZSP

kwiecień

- *Światowy Dzień Książki i Praw Autorskich* – w programie *Mały Mistrz Czytania* – gminny konkurs czytelniczy dla dzieci oraz wystawa *Cymelia w naszej Bibliotece* – MGBP, FB w Hutkach

czerwiec

- *Dzieje Krasnobrodu w ilustracjach* – wernisaż wystawy w Informacji Turystycznej – MGBP
- *Konkurs na najaktywniejszego Czytelnika w roku szkolnym 2012/2013* – MGBP, FB w Hutkach
- Od 1 czerwca MGBP rozpoczęła elektroniczne udostępnianie zbiorów bibliotecznych, to kolejny etap automatyzacji prac bibliotecznych

ŁABUNIE

styczeń

- *Powstanie styczniowe na Zamojszczyźnie* – 2 wykłady dr. Jacka Feduszki
- *Malowanie kolęd* – wystawa pokonkursowa

luty

- *Wykopaliska archeologiczne na Zamojszczyźnie* – 2 wykłady archeologa Jerzego Kuśnierza
- *W świecie zwierząt* – wystawa prac plastycznych Doroty Maliszowskiej

marzec

- *1 marca Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Wyklętych oraz Polskie tradycje świąteczne* – wystawy

- *Motywy wielkanocne w pracach plastycznych Doroty Maliszowskiej* – wystawa
- *Moje rymowanki Stanisława Kuleszy* – wydanie tomiku poetyckiego *kwiecień*
- *Zbrodnia katyńska* – wystawa
- *Wydawnictwa książkowe przełomu XIX i XX wieku oraz Książki bogato ilustrowane ze zbiorów biblioteki* – wystawy z okazji obchodów Światowego Dnia Książki i Praw Autorskich

czerwiec

- Jubileusz 65-lecia Biblioteki w Łabuniach połączony z powiatowymi obchodami Dnia Bibliotek i Bibliotekarza – w programie m.in.: *Podróż na kresy wschodnie* – spotkanie autorskie z Katarzyną Węgliką

MIĄCZYN

styczeń

- *Pierwszy krok w internecie* – zajęcia dla seniorów
- Comiesięczne spotkania w bibliotece członkiń *Klubu Kobiet Aktywnych w Miączynie*

luty

- *Ferie w bibliotece* – maraton filmowy, zajęcia biblioteczne i sportowe
- *Święto Kota w bibliotece* – wystawa

marzec

- *Ozdoby wielkanocne* – konkurs i zajęcia biblioteczne

kwiecień/maj

- *Tydzień bibliotek* – wycieczka gimnazjalistów do biblioteki, zajęcia dla najmłodszych czytelników
- *Wasz uśmiech jest moim uśmiechem* – impreza z okazji Dnia Dziecka

czerwiec

- *Kresy mało znane - podróż historyczno-literacka po kresach wschodnich* – spotkanie autorskie z Katarzyną Węgliką

NIELISZ

styczeń/ luty

- Biblioteka zakwalifikowała się do udziału w III rundzie Programu Rozwoju Bibliotek

marzec/kwiecień

- *Spotkanie z Fryderykiem Chopinem* – wystawa

RADECZNICA

luty

- Kaproń T. G. *Faza Grzegorza* – promocja tomiku poetyckiego – GBP
- Stadnicka Henryka *W blasku miłości* – promocja debiutanckiego tomiku poetyckiego – GBP

kwiecień

- *Mały tomik babci Heki* – promocja tomiku poetyckiego – GBP

maj

- *Co człowiek da Bogu* – promocja tomiku poetyckiego – GBP
- *XI edycja konkursu recytatorskiego poezji ludowej* – GBP

czerwiec

- „*Tęsknota*”, „*Świat wokół nas. Miesiące Pani Stefanii*”, „*Ale się jadło!!! Stare jadłospisy z całego roku*” – promocja wydawnictw lokalnych – GBP

MOKRE (BPG ZAMOŚĆ)

styczeń

- *Czytające Przedszkola* – całoroczna akcja głośnego czytania dzieciom – FB Kalinowice
- *Spotkanie międzypokoleniowe z okazji Dnia Babci i Dziadka* – FB Sitaniec
- *Obchody Roku Juliana Tuwima* – całoroczny cykl zajęć bibliotecznych we wszystkich bibliotekach
- *Spotkania Klubu Seniora w bibliotece* – całoroczny cykl comiesięcznych spotkań członków Klubu – FB Sitaniec

luty

- *Ferie z biblioteką* – zajęcia dla dzieci 3 razy w tygodniu w bibliotece gminnej oraz wg odrębnych harmonogramów we wszystkich filiach
- *Final akcji Ferie z biblioteką* – w programie m.in.: podsumowanie trzech konkursów gminnych: prasowo-czytelniczego o *Bolesławie Prusie*, organizowanego w współpracy z NBP w Lublinie i *Tygodnikiem Zamojskim*; plastycznego *Anioły, aniołki* oraz fotograficznego *Skarby Gminy Zamość*
- *Z legend dawnego Egiptu* – spektakl teatralny przygotowany podczas zajęć w okresie ferii wg scenariusza Marii Duławskiej i zaprezentowany podczas imprezy finałowej

marzec

- *II Dni Otwarte Biblioteki* – BPG Zamość
- *Tydzień z Internetem* – udział w ogólnoeuropejskiej kampanii – BPG Zamość i filie

kwiecień

- *VII Edycja Konkursu Recytatorskiego o Laur Najlepszego Recytatora Gminy Zamość*
- *Poezja bez granic* – I edycja konkursu recytatorskiego dla dorosłych
- MAK+ szkolenie dla bibliotekarzy sieci gminnej
- *Światowy Dzień Książki i Praw Autorskich* – w programie m.in. spotkania autorskie z Babcią Grunią czyli Edytą Zarębską, Bożeną Gałczyńską-Szurek, Anną Rychter, zajęcia edukacyjne, promocyjne i plastyczne związane z tradycją tego Święta – BPG Zamość i filie
- *Aktywna Biblioteka* – projekt realizowany w okresie marzec - maj

maj

- *Biblioteka przestrzeni dla kreatywnych* – obchody X Ogólnopolskiego Tygodnia Bibliotek – BPG Zamość i filie
- *Poezja i bajka słowem i pędzlem malowane* – posumowanie V edycji konkursu plastycznego
- *Noc bibliotek* – wydarzenie w programie obchodów Tygodnia Bibliotek, min.: spotkanie ze Stefanem Dardą, recital Jerzego Burdy, występ zespołu *Wesołe Gosposie*
- *Warsztaty opowiadania historii* – prowadzone w ramach projektu *Aktywna Biblioteka* przez Michała Malinowskiego – dyrektora Muzeum, Baśni, Bajek i Opowieści

czerwiec

- *Czytanie dzieciom najlepsza inwestycja w ramach XII Ogólnopolskiego Tygodnia Czytania Dzieciom* – cykl zajęć czytelniczych dla dzieci – BPG Zamość i filie
- *Dzień Dziecka w bibliotece* – impreza integracyjna w bibliotece gminnej
- *Pasowanie uczniów kl. I na czytelników* – impreza wizytowana przez komisję konkursową do Nagrody im. Anny Platto
- *Noc świętojańska* – spektakl amatorskiej grupy teatralnej *Bez maski*, powstałej przy BPG Zamość, zaprezentowany podczas Powiatowego Dnia Animatora Kultury w Książnicy Zamojskiej
- *Obchody 590 rocznicy Kalinowic* – impreza środowiskowa – FB Kalinowice, Zespół Szkół i Przedszkola w Kalinowicach

SITNO

styczeń

- *Przed pierwszą gwiazdką* – podsumowanie gminnego konkursu plastycznego – GBP, Centrum Kultury, Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych

- Rada Gminy podjęła uchwałę o połączeniu Gminnej Biblioteki Publicznej z Centrum Kultury w Sitnie

luty

- *Ferie w bibliotece* – zajęcia integracyjne w Bibliotece i Centrum Kultury

marzec/kwiecień

- *Tydzień z internetem* – udział w ogólnoeuropejskiej akcji – GBP
- *Szkolenia komputerowe dla osób zagrożonych wykluczeniem cyfrowym* – GBP
- *Obchody Światowego Dnia Książki i Praw Autorskich* – GBP i Filie

czerwiec

- *Dzień Dziecka* – impreza integracyjna dla dzieci – GBP, Centrum Kultury
- *Kresy mało znane* – spotkanie autorskie z Katarzyną Węglicką
- Uroczyste zakończenie cyklu szkoleń komputerowych – GBP

SKIERBIESZÓW

styczeń

- *Laurka dla Babci i Dziadka, Zima w obiektywie* – konkursy: plastyczny i fotograficzny

luty

- *Ferie zimowe 2013* – zajęcia dla dzieci zorganizowane wspólnie z GOK
- *Bezpiecznie korzystam z komputera i internetu* – spotkanie dla dzieci klas I
- *Zajęcia biblioteczne dla dzieci* – lekcje, wycieczki do biblioteki, konkursy dla najmłodszych

marzec

- *Notatki z pływania naszego krajana* – prezentacja książki Władysława Chmielewskiego
- *Konkurs na najciekawszą Marzannę i Najpiękniejszą Palmę Wielkanocną oraz Koćcie kreacje* – konkursy plastyczne

kwiecień

- *Obchody Światowego Dnia Książki dla Dzieci oraz Światowego Dnia Książki i Praw Autorskich*

maj

- *Mistrz Pięknego Czytania* – III edycja konkursu
- *Fasolowy zawrót głowy* – cykl zajęć plastycznych dla dzieci

czerwiec

- *Dzień Dziecka z biblioteką* – impreza okolicznościowa

- *Kresowym szlakiem* – spotkanie autorskie z Katarzyną Węglicką
- *Kocham Cię Książko* – konkurs czytelniczy
- *W poszukiwaniu skarbów kultury naszego regionu* – wycieczka do Muzeum Zamojskiego
- Czytanie na murawie, W świecie wierszy Tuwima, Rola poezji w naszym życiu – wydarzenia z okazji obchodów Roku J. Tuwima

STARY ZAMOŚĆ

styczeń/ luty

- Biblioteka zakwalifikowała się do udziału w III rundzie Programu Rozwoju Bibliotek
- *Kresy mało znane* – spotkanie autorskie z Katarzyną Węglicką
- *Konkurs wiedzy pożarniczej* – etap gminny

kwiecień/maj

- Obchody Roku J. Tuwima – cykl zajęć bibliotecznych dla dzieci – GBP
- *W świecie poezji* – Gminny Turniej Recytatorski – GOK, GBP
- Światowy Dzień Książki i Praw Autorskich – GBP

czerwiec

- *Smoter-Grzeszkiewicz R., Kiszka M.: Alfabet Starozamojski* – promocja publikacji lokalnej – GOK, GBP, Klub Seniora
- *Otwarcie sezonu rowerowego* – rajd rowerowy po gminie Stary Zamość
- *Dzień Folkloru „Sąsiedzki Przegląd Przyśpiewek”* – GBP, GOK, Klub Seniora, Urząd Gminy

SUŁÓW

styczeń/marzec

- *Życzenia dla Babci i Dziadka* – konkurs plastyczny – GBP
- *Poniedziałkowe spotkania w bibliotece* – cotygodniowe zajęcia biblioteczne dla dzieci w ciągu roku szkolnego – GBP
- *Ferie w bibliotece* – GBP
- *Turniej o Puchar Wójta Gminy Sułów dla dzieci*

kwiecień/maj

- *Konkurs wiedzy o lesie* – FB Sąsiadka
- *Były sobie krasnoludki* – spektakl teatru Moralitet z Krakowa dla dzieci z całej gminy

czerwiec

- *Piknik Rodzinny w Michalowie* – impreza środowiskowa połączona z obchodami Dnia Dziecka – GBP, Stowarzyszenie *Więź Pokoleń*

SZCZEBRZESZYN

styczeń

- *Edukacja zdrowotna w bibliotece – pielęgniarstwo dla zdrowia społeczności lokalnej* – warsztaty w ramach projektu realizowanego we współpracy z Polskim Towarzystwem Pielęgniarskim
- *Cała Polska czyta dzieciom* – głośne czytanie książek przedszkolakom raz w miesiącu przez cały rok
- *Dyskusyjne koło Przyjaciół Książki* – spotkania dyskusyjne raz w miesiącu
- *Angielski 123 w bibliotece* – bezpłatny internetowy kurs j. angielskiego dla dorosłych
- *FunEnglish w bibliotece* – bezpłatny internetowy kurs j. angielskiego dla dzieci
- *Kącik nowości książkowych* – na łamach „Chrząszcza” i na stronie internetowej miasta Biblioteka poleca czytelnikom nowości biblioteczne

luty

- *Spotkanie jubileuszowe z regionalistką i poetką Reginą Smoter-Grzeszkiewicz z okazji jubileuszu 15 pracy twórczej* – MDK, MGBP, LO

kwiecień/maj

- *Światowy Dzień Książki i Praw Autorskich* – impreza plenerowa dla dzieci z udziałem sekretarza UM połączona z kiermaszem książki
- *Bajkowa kraina Juliana Tuwima* – konkurs z okazji obchodów Roku Juliana Tuwima

czerwiec

- *Dzień Dziecka w bibliotece* – gry, konkursy i zabawy dla dzieci – MBP

ZWIERZYNIEC

luty

- *Ferie 2013* - zajęcia biblioteczne dla dzieci

marzec

- *No to się popisz* – konkurs kaligraficzny.

Anna Kalniuk, Danuta Zwolińska, Książnica Zamojska

Akcja czytelnicza MGBP w Krasnobrodzie, lipiec - sierpień 2013 r.

Wystawa o tematyce ekologicznej w Książnicy Zamojskiej, listopad 2013 r.

Dzień Animatora Kultury w powiecie zamojskim, 13 VI 2013 r.

foto Marek Sadio

Zamojski Festiwal Książki w Książnicy Zamojskiej, 9-11 V 2013 r.